

Argenta Assuranties
IFRS jaarrekening 2015

Jaarrekening over het boekjaar 2015 (over de periode van 1 januari 2015 tot en met 31 december 2015) van Argenta Assuranties nv opgesteld in overeenstemming met de *International Financial Reporting Standards* (IFRS).

De IFRS-jaarrekening en tabellen zijn steeds opgesteld in euro. Als dat niet het geval is, wordt dit expliciet vermeld bij de betrokken tabellen.

Inhoud

Verslag van de commissaris	5
Geconsolideerde balans	7
Geconsolideerde winst- en verliesrekening	8
Geconsolideerd totaalresultaat	9
Geconsolideerd overzicht van wijzigingen in het eigen vermogen	10
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	11
Toelichtingen	13
1. Algemene informatie	13
2. Grondslagen voor financiële verslaggeving	17
2.1. Wijzigingen in grondslagen voor financiële verslaggeving	17
2.2. Grondslagen voor financiële verslaggeving - waarderingsregels	19
3. Eigen vermogen toewijsbaar aan de aandeelhouders	31
4. Risk management	32
4.1. Marktrisico	35
4.2. Liquiditeitsrisico	39
4.3. Kredietrisico	40
4.4. Verzekeringstechnische risico's	46
4.5. Operationeel risico	52
4.6. Andere risico's	54
5. Solvabiliteit en kapitaalbeheer	56
5.1. Kapitaalbeheer	56
5.2. Regelgeving en solvabiliteit	57
6. Bezoldiging van de bestuurders	58
6.1. Samenstelling van de raden van bestuur	58
6.2. Bedrag van de vergoedingen van de leiding	60
7. Vergoeding van de commissaris	62
8. Transacties met verbonden partijen	62
9. Operationele segmenten	64
Toelichtingen met betrekking tot de geconsolideerde balans	67
10. Financiële activa en verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	67
11. Voor verkoop beschikbare financiële activa	68
12. Leningen en vorderingen	70
12.1. Leningen en vorderingen op kredietinstellingen	70
12.2. Leningen en vorderingen op andere cliënten	71
13. Tot einde looptijd aangehouden financiële activa	72
14. Materiële vaste activa	73
15. Vastgoedbeleggingen	73
16. Andere immateriële activa	73
17. Deel van de herverzekeraars in de technische voorzieningen en de technische voorzieningen uit hoofde van verzekeringscontracten	74
18. Belastingvorderingen en -verplichtingen	74
19. Andere activa	75
20. Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	76
20.1. Schulden ten opzichte van kredietinstellingen	76
20.2. Achtergestelde verplichtingen	76
20.3. Beleggingscontracten verbonden met verzekeringsactiviteiten	77

21. Voorzieningen	77
22. Andere verplichtingen	78
23. Reële waarde van financiële instrumenten	78
23.1. Niet tegen reële waarde opgenomen financiële instrumenten	78
23.2. Tegen reële waarde opgenomen financiële instrumenten	80
Toelichtingen bij de geconsolideerde winst- en verliesrekening	82
24. Netto verdiende premies	82
25. Netto rentebaten	83
26. Dividenden	83
27. Netto baten uit provisies en vergoedingen	83
28. Gerealiseerde winsten en verliezen op voor verkoop beschikbare financiële activa	84
29. Netto schadelasten en wijziging technische voorzieningen	84
30. Gerealiseerde winsten en verliezen op verkoop van vaste activa	84
31. Ander exploitatieresultaat	85
32. Administratiekosten	85
33. Bijzondere waardeverminderingen	86
34. Winstbelastingen	87
35. Buitenbalansverplichtingen	88
36. Voorwaardelijke verplichtingen	88
37. Gebeurtenissen na balansdatum	88
Bijkomende inlichtingen	89

Verslag van de commissaris

Verslag van de commissaris aan de algemene vergadering over de geconsolideerde jaarrekening afgesloten op 31 december 2015

Aan de aandeelhouders

Overeenkomstig de wettelijke bepalingen, brengen wij u verslag uit in het kader van ons mandaat van commissaris. Dit verslag omvat ons verslag over de geconsolideerde jaarrekening, en omvat tevens ons verslag over andere door wet- en regelgeving gestelde eisen. Deze geconsolideerde jaarrekening omvat de geconsolideerde staat van financiële positie op 31 december 2015, de geconsolideerde winst- en verliesrekening, het geconsolideerde overzicht van het totaalresultaat, het geconsolideerde mutatieoverzicht van het eigen vermogen en het geconsolideerde kasstroomoverzicht voor het boekjaar eindigend op die datum, alsmede een overzicht van de belangrijkste gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en toelichtingen.

Verslag over de geconsolideerde jaarrekening - Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de controle uitgevoerd van de geconsolideerde jaarrekening Argenta Assuranties NV ("de vennootschap") en haar dochterondernemingen (samen "de groep"), opgesteld in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften. De totale activa in de geconsolideerde staat van financiële positie bedragen 6.166.548 (000) EUR en de geconsolideerde winst (aandeel van de groep) van het boekjaar bedraagt 55.545 (000) EUR.

Verantwoordelijkheid van de raad van bestuur voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van een geconsolideerde jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften, alsook voor het implementeren van een interne controle die ze noodzakelijk acht voor het opstellen van een geconsolideerde jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat, die het gevolg is van fraude of van fouten.

Verantwoordelijkheid van de commissaris

Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel over deze geconsolideerde jaarrekening tot uitdrukking te brengen op basis van onze controle. Wij hebben onze controle volgens de internationale controlestandaarden (International Standards on Auditing - ISA) uitgevoerd. Die standaarden vereisen dat wij aan de deontologische vereisten voldoen alsook de controle plannen en uitvoeren teneinde een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de geconsolideerde jaarrekening geen afwijking van materieel belang bevat.

Een controle omvat werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen bedragen en toelichtingen. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de beoordeling door de commissaris, met inbegrip van diens inschatting van de risico's van een afwijking van materieel belang in de geconsolideerde jaarrekening als gevolg van fraude of van fouten. Bij het maken van die risico-inschatting neemt de commissaris de interne controle van de groep in aanmerking die relevant is voor het opstellen van een geconsolideerde jaarrekening die een getrouw beeld geeft, teneinde controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet gericht zijn op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne controle van de groep. Een controle omvat tevens een evaluatie van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving, de redelijkheid van de door de raad van bestuur gemaakte schattingen, alsmede de presentatie van de geconsolideerde jaarrekening als geheel. Wij hebben van de aangestelden en van de raad van bestuur van de groep de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om daarop ons oordeel te baseren.

Oordeel zonder voorbehoud

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening van Argenta Assuranties NV een getrouw beeld van het vermogen en van de financiële toestand van de groep per 31 december 2015, en van haar resultaten en kasstromen over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften.

Verslag over andere door wet- en regelgeving gestelde eisen

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen en voor de inhoud van het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening.

In het kader van ons mandaat en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm bij de in België van toepassing zijnde internationale controlestandaarden, is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, de naleving van bepaalde wettelijke en reglementaire verplichtingen na te gaan. Op grond hiervan doen wij de volgende bijkomende verklaring die niet van aard is om de draagwijdte van ons oordeel over de geconsolideerde jaarrekening te wijzigen:

- Het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening behandelt de door de wet vereiste inlichtingen, stemt overeen met de geconsolideerde jaarrekening en bevat geen van materieel belang zijnde inconsistenties ten aanzien van de informatie waarover wij beschikken in het kader van ons mandaat.

Diegem, 23 maart 2016

De commissaris

DELOITTE Bedrijfsrevisoren

BV o.v.v.e. cvba

Vertegenwoordigd door Bernard De Meulemeester

Geconsolideerde balans (voor winstbestemming)

Activa	Toelichting	31/12/2014	31/12/2015
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	10	1.181.134.714	1.670.112.392
Voor verkoop beschikbare financiële activa	11	3.121.002.028	2.919.380.271
Leningen en vorderingen	12	1.224.779.119	1.297.329.187
Leningen en vorderingen op kredietinstellingen		410.146.388	420.551.188
Leningen en vorderingen op andere cliënten		814.632.731	876.777.999
Tot einde looptijd aangehouden financiële activa	13	165.556.764	187.701.904
Materiële vaste activa		692.590	721.893
Materiële vaste activa	14	66.931	49.729
Vastgoedbeleggingen	15	625.659	672.164
Goodwill en andere immateriële activa		3.193.107	3.070.811
Andere immateriële activa	16	3.193.107	3.070.811
Deel van de herverzekeraars in de technische voorzieningen	17	3.274.617	6.923.681
Andere activa	19	34.020.276	81.307.537
Totaal activa		5.733.653.215	6.166.547.676
Verplichtingen en eigen vermogen			
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	10	1.181.134.714	1.670.112.392
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	20	1.253.451.267	1.304.009.078
Technische voorzieningen uit hoofde van verzekeringscontracten	17	2.556.605.744	2.480.038.417
Belastingverplichtingen	18	112.949.969	94.786.368
Andere verplichtingen	22	42.760.703	41.246.400
Totaal verplichtingen		5.146.902.397	5.590.192.655
Eigen vermogen toewijsbaar aan de aandeelhouders	3	586.744.563	576.355.021
Minderheidsbelangen	3	6.255	0
Totaal eigen vermogen en minderheidsbelang		586.750.818	576.355.021
Totaal verplichtingen, minderheidsbelang en eigen vermogen		5.733.653.215	6.166.547.676

Geconsolideerde winst- en verliesrekening

	Toelichting	31/12/2014	31/12/2015
Financiële, verzekerings, exploitatiebaten en -lasten		84.580.120	104.575.762
Netto verdiende premies	24	643.044.614	348.182.704
Bruto premies		650.929.521	354.852.886
Wijziging in de niet-verdiende premies		-2.315.885	-2.116.855
Afgegeven herverzekeringspremies		-5.569.022	-4.553.327
Netto rentebaten	25	109.622.664	105.342.952
Rentebaten		123.300.381	139.466.033
Rentelasten		-13.677.717	-34.123.081
Dividenden	26	2.154.385	3.136.236
Netto baten uit provisies en vergoedingen	27	12.561.137	19.731.907
Gerealiseerde winsten en verliezen op voor verkoop beschikbare financiële activa	28	6.685.930	18.812.473
Netto schadelasten en wijziging technische voorzieningen	29	-666.921.972	-366.946.196
Bruto schadelasten en wijziging technische voorzieningen		-674.288.485	-373.920.048
Aandeel herverzekeraar in de schadelasten en wijziging technische voorzieningen		7.366.513	6.973.852
Gerealiseerde winsten en verliezen op verkoop van vaste activa	30	18.502	0
Ander exploitatieresultaat	31	-22.585.140	-23.684.314
Administratiekosten	32	-20.808.452	-21.500.775
Personeelsuitgaven		-6.011.677	-5.485.751
Algemene en administratieve uitgaven		-14.796.775	-16.015.024
Afschrijvingen		-2.143.737	-1.955.377
Materiële vaste activa voor eigen gebruik	14	-18.142	-17.202
Vastgoedbeleggingen	15	-3.029	-3.845
Immateriële activa	16	-2.122.566	-1.934.330
Bijzondere waardeverminderingen	33	-492.680	-1.459.644
Voor verkoop beschikbare financiële activa		-651.037	-2.098.858
Leningen en vorderingen		158.357	639.214
Resultaat voor belastingen		61.135.251	79.659.966
Winstbelastingen	34	-15.062.522	-24.115.070
Nettoresultaat		46.072.729	55.544.896
Nettoresultaat toewijsbaar aan de aandeelhouders	3	46.073.056	55.544.896
Nettoresultaat minderheidsbelangen	3	-327	0

Geconsolideerd totaalresultaat

Toelichting 'andere elementen van het totaalresultaat'	Toelichting	31/12/2014	31/12/2015
Nettoresultaat		46.072.729	55.544.898
Andere elementen van het totaalresultaat die later geherclassificeerd kunnen worden naar de winst- en verliesrekening			
Herwaardering tegen reële waarde	3	88.268.129	-33.955.137
Voor verkoop beschikbare financiële activa		132.597.002	-54.020.049
Uitgestelde belastingen		-44.328.873	20.064.912
Totaal andere elementen van het totaalresultaat		88.268.129	-33.955.137
Totaalresultaat		134.340.859	21.589.761
Totaalresultaat toewijsbaar aan de aandeelhouders		134.341.306	21.589.761
Totaalresultaat minderheidsbelangen		1.895	0

Geconsolideerd overzicht van wijzigingen in het eigen vermogen

	gestort kapitaal	herwaarde- ringsreserve voor verkoop beschikbare financiële activa	ingehouden winsten	resultaten uit het lopende jaar	eigen vermogen toewijsbaar aan de aan- deelhouders	minder- heidsbelang	totaal eigen vermogen
Eigen vermogen							
1 januari 2014	131.467.000	151.205.855	145.406.732	44.448.670	472.528.257	6.704	472.534.961
- winst (verlies)	0	0	0	46.073.057	46.073.057	-327	46.072.730
- kapitaalsverhoging	0	0	0	0	0	0	0
- wijziging reële waarden	0	132.597.173	0	0	132.597.173	-173	132.597.000
- wijziging belastingen	0	-44.328.925	0	0	-44.328.925	52	-44.328.873
- toegekende dividenden	0	0	-20.125.000	0	-20.125.000	0	-20.125.000
- overdracht naar ingehouden winsten	0	0	44.448.670	-44.448.670	0	0	0
- andere wijzigingen	0	0	0	0	0	0	0
Eigen vermogen							
31 december 2014	131.467.000	239.474.103	169.730.402	46.073.057	586.744.562	6.256	586.750.818
- winst (verlies)	0	0	0	55.544.898	55.544.898	0	55.544.898
- kapitaalsverhoging	0	0	0	0	0	0	0
- wijziging reële waarde	0	-54.020.047	0	0	-54.020.047	0	-54.020.047
- wijziging belastingen	0	20.064.912	0	0	20.064.912	0	20.064.912
- toegekende dividenden	0	0	-31.395.000	0	-31.395.000	0	-31.395.000
- overdracht naar ingehouden winsten	0	0	46.073.057	-46.073.057	0	0	0
- andere wijzigingen	0	0	-584.304	0	-584.304	-6.256	-590.560
Eigen vermogen							
31 december 2015	131.467.000	205.518.968	183.824.155	55.544.898	576.355.021	0	576.355.021

Bij de toelichting 3 is meer informatie terug te vinden in verband met de verschillende posten van het eigen vermogen zoals vermeld in bovenstaand overzicht.

De wijziging van de reële waarde opgenomen met betrekking tot de herwaarderingsreserve voor verkoop beschikbare financiële activa omvat ook de overboeking van deze reserve naar resultaat ten gevolge van verkopen ten bedrage van 6.685.930 euro in boekjaar 2014 en 18.812.473 euro in boekjaar 2015 (meer detail over deze gerealiseerde resultaten is terug te vinden bij toelichting 28).

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

	31/12/2014	31/12/2015
Geldmiddelen en kasequivalenten aan het begin van de periode	12.024.008	137.520.342
Bedrijfsactiviteiten		
Nettoresultaat	46.072.730	55.544.896
Actuele en uitgestelde belastinglasten, opgenomen in de winst- en verliesrekening	15.062.522	24.115.070
Afschrijvingen	2.143.737	1.955.377
Bijzondere waardeverminderingen	492.680	1.459.644
Wijziging van de technische voorzieningen (inclusief deel van de herverzekeraar)	223.329.255	-80.216.391
Andere aanpassingen	-1.242.691	-478.450
Wijzigingen in bedrijfsactiva (met uitzondering van geldmiddelen en kasequivalenten)		
Wijzigingen in leningen en vorderingen	-215.872.179	-102.239.120
Wijzigingen in voor verkoop beschikbare activa	-152.063.248	145.502.850
Wijzigingen in tot einde looptijd aangehouden financiële activa	-148.702.450	-22.145.140
Wijzigingen in andere activa	-7.739.048	-47.287.259
Wijzigingen in bedrijfsverplichtingen (met uitzondering van geldmiddelen en kasequivalenten)		
Wijzigingen in deposito's van kredietinstellingen	337.539.042	1.646.355
Wijzigingen in beleggingscontracten	70.311.918	48.911.456
Wijzigingen in andere verplichtingen	6.633.747	-1.514.303
Terug(betaalde) winstbelastingen	-28.050.752	-22.213.758
Netto kasstroom uit de bedrijfsactiviteiten	147.915.263	3.041.227
Investeringsactiviteiten		
(Contante betalingen om materiële activa te verwerven)	-833	0
Contante ontvangsten uit de verkoop van materiële activa	0	0
(Contante betalingen om immateriële activa te verwerven)	-235.358	-1.390.189
Nettokasstroom uit investeringsactiviteiten	-236.191	-1.390.189
Financieringsactiviteiten		
(Betaalde dividenden)	-20.125.000	-31.979.304
(Ontvangen interesten met betrekking tot achtergestelde leningen)	0	0
(Betaalde aflossingen met betrekking tot achtergestelde leningen)	-2.057.738	0
Contante ontvangsten ten gevolge van een kapitaalsverhoging	0	0
Nettokasstroom uit financieringsactiviteiten	-22.182.738	-31.979.304
Geldmiddelen en kasequivalenten aan het einde van de periode	137.520.342	107.192.076

De geldmiddelen en kasequivalenten omvatten liquide middelen en andere niet-afgeleide financiële activa met een looptijd korter dan of gelijk aan drie maanden vanaf de datum van verwerving.

	31/12/2014	31/12/2015
<i>Totaal leningen en vorderingen op kredietinstellingen</i>	410.146.388	420.551.188
Looptijd korter dan of gelijk aan drie maanden vanaf de datum van verwerving	137.520.342	107.192.076
Looptijd langer dan drie maanden vanaf de datum van verwerving	272.626.046	313.359.112
<i>Bijkomende toelichting kasstroomoverzicht</i>		
Ontvangen interestopbrengsten	103.838.930	90.770.233
Ontvangen dividenden	2.154.385	3.136.236
Betaalde interesten	0	0

Bovenstaand geconsolideerd kasstroomoverzicht wordt volgens de indirecte methode opgesteld.

Toelichtingen

1. Algemene informatie

Argenta Assuranties nv, afgekort Aras (hierna **de Vennootschap**) is opgericht in België naar Belgisch recht en heeft de rechtsvorm van een naamloze vennootschap. De Vennootschap werd opgericht voor een onbeperkte duur.

De statutaire zetel van de Vennootschap is gelegen te 2018 Antwerpen, Belgiëlei 49-53.

De Vennootschap heeft het statuut van een Belgische verzekeringsonderneming. De Vennootschap vormt samen Argenta Life Nederland (ALN) de **Verzekeringspool**. De activiteiten van de Verzekeringspool behelzen zowel de sector van de levensverzekeringen als de sector van niet-leven of schade- en gezondheidsverzekeringen (in het bijzonder autoverzekeringen, burgerlijke aansprakelijkheid privé leven, brand- en hospitalisatieverzekering en rechtsbijstandverzekeringen).

Argenta Bank- en Verzekeringsgroep nv (hierna **BVg**) is de beleidsholding van de Argenta Groep. Zijn operationele activiteiten omvatten Interne Audit, Compliance & Integriteit, Risk & Validatie, Juridische zaken en Organisatie & Talent. Deze activiteiten zijn voor alle vennootschappen van de Argenta Groep centraal georganiseerd.

BVg heeft het statuut van een gemengde financiële holding, een moederonderneming die geen gereglementeerde onderneming is en die aan het hoofd staat van een financieel conglomeraat conform art. 3, 39° van de Bankwet.

BVg consolideert en staat in voor het gemeenschappelijke aansturen van zijn dochtervennootschappen Argenta Spaarbank, een Belgische kredietinstelling en de Vennootschap, een Belgische verzekeringsonderneming. De Vennootschap en Argenta Spaarbank hebben op hun beurt elk een dochtervennootschap.

Op 31 december 2015 waren er 106 medewerkers bij de Verzekeringspool tewerkgesteld (106 per einde 2014). Het gemiddeld aantal personeelsleden in dienst van de op het niveau van de Verzekeringspool in de consolidatie opgenomen vennootschappen gedurende het boekjaar 2015 bedroeg 86,41 (93,66 in 2014). Het betrof hier gemiddeld 81,66 bedienden (88,91 in 2014) en 4,75 eenheden directiepersoneel (4,75 in 2014).

Bovenvermeld aantal personeelsleden geeft enigszins een vertekend beeld van de effectieve tewerkstelling door de Vennootschap omdat er op groepsniveau ondermeer bij de beleidsholding ook personen zijn tewerkgesteld. Er bestaat op een kostendeling op groepsniveau waardoor ondermeer personeelskosten worden doorgerekend.

De doorgerekende kosten worden in de geconsolideerde winst- en verliesrekening opgenomen onder het "Ander exploitatieresultaat". De weergegeven aantallen personeelsleden omvatten diegenen die effectief op de loonlijst staan van de betrokken vennootschappen.

Een uitsplitsing van de personeelskosten van het boekjaar kan teruggevonden worden onder toelichting 32.

Beschrijving van de activiteiten van de Vennootschap

Het aanbieden van schade-, gezondheids- en levensverzekeringen behoort tot de kernactiviteiten van de Vennootschap.

Schade- en gezondheidsverzekeringen

De Vennootschap is actief in de volgende domeinen:

- autoverzekeringen,
- hospitalisatieverzekeringen,
- brandverzekeringen,
- burgerrechtelijke aansprakelijkheidsverzekeringen (familiale verzekeringen),
- rechtsbijstand.

In overeenstemming met de algemene strategie van de Argenta Groep wil de Vennootschap transparante verzekeringsproducten aanbieden met een ruime dekking en tegen een prijs die aantrekkelijker is dan het marktgemiddelde. De Vennootschap laat externe concurrentieonderzoeken uitvoeren en volgt actief de premievergelijkingen op diverse websites van bijvoorbeeld consumentenorganisaties.

Levensverzekeringen

De Vennootschap biedt verschillende types van levensverzekeringen aan, die kunnen ingedeeld worden in productlijnen. Deze indeling vindt zijn oorsprong in de manier waarop wordt gecommuniceerd en de soort van waarborg die wordt geboden. Hierbij wordt een overzicht gegeven van de respectievelijke productlijnen:

1. Schuldsaldo: het uitstaande saldo van een lening wordt afgelost door de Vennootschap bij overlijden van de verzekerde door een schuldsaldo verzekering;
2. Tijdelijke overlijdensverzekering: deze verzekering, die slechts een klein bedrag van de ontvangen levensverzekeringspremies vertegenwoordigt, wordt gebruikt om in geval van overlijden gedurende een bepaalde periode een op voorhand bepaald kapitaal te dekken;
3. Sparen en beleggen: deze lijn bevat de producten met een belangrijke spaar- en/of beleggingscomponent. Deze betreffen zowel tak 21 als in tak 23 producten, in het bijzonder:
  - Een tak 21 levensverzekeringscontract Oct-a-vie met een gegarandeerd rendement (een product op 8 jaar en 1 maand);
  - De verzekeringsbon genaamd "Arasbon" wordt niet langer gecommercialiseerd;
  - Leven Plus (tak 21) is een spaarverzekering;
  - Argenta Life Plan (tak 21) kan zowel gebruikt worden als koopsompolis zonder fiscale aftrekbaarheid of als een spaarverzekering;
  - Kapitaal Plus (tak 21) is een koopsompolis zonder fiscale aftrekbaarheid;
  - Een gamma van tak 23-producten (gecommercialiseerd onder de commerciële benaming Argenta Fund Plan) dat een combinatiemogelijkheid tussen diverse verzekeringsfondsen biedt, al dan niet met kapitaalbescherming. De tak 23-producten hebben o.a. een gamma van vier risicogroepen afhankelijk van de verhouding tussen vastrentende beleggingen en beleggingsfondsen. Ook de tak 23-producten met kapitaalbescherming worden hieronder opgenomen;
4. Jeugd: in de jeugdlijn is het Jeugdspaarplan opgenomen waarbij bij overlijden van de verzekerde, ouder of grootouder, de premiebetaling door de Vennootschap wordt overgenomen zodat het streefkapitaal op eindvervaldag uitbetaald wordt aan het (klein)kind. De verzekering wordt dus meestal in familiaal verband afgesloten;

5. Rente: in de rentelijn is de Pension Life Plus opgenomen die beleggers, die de 2 polissen onderschrijven (waarborg Pension Plus en Life Plus), de mogelijkheid bieden om maandelijks rentebetalingen te ontvangen gedurende de looptijd van het contract en om daarenboven een vooraf bepaald kapitaal te ontvangen bij afloop van het contract en hetzelfde bedrag in geval van overlijden binnen de 8 jaar en 1 maand; en
6. Voorzorg: omvat de producten die aanvullend zijn aan de sociale zekerheid op gebied van pensioenvorming. Deze lijn omvat voornamelijk fiscaal aftrekbare producten met een spaarcomponent waarvan het belangrijkste product Argenta-Flexx (tak 21) is.

Aanwenden van gelden

De reserves worden belegd in rentedragende instrumenten voornamelijk in Belgische staatsobligaties of OLO's, bedrijfsobligaties en hypotheke.

De Vennootschap herbelegde tot 2007 in Belgische hypotheke die uitsluitend via een apart CBHK-netwerk werden aangebracht. Het betreft hier een aflopende portefeuille doordat er geen nieuwe productie is en de kredieten stelselmatig worden afgelost. Sinds 2013 wordt er opnieuw in hypotheke leningen geïnvesteerd die deze keer werden toegestaan in Nederland. Daarnaast worden ook leningen aan lokale overheden en PPS (publiek-private samenwerking) structuren toegestaan.

De aanwezige portefeuille individuele aandelen werd in 2015 verder gespreid uitgebreid. De reserves van pensioenspaarverzekeringen moeten volgens wettelijke minima belegd worden (waarin ook aandelenbeleggingen dienen te zijn). Een deel van de individuele aandelen werd dan ook in dit kader aangekocht.

De dochtervennootschappen van de Vennootschap

De Vennootschap consolideert de activiteiten van Argenta Life Nederland nv (hierna **ALN**).

ALN heeft het statuut van een Nederlandse verzekeringsonderneming. Zij is in hoofdzaak actief in levensverzekeringen verbonden met hypotheke spaarkredieten.

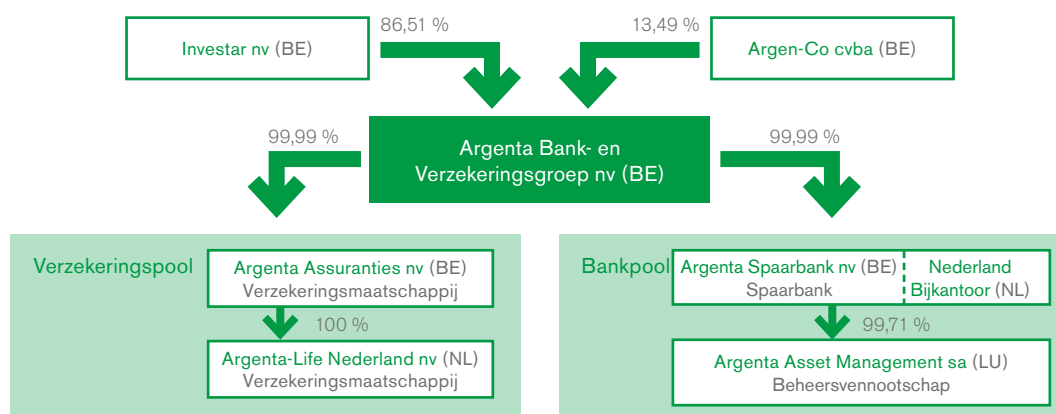
ALN startte in 2005 op de Nederlandse levensverzekeringmarkt met het aanbieden van een spaarverzekering, die uniek gekoppeld is aan de door Bijkantoor Nederland aangeboden Argenta-hypotheeklening.

Vanaf 2013 werd het afsluiten van aflosvrije en spaarhypotheke fiscaal ontmoedigd ten voordele van lineaire / annuïtaire hypotheke. Om die reden maakte ALN haar product 'Overlijdensrisicoverzekering' competitiever, om een hoge cross-sellratio met de hypotheke te kunnen realiseren. Deze heroriëntering resulteerde uiteindelijk in een verdere groei die ook voor 2015 wordt genoteerd.

Onderstaande voorstelling geeft een schematisch overzicht van de globale structuur van de Argenta Groep en de operationele Bankpool en Verzekeringpool.

Groepsstructuur op 31 december 2015:

Onderstaand overzicht geeft de entiteiten weer die zijn opgenomen in de IFRS consolidatie.

	deelnemings- verhouding	31/12/2014	31/12/2015
Argenta Assuranties NV	-	consoliderende entiteit	consoliderende entiteit
Argenta Life Luxemburg (ALL)	99,71 %	volledige consolidatie	vereffend
Argenta Life Nederland (ALN)	100,00 %	volledige consolidatie	volledige consolidatie

Ontwikkeling van de Vennootschap in 2015

Het nettoresultaat is gestegen van 46.072.729 euro per 31 december 2014 naar 55.544.896 euro per 31 december 2015. Dit op hoog niveau blijvend positief resultaat is de resultante van meerdere factoren: een goed operationeel resultaat bij leven en niet-leven gecombineerd met een gezond gespreid beleggingsbeleid en -resultaat.

In het kader van dit beleggingsbeleid werden Nederlandse hypothecaire leningen met Nationale Hypotheek Garantie ('NHG') op de balans opgenomen. In 2015 werd deze strategie verder gezet. Daarnaast omvatten de hypothecaire kredieten een afbouwende portefeuille van kredieten die verstrekt werden aan Belgische particulieren waarbij het risico per dossier daar ook beperkt is.

Het resultaat van 2015 liet de Vennootschap toe om het eigen vermogen, zowel voor niet-leven als voor leven, opnieuw te verhogen. Het eigen vermogen toewijsbaar aan de aandeelhouders bedraagt 576.355.021 euro. Het minderheidsbelang valt in 2015 weg door de liquidatie van ALL.

Meer details van alle elementen die tot het resultaat van 2015 geleid hebben zijn terug te vinden bij de toelichtingen bij de balans en resultatenrekeningen.

2. Grondslagen voor financiële verslaggeving

Zoals bepaald door het *Koninklijk Besluit op de geconsolideerde jaarrekening van de verzekeringsondernemingen en de herverzekeringsondernemingen* van 27 september 2009 moeten verzekeringsondernemingen hun geconsolideerde jaarrekening vanaf boekjaar 2012 opstellen in overeenstemming met de IFRS-normen.

Algemeen

In overeenstemming met de bepalingen van het Koninklijk Besluit is de geconsolideerde jaarrekening van de Vennootschap opgesteld in overeenstemming met IFRS – met inbegrip van de *International Accounting Standards (IAS)* en Interpretaties – per 31 december 2015 zoals aanvaard door de Europese Unie.

Grondslagen voor financiële verslaggeving die verder niet specifiek vermeld worden in deze jaarrekening, stemmen overeen met IFRS zoals aanvaard door de Europese Unie.

Cruciale beoordelingen en belangrijke bronnen van schattingsonzekerheden

De opstelling van een jaarrekening op basis van IFRS vereist een aantal schattingen. Daarnaast wordt het management van de Vennootschap gevraagd om zijn oordeel te geven tijdens het proces van toepassing van deze verslaggevingsgrondslagen. Werkelijke resultaten kunnen afwijken van deze schattingen en beoordelingen.

Schattingen vinden vooral plaats in de volgende gebieden:

- schatting van de realiseerbare waarde bij bijzondere waardeverminderingen;
- bepaling van de reële waarde van niet-genoteerde financiële instrumenten;
- bepaling van de verwachte gebruiksduur van materiële en immateriële activa;
- schatting van de toereikendheid van de verzekeringsverplichtingen op basis van beste schattingen en veronderstellingen, in contracten besloten opties en garanties en verwante beleggingen, waarbij gebruik wordt gemaakt van een verdiscontering die rekening houdt met de asset mix van de beleggingen;
- voorzieningen voor schadedossiers (inclusief IBNR (*incurred but not reported*) en schaderegelingskosten);
- schatting van de bestaande verplichtingen die voortvloeien uit gebeurtenissen in het verleden bij de opname van voorzieningen.

Beoordelingen vinden vooral plaats in de volgende gebieden:

- classificatie van financiële instrumenten;
- level hiërarchie toewijzing van financiële instrumenten;
- bestaan van actieve markten voor financiële instrumenten;
- bestaan van indicatoren voor bijzondere waardeverminderingen;
- actuariële aannames;
- bestaan van verplichtingen die voortvloeien uit gebeurtenissen uit het verleden (voorzieningen);
- bestaan van zeggenschap over vennootschappen.

2.1. Wijzigingen in grondslagen voor financiële verslaggeving

De grondslagen voor financiële verslaggeving gebruikt bij de opstelling van deze geconsolideerde jaarrekening 2015, zijn consistent met de grondslagen die werden toegepast per 31 december 2014.

De volgende standaarden en interpretaties werden van toepassing tijdens het afgelopen boekjaar 2015:

- Verbeteringen aan IFRS (2011-2013) (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2015)
- IFRIC 21 – Heffingen (toepasbaar voor boekjaren vanaf 17 juni 2014)

De toepassing van deze nieuwe bepalingen had geen belangrijke weerslag op het resultaat en het eigen vermogen van de Vennootschap, noch op de voorstelling van de jaarrekening.

Standaarden en interpretaties gepubliceerd, maar nog niet van toepassing voor het boekjaar beginnend op 1 januari 2015:

- IFRS 9 *Financiële Instrumenten* en de daaropvolgende aanpassingen (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2018, maar nog niet goedgekeurd binnen de Europese Unie)
- IFRS 14 – *Uitgestelde rekeningen in verband met prijsregulering* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2016, maar nog niet goedgekeurd binnen de Europese Unie)
- IFRS 15 – *Opbrengsten uit contracten met klanten* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2017, maar nog niet goedgekeurd binnen de Europese Unie)
- IFRS 16 – *Lease-overeenkomsten* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2019, maar nog niet goedgekeurd binnen de Europese Unie)
- Verbeteringen aan IFRS (2010-2012) (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 februari 2015)
- Verbeteringen aan IFRS (2012-2014) (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2016)
- Aanpassing van IFRS 10, IFRS 12 en IAS 28 – *Beleggingsentiteiten: Toepassing van de consolidatievrijstelling* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2016, maar nog niet goedgekeurd binnen de Europese Unie)
- Aanpassing van IFRS 10 en IAS 28 – *Verkoop of inbreng van activa tussen investeerder en de geassocieerde deelneming of joint venture* (ingangsdatum voor onbepaalde duur uitgesteld, maar nog niet goedgekeurd binnen de Europese Unie)
- Aanpassing van IFRS 11 – *Gezamenlijke overeenkomsten – Verwerking van overnames van deelnemingen in gezamenlijke bedrijfsactiviteiten* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2016)
- Aanpassing van IAS 1 – *Presentatie van de jaarrekening – Initiatief rond informatieverzorging* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2016)
- Aanpassing van IAS 16 en IAS 38 – *Materiële en immateriële vaste activa – Verduidelijking van aanvaardbare afschrijvingsmethodes* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2016)
- Aanpassing van IAS 16 en IAS 41 – *Materiële vaste activa en biologische activa – Dragende planten* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2016)
- Aanpassing van IAS 19 *Personeelsbeloningen – Werknemersbijdragen* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 februari 2015)
- Aanpassing van IAS 27 *Enkelvoudige jaarrekening – Equity methode* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2016)

De Vennootschap zal al de hiervoor vermelde normen, wijzigingen van normen en interpretaties toepassen vanaf hun inwerkingtreding en verwacht, met uitzondering van IFRS 9, geen belangrijke impact.

IFRS 9 legt nieuwe verplichtingen op voor (a) de classificatie en waardering van financiële instrumenten (b) de risico-inschatting en het aanleggen van waardeverminderingen en tenslotte (c) zijn er aanpassingen op het gebied van hedge accounting.

De belangrijkste wijziging betreft bij het aanleggen van waardeverminderingen. Elke entiteit moet namelijk op basis een drie-“stage”-benadering waardeverminderingen aanleggen voor ECL (*expected credit losses*). De bepaling van de ECL hangt hierbij ondermeer af van de omvang van de aanzienlijke stijging “significant increase” van het kredietrisico sinds de eerste opname.

Daarnaast loopt er specifiek voor de verzekeringssector nog het proces om een finale IFRS 4 fase 2-norm te bekomen. Deze tweede fase heeft betrekking op de manier van waarderen van verzekeringsverplichtingen.

In het vierde kwartaal van 2015 werd een analyse en assessment uitgevoerd ter voorbereiding van een IFRS 9 implementatieproject dat intussen gestart is begin 2016. Tegelijkertijd werd er in datzelfde kwartaal van 2015 ook een eerste analyse en assessment gedaan naar de nieuwe IFRS 4 fase 2-norm.

Het feit de IFRS 9 en IFRS 4 fase 2-norm niet op dezelfde datum in voege gaan, heeft gevolgen voor de opstelling van de IFRS balans en de P&L van de overkoepelende gemengde financiële holding BVg. In de loop van 2016 zal gekeken worden hoe hier best mee kan worden omgegaan.

2.2. Grondslagen voor financiële verslaggeving - waarderingsregels

Consolidatieprincipes

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de jaarrekeningen van de Vennootschap en haar dochtervennootschappen (hierna de **Dochtervennootschappen**) begrepen. Dochtervennootschappen zijn die vennootschappen waarin de Vennootschap, direct of indirect, het financiële en operationele beleid kan sturen met de bedoeling om voordelen uit deze activiteiten te verwerven (hierna omschreven als **Zeggenschap**).

Dochtervennootschappen worden geconsolideerd vanaf de datum waarop de effectieve Zeggenschap aan de Vennootschap wordt overgedragen en worden van consolidatie uitgesloten vanaf de datum waarop een einde komt aan die Zeggenschap.

De Dochtervennootschappen worden geconsolideerd via de methode van integrale consolidatie.

Deze methode houdt in dat de aandelen van de Dochtervennootschap, in het bezit van de Vennootschap, in de balans van de Vennootschap worden vervangen door de activa en de verplichtingen van deze Dochtervennootschap.

Intercompanytransacties, -saldi en -resultaten uit verrichtingen tussen vennootschappen van de Verzekeringsspool worden geëlimineerd.

Minderheidsbelangen in de netto activa en resultaten van geconsolideerde Dochtervennootschappen worden in de balans en de winst- en verliesrekening afzonderlijk weergegeven.

Deze minderheidsbelangen kunnen initieel gewaardeerd worden tegen de reële waarde of in overeenstemming met het aandeel in de reële waarde van de overgenomen netto activa. De keuze voor de waardering van de minderheidsbelangen wordt geval per geval gekozen. Na de datum van overname worden de minderheidsbelangen gewaardeerd als het initiële bedrag van de minderheidsbelangen plus het aandeel van deze minderheidsbelangen in de eigen vermogensmutaties sinds de datum van overname, zelfs als dit een negatief saldo als gevolg kan hebben.

Alvorens tot de consolidatie der individuele jaarrekeningen over te gaan, werden de regels met betrekking tot de waardering der activa- en passivabestanddelen geharmoniseerd in functie van de waarderingsregels die gelden voor de Vennootschap.

Vermits alle vennootschappen die in de geconsolideerde jaarrekening van de Vennootschap zijn opgenomen het boekjaar afsluiten op 31 december van ieder kalenderjaar, wordt 31 december van ieder kalenderjaar ook als afsluitingsdatum voor de consolidatie genomen.

Operationele segmenten

Operationele segmenten worden geïdentificeerd op basis van bestaande rapporteringen. Deze segmentering sluit hierbij aan op de interne rapportering en de in het verleden gehanteerde segmentering.

Vreemde valuta

De geconsolideerde jaarrekening is uitgedrukt in euro, de functionele munt van alle entiteiten van de Argenta Groep. Transacties in vreemde valuta worden geboekt tegen de valutakoers op de datum van de transactie.

Op balansdatum worden uitstaande saldi luidend in vreemde valuta omgerekend tegen de slotkoers voor monetaire posten.

De niet-monetaire posten, welke tegen historische kostprijs worden weergegeven, worden omgerekend op basis van de historische wisselkoers op transactiedatum.

Niet-monetaire posten, welke tegen reële waarde worden weergegeven, worden omgerekend op basis van de wisselkoers op de datum waarop de reële waarde werd bepaald.

Transactiedatum en afwikkelingsdatum

Een financieel actief of financiële verplichting wordt in de balans opgenomen op het moment dat een contract voor het instrument afgesloten wordt.

Aan- en verkopen van alle financiële activa die volgens standaard marktconventies worden afgewikkeld (contantverrichtingen), worden bij de Vennootschap in de balans verwerkt op de afwikkelingsdatum.

Saldering

Financiële activa en verplichtingen worden gesaldeerd en het nettobedrag wordt in de balans opgenomen wanneer (a) er een in rechte afdwingbaar recht is om de opgenomen bedragen te salderen en (b) er het voornemen is om de verplichting op netto basis af te wikkelen of om de vordering te realiseren op hetzelfde moment dat de verplichting wordt afgewikkeld.

Activa worden opgenomen na aftrek van (in voorkomende gevallen) bijzondere waardeverminderingen.

Financiële activa en verplichtingen

Alle financiële activa en verplichtingen – inclusief afgeleide financiële instrumenten – worden opgenomen volgens de in IFRS voorziene classificaties. Elke classificatie heeft hierbij een eigen specifieke waardering.

Voor financiële activa is de volgende classificatie aanwezig, namelijk (a) leningen en vorderingen (b) tot einde looptijd aangehouden financiële activa (c) financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening en (d) voor verkoop beschikbare financiële activa.

(a) Leningen en vorderingen: alle niet-afgeleide financiële activa met vaste of bepaalbare betalingen die niet genoteerd zijn in een actieve markt.

Zij worden bij verwerving gewaardeerd tegen reële waarde (inclusief transactiekosten) en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs met behulp van de effectieve rentemethode, waarbij de periodieke amortisatie in de winst- en verliesrekening wordt verwerkt.

Indien nodig worden bijzondere waardeverminderingen aangelegd.

(b) Tot einde looptijd aangehouden financiële activa: alle niet-afgeleide financiële activa met een vaste eindvervaldag en vaste of bepaalbare betalingen waarvan de Vennootschap stellig voornemens is en in staat is deze aan te houden tot het einde van de looptijd.

Zij worden bij verwerving gewaardeerd tegen reële waarde (inclusief transactiekosten) en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs met behulp van de effectieve rentemethode, waarbij de periodieke amortisatie in de winst- en verliesrekening wordt verwerkt.

Alle derivaten met een negatieve reële waarde worden bij de Vennootschap beschouwd als verplichtingen gehouden voor handelsdoeleinden tenzij ze aangeduid werden als effectieve afdekkinginstrumenten.

Indien nodig worden bijzondere waardeverminderingen aangelegd.

(c) Financiële activa tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening omvatten:

- financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden, inclusief derivaten die niet als effectieve afdekkinginstrumenten werden aangeduid;
- financiële activa die vanaf verwerving of eerste toepassing van IFRS werden aangemerkt als aangehouden tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening.

Zij worden bij verwerving gewaardeerd tegen reële waarde (exclusief transactiekosten) en vervolgens gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening.

(d) Financiële activa beschikbaar voor verkoop: alle niet-afgeleide financiële activa die niet worden geclassificeerd als (a) leningen en vorderingen (b) tot einde looptijd aangehouden activa, of (c) financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening.

Deze activa worden gewaardeerd tegen reële waarde waarbij alle schommelingen van de reële waarde opgenomen worden op een aparte lijn van het eigen vermogen tot realisatie van de activa of tot het moment dat zich een bijzondere waardevermindering voordoet. In dat geval worden de cumulatieve herwaarderingsresultaten overgeboekt van het eigen vermogen naar het resultaat van het boekjaar.

Voor de beleggingen in andere dan eigenvermogensinstrumenten wordt het verschil tussen de verwervingsprijs (inclusief transactiekosten) en de terugbetalingswaarde op basis van de effectieve rentemethode pro rata temporis over de resterende looptijd van de effecten in resultaat genomen als bestanddeel van de renteopbrengst van deze effecten.

De schommelingen van de reële waarde van deze effecten, die op een aparte lijn van het eigen vermogen worden opgenomen, worden gerealiseerd door de wijziging te berekenen tussen (a) hun verwervingsprijs (inclusief transactiekosten), vermeerderd of verminderd met het gedeelte van het bovenvermelde verschil dat in resultaat wordt genomen en (b) de reële waarde.

Voor financiële verplichtingen is de volgende classificatie aanwezig, namelijk (a) financiële verplichtingen tegen reële waarde met waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening en (b) overige financiële verplichtingen.

Deze IFRS indeling bepaalt de waardering en de opname van de resultaten als volgt: (a) Financiële verplichtingen tegen reële waarde met waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening omvatten:

(a) Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden, inclusief derivaten die niet als effectieve afdekkinginstrumenten werden aangeduid;

Financiële verplichtingen die vanaf verwerving of eerste toepassing van IFRS werden aangemerkt als aangehouden tegen reële waarde met waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening.

Zij worden bij verwerving gewaardeerd tegen reële waarde (exclusief transactiekosten) en vervolgens gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening.

(b) Overige financiële verplichtingen: dit zijn alle andere niet-afgeleide financiële verplichtingen die niet onder de vorige categorie vielen.

Zij worden bij verwerving gewaardeerd tegen reële waarde (inclusief transactiekosten) en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs met behulp van de effectieve rentemethode, waarbij de periodieke amortisatie in de winst- en verliesrekening wordt verwerkt.

Baten en lasten voortvloeiend uit financiële instrumenten gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs en van vastrentende effecten geclassificeerd in 'voor verkoop beschikbare financiële activa' worden verantwoord in de resultatenrekening op basis van de effectieve rentemethode.

De effectieve rentevoet is de rentevoet die de geschatte toekomstige kasstromen (met inbegrip van betaalde en ontvangen provisies en vergoedingen die integraal deel uitmaken van de effectieve rentevoet, en ook transactiekosten en alle overige premies en kortingen) tijdens de verwachte looptijd van het schuldinstrument of, indien meer geschikt, over een kortere looptijd, nauwkeurig verdisconteert om tot de netto boekwaarde van het actief of verplichting op de balans te komen.

De methode gebruikt om dienstgerelateerde commissiebatens en -lasten te verantwoorden, hangt af van de aard van de dienst. Commissies die behandeld worden als een bijkomend onderdeel van de rente worden opgenomen in de effectieve rentevoet en verantwoord onder de netto rentebaten. Betaalde en ontvangen commissies waarvan de onderliggende transactie wordt voltooid, worden verantwoord bij de commissiebatens en -lasten.

Geldmiddelen en kasequivalenten

De "geldmiddelen en kasequivalenten", zoals gebruikt bij het kasstroomoverzicht, omvatten liquide middelen, vrij beschikbare tegoeden bij financiële instellingen en andere financiële activa met een looptijd korter dan of gelijk aan drie maanden vanaf de datum van verwerving.

Materiële vaste activa

Alle materiële vaste activa worden opgenomen tegen kostprijs (zijnde de aanschaffingswaarde inclusief direct toewijsbare kosten van aanschaffing), verminderd met cumulatieve afschrijvingen en eventuele bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingspercentages zijn bepaald op basis van de verwachte economische levensduur en worden toegepast zodra de activa gebruiksklaar zijn.

Bij verkoop van materiële vaste activa worden gerealiseerde winsten of verliezen onmiddellijk in het resultaat van het boekjaar opgenomen.

Specifieke waarderingsregels

Terreinen en gebouwen

De aankoopprijs en aankoopkosten van gronden worden niet afgeschreven, noch bij een onbebouwd, noch bij een bebouwd perceel. Bij de aankoop van een bebouwd onroerend goed wordt de waarde van de grond en van het gebouw bepaald, en worden de transactiekosten proportioneel verdeeld over de grond en het gebouw.

De gebouwwaarde wordt afgeschreven over de geschatte gebruiksduur van de gebouwen, d.w.z. aan rato van 3 % per jaar op pro rata basis.

IT-materiaal

De aankoopprijs en aankoopkosten van hardware worden aan 33,33 % per jaar afgeschreven op pro rata basis.

Ander materiaal (met inbegrip van rollend materieel)

De aankoopprijs en aankoopkosten van meubilair en materiaal worden aan 10 % per jaar afgeschreven op pro rata basis.

De aankoopprijs en aankoopkosten van rollend materiaal worden aan 25 % per jaar afgeschreven op pro rata basis.

Vastgoedbeleggingen

Een vastgoedbelegging is vastgoed dat wordt aangehouden om huuropbrengsten of een waardestijging of beide te realiseren. De waarderingsregels van materiële vaste activa worden ook toegepast voor de vastgoedbeleggingen (toepassing kostprijsmodel).

Goodwill

Goodwill wordt beschouwd als het deel van de aanschaffingskosten in een bedrijfscombinatie, bovenop de reële waarde van de aangekochte identificeerbare activa, verplichtingen en voorwaardelijke verplichtingen, zoals bepaald op de datum van de aankoop.

Het wordt opgenomen als een immaterieel vast actief en gewaardeerd tegen kostprijs min eventuele bijzondere waardeverminderingen. Goodwill wordt niet afgeschreven, maar wordt minstens jaarlijks getest op bijzondere waardeverminderingen.

Immateriële activa

Een immaterieel actief is een identificeerbaar niet-monetair actief zonder fysieke vorm. Het wordt opgenomen tegen kostprijs als het toekomstige economische voordelen zal opleveren en de kostprijs van het actief betrouwbaar kan worden bepaald.

Verworven software wordt – als de voorwaarden tot activering zijn vervuld - aan aanschaffingswaarde opgenomen onder de immateriële activa. De aankoopprijs en aankoopkosten worden, vanaf het moment dat de software beschikbaar is voor gebruik, lineair afgeschreven.

De aankoopprijs en aankoopkosten van verworven software worden aan 20 % per jaar afgeschreven op pro rata basis.

Andere immateriële activa worden aan 10 % per jaar afgeschreven.

Bijzondere waardeverminderingen

De Vennootschap onderzoekt al zijn activa op elke balansdatum op indicatoren die aanleiding kunnen geven tot een bijzondere waardevermindering.

De boekwaarde van activa die een bijzondere waardevermindering hebben ondergaan, wordt verlaagd tot hun geschatte realiseerbare waarde en het bedrag van de wijziging van de lopende verslagperiode wordt opgenomen in de winst- en verliesrekening.

Als in een volgende periode het bedrag van de bijzondere waardeverminderingen op activa andere dan goodwill of voor verkoop beschikbare eigenvermogensinstrumenten, als gevolg van een gebeurtenis die zich voordoet na de waardevermindering, daalt, dan wordt het bedrag tegengeboekt via de winst- en verliesrekening.

Financiële activa

Voor een actief (of voor een groep van financiële activa) zal een op individuele basis bepaalde bijzondere waardevermindering worden aangelegd wanneer er (1) objectieve aanwijzingen zijn ten gevolge van een of meer gebeurtenissen die zich hebben afgespeeld na de eerste opname van het actief en (2) deze tot verlies leidende gebeurtenis(sen) een effect heeft (hebben) op de geschatte toekomstige kasstromen uit het financiële actief dat betrouwbaar kan worden geschat.

Afhankelijk van het soort financieel actief kan de realiseerbare waarde als volgt worden geschat:

- de reële waarde door middel van een waarneembare marktprijs;
- de contante waarde van verwachte toekomstige kasstromen verdisconteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rentevoet van het financieel actief;
- op basis van de reële waarde van verkregen zekerheden.

Beleggingen in eigenvermogensinstrumenten

Een aanzienlijke of langdurige daling van de reële waarde van een belegging in een eigen vermogensinstrument beneden de kostprijs vormt een objectieve aanwijzing voor een bijzondere waardevermindering.

Deze situatie zal elke keer individueel worden beoordeeld, maar als er geen bijkomende beoordelingselementen aanwezig zijn, beschouwt de Vennootschap een onafgebroken duur van 24 maanden als langdurig en een daling van minstens 30 % als aanzienlijk.

Indien aan één van de criteria is voldaan, zal er overgegaan worden tot een kwantitatieve en kwalitatieve analyse van de betrokken positie om te oordelen of er een duurzame waardevermindering aanwezig is.

In de winst- en verliesrekening opgenomen bijzondere waardeverminderingverliezen op een belegging in een eigenvermogensinstrument dat wordt geclassificeerd als beschikbaar voor verkoop kan niet via de winst- en verliesrekening worden teruggenomen.

Beleggingen in andere dan eigenvermogensinstrumenten

Er worden bijzondere waardeverminderingen toegepast in geval van duurzame minderwaarde of waardeverlies die te wijten zijn aan financiële moeilijkheden van de debiteur. De activa krijgen hierbij de status "default" als de achterstand (in rente en/of kapitaal) 90 dagen bedraagt of de terugbetaling onwaarschijnlijk is.

Objectieve indicatoren die de Vennootschap gebruikt om het aanleggen van een voorziening af te wegen omvatten ondermeer significante financiële moeilijkheden van de emittent/debiteur, achterstallige betalingen, de waarschijnlijkheid dat de emittent/debiteur een faillissement of financiële herstructurering boven het hoofd hangt, heronderhandeling van de voorwaarden van het actief door financiële moeilijkheden van de emittent/debiteur inclusief eventuele toegevingen, het verdwijnen van een actieve markt voor een financieel actief als gevolg van financiële moeilijkheden, wijziging van de kredietrating en waarneembare data die de toekomstige cashflows van een financieel actief negatief zullen beïnvloeden.

Bij evolutie naar de status default zal geval per geval beoordeeld worden of een waardevermindering moet worden aangelegd. Een waardevermindering zal overwogen worden als uit de objectieve gegevens blijkt dat één of meer gebeurtenissen waarschijnlijk de toekomstige cashflows van een financieel actief negatief zullen beïnvloeden.

Hierbij houdt men naast bovenstaande indicatoren onder meer ook rekening met andere marktinformatie over de liquiditeit en solvabiliteit van de emittent/debiteur en trends voor gelijkaardige financiële activa; en lokale economische trends en voorwaarden.

- Voor verkoop beschikbare financiële activa

Als een daling van de reële waarde van een voor verkoop beschikbaar financieel actief direct in het eigen vermogen is opgenomen en er objectieve aanwijzingen zijn dat het actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan, wordt het cumulatieve verlies dat direct in het eigen vermogen was opgenomen, overgeboekt van het eigen vermogen naar de winst- en verliesrekening, ondanks het feit dat het financieel actief niet van de balans is verwijderd.

Het bedrag van het cumulatieve verlies dat van het eigen vermogen naar de winst- en verliesrekening wordt overgeboekt is gelijk aan het verschil tussen de verwervingsprijs (na aftrek van eventuele aflossingen op de hoofdsom en amortisatie) en de actuele reële waarde, verminderd met eventuele eerder in de winst- en verliesrekening opgenomen waardeverminderingverliezen op dat actief.

Als de reële waarde van een voor verkoop beschikbaar schuldbewijs in een volgende periode stijgt, en de stijging objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die plaatsvond na de opname van het bijzondere waardeverminderingverlies in de winst- en verliesrekening, moet het bijzondere waardeverminderingverlies worden teruggenomen, waarbij het bedrag van de terugname in de winst- en verliesrekening wordt opgenomen.

- Leningen en vorderingen – collectieve waardeverminderingen

Naast de individuele bijzondere waardeverminderingen worden er ook collectieve - op portefeuillebasis gebaseerde - waardeverminderingen in de vorm van een IBNR (*incurred but not reported*) voorziening aangelegd.

Een 'bestaande maar niet gerapporteerde' waardevermindering op leningen wordt verantwoord voor de hypothecaire vorderingen zonder default status en waarvoor geen bijzondere waardeverminderingen zijn aangelegd op individuele basis (performing loans).

Deze collectieve beoordeling van bijzondere waardeverminderingen bevat de toepassing van een 'loss confirmation period'.

Deze 'loss confirmation period' staat voor een tijdsinterval (in maanden uitgedrukt) tussen het moment dat de gebeurtenis die de oorzaak is van de bijzondere waardevermindering zich voorgedaan heeft (i.e. een 'loss event') en het moment dat deze geïdentificeerd wordt in de kredietrisicosystemen van de entiteit.

De toepassing van de 'loss confirmation period' zorgt er zo voor dat bijzondere waardeverminderingen die zich al wel hebben voorgedaan maar nog niet als dusdanig zijn geïdentificeerd, ook worden meegenomen in de aangelegde waardeverminderingen.

De 'loss confirmation period' wordt permanent geëvalueerd en kan gewijzigd worden in functie van marktevoluties (onder meer huizenprijzen, transacties, fiscaliteit), portfoliokarakteristieken en macro-economische indicatoren (onder meer werkloosheid, BNP-groei, schuldgraad, echtscheidingen).

De IBNR wordt berekend en aangelegd voor alle retail kredietportefeuilles.

Overige activa

Voor niet-financiële activa wordt de realiseerbare waarde bepaald als de hoogste van enerzijds de reële waarde verminderd met verkoopkosten en anderzijds de bedrijfswaarde.

De reële waarde verminderd met verkoopkosten is het bedrag dat kan worden verkregen door de verkoop van een actief in een marktconforme ('*at arms's length*') transactie tussen bewuste, bereidwillige partijen, na aftrek van verkoopkosten.

De bedrijfswaarde is de contante waarde van geschatte toekomstige kasstromen waarvan verwacht wordt dat ze zal voortvloeien uit het voortgezette gebruik van een actief en uit zijn vervreemding aan het einde van zijn gebruiksduur.

Jaarlijkse impairment test goodwill

Goodwill wordt minstens jaarlijks getest op bijzondere waardeverminderingen. Die worden aangelegd als de boekwaarde van de kasstroomgenererende eenheid waartoe de goodwill behoort, hoger is dan zijn realiseerbare waarde. Bijzondere waardeverminderingen op goodwill kunnen niet worden teruggenomen.

Derivaten

Derivaten zijn financiële instrumenten zoals swaps, termijncontracten en opties. Een dergelijk financieel instrument heeft een waarde die wijzigt als gevolg van veranderingen in onderliggende variabelen, vergt weinig of geen netto aanvangsinvestering en wordt op een tijdstip in de toekomst afgewikkeld. Zij worden geclassificeerd als derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden tenzij ze aangeduid werden als effectieve afdekkingsderivaten.

Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden worden op de balans opgenomen tegen reële waarde op de transactiedatum. Nadien worden ze gewaardeerd tegen reële waarde waarbij de schommelingen van de reële waarde in het resultaat van het boekjaar worden opgenomen.

Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden met een positieve reële waarde komen op de actiefzijde van de balans, diegene met een negatieve reële waarde op de verplichtingzijde.

In contracten besloten derivaten

Financiële activa of verplichtingen of andere contracten kunnen in een contract besloten (*embedded*) derivaten bevatten. Dergelijke contracten worden 'hybride instrumenten' genoemd.

Als het basiscontract (1) niet wordt opgenomen tegen reële waarde met waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening en (2) de kenmerken en risico's van het in een contract besloten derivaat niet nauw aansluiten bij die van het basiscontract, moet het in een contract besloten derivaat worden afgezonderd van het basiscontract en gewaardeerd tegen reële waarde als een op zichzelf staand derivaat.

Reële waardeveranderingen worden in de winst- en verliesrekening opgenomen. Het basiscontract wordt opgenomen en gewaardeerd door toepassing van de regels van de betreffende categorie van het instrument.

Als het basiscontract (1) wordt opgenomen tegen reële waarde met waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening of (2) als de kenmerken en risico's van het in een contract besloten derivaat nauw aansluiten bij die van het basiscontract, wordt het in een contract besloten derivaat niet afgezonderd en wordt het hybride instrument gewaardeerd als één enkel instrument.

Reële waarde van financiële instrumenten

De reële waarde van een financieel instrument (zijnde elke overeenkomst die leidt tot zowel een financieel actief bij één entiteit als een financiële verplichting of eigenvermogensinstrument bij een andere entiteit) is de waarde waartegen het financieel actief kan worden verhandeld, of de financiële verplichting kan worden afgewikkeld, tussen ter zake goed geïnformeerde, tot een transactie bereid zijnde partijen die onafhankelijk zijn.

De Vennootschap gebruikt de volgende volgorde voor het bepalen van de reële waarde van financiële instrumenten: eerst genoteerde prijzen in een actieve markt en dan het gebruik van waarderingstechnieken.

De reële waarde van een financieel instrument wordt bepaald op basis van gepubliceerde prijsnoteringen in een actieve markt. Indien er geen actieve markt is voor het financiële instrument, wordt de reële waarde bepaald met behulp van waarderingstechnieken.

Deze waarderingstechnieken maken zoveel als mogelijk gebruik van marktinformatie, maar worden beïnvloed door de gehanteerde veronderstellingen, zoals risicomarges en inschattingen van toekomstige kasstromen.

De reële waarde van in het bijzonder de leningen en vorderingen wordt bekomen via de techniek van de contantewaardeberekening, waarbij de toekomstige kasstromen worden verdisconteerd aan de "swapcurve" plus een spread, die stelselmatig wordt herbekeken.

In het zeldzame geval dat het niet mogelijk is om de reële waarde van een niet genoteerd eigenvermogensinstrument betrouwbaar te bepalen, wordt het tegen kostprijs opgenomen.

Bij eerste opname is de reële waarde van een financieel instrument de transactieprijs, tenzij de reële waarde blijkt uit waarneembare recente markttransacties van hetzelfde instrument, of wordt ze gebaseerd op waarderingstechnieken waarvan de variabelen alleen uit gegevens bestaan afkomstig uit waarneembare markten.

Leaseovereenkomsten

De Vennootschap sluit enkel operationele leaseovereenkomsten af voor de huur van materieel en gebouwen. Betalingen als gevolg van dergelijke leasetransacties worden op een lineaire basis in de winst- en verliesrekening opgenomen.

Terugkoopovereenkomsten

Effecten die onder een terugkoopovereenkomst (repo) vallen, blijven in de balans opgenomen. De schuld die voortvloeit uit de verplichting tot terugkoop van de activa is begrepen in schulden aan banken of schulden aan cliënten, afhankelijk van de tegenpartij.

Personeelsbeloningen

Pensioenverplichtingen

De Vennootschap heeft enkel pensioenverplichtingen op basis van toegezegde bijdrageregelingen.

De bijdragen van de Vennootschap aan toegezegde bijdrageregelingen voor pensioenen worden in de winst- en verliesrekening als last opgenomen in het jaar waarop ze betrekking hebben.

Personeelsrechten

Personeelsrechten betreffende jaarlijks toegezegde vakantiedagen en uit hoofde van langdurige diensttijd verdiende vakantiedagen worden boekhoudkundig verwerkt in het jaar waarop deze dagen gebaseerd zijn.

Voorzieningen

Voorzieningen worden opgenomen in de balans als (1) er een verplichting bestaat op de balansdatum, ten gevolge van een gebeurtenis in het verleden en (2) als een uitstroom van middelen waarschijnlijk is en (3) als een betrouwbare schatting gemaakt kan worden van het bedrag van de verplichting.

Het bedrag opgenomen als voorziening is de best mogelijke schatting van de uitgaven, gedaan op afsluitingsdatum, die vereist zullen zijn om de bestaande verplichting af te wikkelen, rekening houdend met de waarschijnlijkheid van het mogelijke resultaat van de gebeurtenis.

Winstbelastingen

De winstbelastingen van het boekjaar betreffen de effectieve belastingen en de uitgestelde belastingen. Deze belastingen worden berekend in overeenstemming met de belastingwetgeving die van toepassing is in elk land waar de Vennootschap actief is.

De effectieve belastingen omvatten deze die verschuldigd zijn op het belastbare inkomen van het jaar, op basis van de belastingpercentages die gelden op de balansdatum, en elke herziening van de belastingen die verschuldigd (of terugbetaalbaar) zijn voor voorgaande jaren.

Uitgestelde belastingen worden berekend op tijdelijke belastbare verschillen die bestaan tussen enerzijds de belastingsbasis van de activa en verplichtingen en anderzijds hun boekwaarde in de jaarrekening.

Deze belastingen worden berekend aan de hand van de belastingvoeten die geldig zullen zijn op het moment van realisatie van de activa of verplichtingen waarop ze betrekking hebben.

Uitgestelde belastingvorderingen worden enkel geboekt als het waarschijnlijk is dat er voldoende toekomstige belastbare winst zal zijn waarmee de tijdelijke verschillen kunnen worden verrekend.

Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen worden gecompenseerd en netto voorgesteld enkel en alleen als ze betrekking hebben op belastingen geheven door dezelfde belastinginstantie op dezelfde belastbare entiteit.

Productclassificatie van verzekeringsproducten

Een verzekeringsproduct wordt onder IFRS als een verzekeringscontract geklasseerd wanneer een partij (de verzekeringsonderneming) een significant verzekeringsrisico aanvaardt van een andere partij (de polishouder) door ermee akkoord te gaan de polishouder te vergoeden als die wordt getroffen door een welbepaalde onzekere toekomstige gebeurtenis (de verzekerde gebeurtenis). Herverzekeringscontracten vallen hier ook onder. Deze contracten worden gewaardeerd in overeenstemming met de hieronder opgenomen bepalingen 'Technische voorzieningen voor (her)verzekeringscontracten.'

De regels voor *deposit accounting* gelden voor verzekeringsproducten zonder discretionaire winstdeling en voor de depositocomponent van tak 23-verzekeringsproducten. Dat betekent dat de depositocomponent (toepassing van IAS 39) en de verzekeringscomponent apart worden gewaardeerd. Via *deposit accounting* wordt het deel van de premies dat gerelateerd is aan de depositocomponent – net als de resulterende boeking van de verplichting – niet opgenomen in het resultaat.

Technische voorzieningen voor (her)verzekeringscontracten

IFRS 4 stelt een onderneming in staat (her)verzekeringscontracten te boeken volgens de lokale boekhoudnormen als ze als dusdanig worden bestempeld onder IFRS 4. Daarom heeft de Vennootschap ervoor gekozen de lokale grondslagen van financiële verslaggeving te gebruiken voor het waarderen van de technische voorzieningen van de contracten die vallen onder IFRS 4 en voor het waarderen van de beleggingscontracten met discretionaire deelnemingskenmerken. Enkel de in IFRS aanvaarde reserves worden hierbij behouden.

De mogelijkheid om shadow accounting toe te passen, zoals voorzien onder IFRS 4 (Fase 1) werd door de vennootschap niet weerhouden.

Voorzieningen voor niet-verdiende premies en lopende risico's

De voorziening voor niet-verdiende premies wordt op dagbasis berekend op basis van de netto premies. De voorziening voor lopende risico's wordt periodiek berekend aan de hand van een toereikendheidstoets.

Voorzieningen voor levensverzekeringen

Deze voorziening wordt berekend volgens de geldende actuariële principes (*universal life*-techniek) en wordt voor elk verzekeringcontract afzonderlijk berekend.

Elke afzonderlijke overeenkomst bevat een verzekeringsrekening. Hierop worden geldstortingen (*cash-in-flows*) bijgeboekt en geldonttrekkingen (*cash-out-flows*) afgeboekt. *Cash-in-flows* zijn bijvoorbeeld premiestortingen door de verzekeringsnemer. *Cash-out-flows* zijn bijvoorbeeld einde termijnen en betalingen ten gevolge van het voordoen van de verzekerde risico's.

De tegoeden op de verzekeringsrekening (ook reserves van de verzekeringsrekening genoemd) worden belegd in één of meerdere beleggingsvormen en genereren op die manier een noodzakelijk rendement.

De reserves worden op een generieke manier berekend voor alle onderschreven risico's (overlijden alle oorzaken, premievrijstelling arbeidsongeschiktheid) zodat er structureel bovenop de door de verzekeringsnemer opvraagbare reserves ook risicoreserves worden aangelegd.

Als aanvulling wordt er conform de wettelijke bepalingen een aanvullende voorziening aangelegd.

Voorzieningen schadegevallen

De voorzieningen voor schadegevallen worden op individuele basis bepaald door de schadebeheerder in functie van de kenmerken van het schadegeval. Wanneer een schadevergoeding de uitkering van een periodieke betaling betreft wordt de voorziening berekend als de actuele waarde van de verwachte toekomstige uitkeringen. Verder worden er IBN(E)R-voorzieningen en voorzieningen voor interne schaderegelingskosten aangelegd op basis van een gevalideerde systematiek.

Voorzieningen voor winstdeling en ristorno's

Voorzieningen voor winstdeling en ristorno's worden aangelegd conform het winstdeelname plan van de onderneming en de wettelijke bepalingen dienaangaande.

Voorzieningen gezondheid

De voorziening voor gezondheid (vergrijzingreserve) wordt op individuele basis bepaald door de verantwoordelijke afdeling. Op basis van de reële portefeuilleteestand van het af te sluiten boekjaar, die een reële verdeling weergeeft over de diverse leeftijden, geslachten en type contract, wordt berekend wat de verwachte toekomstige uitkeringen en premie-inkomsten kunnen zijn, rekening houdend met bepaalde hypothesen.

Toereikendheidstoets

Er wordt aan het einde van elke verslagperiode een toereikendheidstoets (*'Liability Adequacy Test'* of kortweg LAT) uitgevoerd om na te gaan of de opgenomen verzekeringsverplichtingen toereikend zijn. Als de opgenomen verzekeringsverplichtingen ontoereikend zijn, dan wordt het tekort integraal in de winst- en verliesrekening opgenomen.

Herverzekering

De tegoeden van herverzekeraars worden als actief in de balans opgenomen. Als er objectieve aanwijzingen zijn dat mogelijk niet alle bedragen uit hoofde van het herverzekeringscontract zullen ontvangen worden, wordt de boekwaarde van het herverzekeringsactief dienovereenkomstig verminderd en wordt een bijzondere waardevermindering opgenomen in de winst- en verliesrekening.

3. Eigen vermogen toewijsbaar aan de aandeelhouders

De Vennootschap is de consoliderende vennootschap en 99,99 % van haar aandelen zijn in het bezit van BVG (de beleidsholding van de Argenta Groep). Er werden geen aandelen ingekocht door de Vennootschap.

Het volstort aandelenkapitaal, vertegenwoordigd door 1.610.000 aandelen (zonder vermelding van nominale waarde), bedraagt 131.467.000 euro per 31 december 2015.

	31/12/2014	31/12/2015
Gestort kapitaal	131.467.000	131.467.000
Herwaarderingsmeerwaarde	239.474.103	205.518.968
Reserves	169.730.402	183.824.155
Resultaten lopende jaar	46.073.057	55.544.898
	586.744.562	576.355.021
Minderheidsbelangen	6.256	0
	586.750.818	576.355.021

De herwaarderingsmeerwaarde van de voor verkoop beschikbare financiële activa bedroeg 239.474.103 euro per 31 december 2014 en is geëvolueerd naar 205.518.968 euro per 31 december 2015.

De voor verkoop beschikbare financiële activa worden aan marktwaarde opgenomen met waardeschommelingen in het eigen vermogen. De technische voorzieningen volgen onder de huidige toepassing van IFRS 4 (fase 1) de lokale boekhoudregels die gebaseerd zijn op de principes betreffende *accrual accounting*.

Er wordt verwacht dat deze discrepantie tussen de waarderingmethode van de verzekeringsverplichtingen en de waarderingmethode van de bijhorende beleggingen zal worden opgelost bij de overgang naar IFRS 4 (fase 2). Deze boekhoudnorm is momenteel nog in verdere ontwikkeling.

	31/12/2014	31/12/2015
Herwaarderingsreserve voor verkoop beschikbare financiële activa	356.722.387	302.702.337
Uitgestelde belastingen voor verkoop beschikbare financiële activa	-117.248.281	-97.183.369
	239.474.106	205.518.968

De overgang van de voor beschikbare financiële activa is terug te vinden onder toelichting "geconsolideerd overzicht van wijzigingen in het eigen vermogen".

Kapitaalverhoging

Op 31 december 2015 bedraagt het kapitaal van de Vennootschap 131.467.000 euro. Tijdens het voorbije twee boekjaren zijn er geen kapitaalverhogingen geweest.

Dividendvoorstel voor het boekjaar

In het vierde kwartaal van 2014 werd een tussentijds dividend uitgekeerd van 20.125.000 euro uitgekeerd (12,5 euro per aandeel) en werd een (slot)dividend van 20.125.000 euro uitgekeerd via de resultatenverwerking van 2014.

In oktober 2015 werd er een tussentijds dividend van 11.270.000 euro uitgekeerd. Er werd geen slotdividend voorzien via de resultaatsverwerking van 2015.

Minderheidsbelangen

In 2014 hadden de minderheidsbelangen bij de Vennootschap betrekking op één aandeel van haar dochtervennootschap Argenta Life Luxembourg SA dat niet in het bezit is van de Vennootschap. Dit aandeel was in het bezit van zusteronderneming Argentabank Luxembourg. ALL werd in juli 2015 vereffend zodat er per einde 2015 geen minderheidsbelang meer is bij Aras.

4. Risk management

Professioneel en compleet risicobeheer is een essentiële voorwaarde voor het realiseren van duurzame en winstgevende groei. De Argenta Groep onderkent dat en beschouwt *risk management* als een van zijn kernactiviteiten.

Het kader voor risicobeheer wordt voortdurend geactualiseerd en aangepast op basis van nieuwe reglementeringen, dagelijkse ervaringen en wijzigingen in de activiteiten van Argenta. Het aantonen dat toereikende risicobeheerprocedures aanwezig zijn, is een sleutelvoorwaarde voor het verwerven en behouden van het vertrouwen van alle belanghebbenden: cliënten, beleggers, kantoorhouders, toezichhouders en ratingbureaus, maar ook bestuurders, management en medewerkers.

De strategie en het langetermijnbeleid van alle entiteiten binnen de Argenta Groep wordt bepaald door het directiecomité en de raad van bestuur van BVg. De twee voornaamste dochtervennootschappen, de Vennootschap en zusterentiteit Argenta Spaarbank, staan in voor het operationele bestuur binnen hun bevoegdheden vastgelegd in het Memorandum of Internal Governance.

Het risicobeheer bij de Vennootschap

De directiecomités van de Vennootschap, Argenta Spaarbank en BVg zijn geïntegreerd. Ze hebben een aantal gemeenschappelijke leden namelijk de CEO, de CFO en de CRO.

Die eenheid van leiding onderstreept het belang van een commerciële, risico- en financiële groepsstrategie die naadloos op elkaar zijn afgestemd, met de nadruk op de lange termijnrelatie met zowel cliënten als zelfstandige kantoorhouders.

In 2015 heeft de Argenta Groep verder gebouwd aan zijn voorzichtig en transparant risicobeheer. Dat heeft zijn toegevoegde waarde intussen meer dan bewezen.

Het RAF (*RisicoAppetijtFramework*) is sterk ingebed in de cyclus van het businessplanproces: inkleuren van de risicobereidheidsmatrix, vertaling naar volutaristische RAF-normen, toetsing aan de iteraties van het businessplan en finaal de risico-evaluatie.

Er is een directe band tussen de risico-indicatoren uit het RAF en enerzijds het ORSA voor de Verzekeringsspool, en anderzijds de beleidsdocumenten via de verdere vertaling naar de operationele risicolimieten. Dit resulteerde in de dagelijkse inbedding van het risicobewustzijn in de eerste lijn en in betere en meer leane risicobeheerprocessen.

Het risicobeheer is geëvalueerd van een risicobeheer *by design* (beleidslijnen) en een risicobeheer *in practice* (inbedding) naar een *cost effective* risicobeheer.

Naast een optimalisatie van de risicogovernance werden ook de riskmetriecken sterk verbeterd. De risicoparameters binnen het RAF werden hierbij verfijnd en uitgebreid door toevoeging van een aantal kwantitatieve en kwalitatieve RAF-indicatoren.

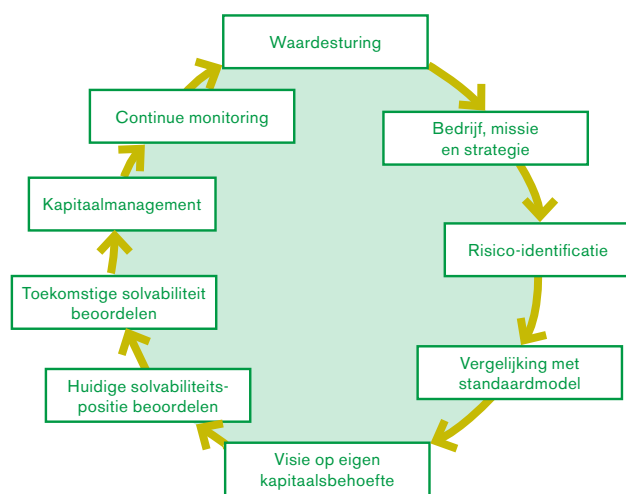
De volgende kwalitatieve RAF-indicatoren werden toegevoegd:

- Net Promoter Score ('NPS') personeel
- *Operational Risk Management (ORM) Key Risk Indicator*

De Net Promoter Score (NPS) is een eenvoudig maar krachtig instrument om cliëntentevredenheid, in dit geval personeelstevredenheid te meten. De ORM indicator werd opgezet in het kader van het monitoren en inbedden van het operationeel risico in alle lijnen van de organisatie

In 2015 was er op regelmatige basis overleg met de toezichthouder voor ondermeer het ORSA proces. In het ORSA-proces werden alle risico's van de Vennootschap geïdentificeerd. Nadien werd afgewogen of de standaardformule uit Pijler 1 van Solvency II in voldoende mate het risico voor Argenta weerspiegelt. Dit leidt tot een eigen risicoinschatting in Pijler 2 van Solvency II.

Het ORSA-proces bestaat uit de volgende stappen:

Voor **Argenta Assuranties solo** zijn in 2015 alle stappen van het ORSA-proces doorlopen. Het proces is ingebed in de organisatie via onder andere workshops met het management en de directie. Eerstelijnsafdelingen berekenen alle risico's. De berekeningen zijn grotendeels geïntegreerd in het businessplanproces. De Vennootschap berekende in 2015 voor de eerste keer stressscenario's voor verminderde groei, meer kosten, correlaties en marktstress. De Vennootschap blijkt een goede weerstand te hebben voor de geteste scenario's.

Voor **Argenta Life Nederland (ALN)** zijn in 2015 ook alle stappen van het bovenstaande ORSA-proces doorlopen. Het resultaat is een ORSA-rapport, opgesteld met medewerking van de businesspartners, het management en de directie van ALN. ALN heeft rekening gehouden met de opmerkingen van de toezichthouder op het rapport van 2014, waarbij De Nederlandsche Bank ('DNB') ALN de beste score toebedeelde.

Zo ging er dit jaar speciale aandacht naar de invulling van sleutelfuncties (risicobeheer, actuariële, compliance en interne auditfunctie). Daarnaast werden in het ORSA-rapport relevante stress-scenario's getoetst. Argenta Life Nederland bleek in alle getoetste scenario's over een zeer goede weerstand te beschikken.

In 2015 werd ook voor de tweede keer een geconsolideerd ORSA-rapport op groepsniveau samengesteld en in november 2015 werd het geconsolideerd ORSA-rapport in een gesprek met de NBB toegelicht en besproken. In dat gesprek werd een positieve feedback op het opgestelde rapport gegeven.

Governance

Het groepsrisicobeheer bevindt zich, naast de onafhankelijke controlefuncties Interne Audit en Compliance, voornamelijk op het niveau van de Argenta Groep. De Risicobeheerfunctie wordt in het Charter Risicobeheer gedefinieerd als de tweedelijnsfunctie die het algemeen risicobeheer binnen de Argenta Groep stuurt.

De Risicobeheerfunctie begeleidt en controleert de eerste lijn voor risicobeheer en ondersteunt met advies over de risico's. Ze wordt uitgeoefend door de directie Risk en Validatie en staat onder de hiërarchische verantwoordelijkheid en het toezicht van de CRO.

Het risicobeheer in eerste lijn wordt binnen elke entiteit in volle verantwoordelijkheid georganiseerd en gedragen en behoort dus tot de verantwoordelijkheid van de bestuursorganen van de verschillende groepsvennootschappen.

De directie Actuarieel fungeert als het actuariële kenniscentrum dat meerdere directies binnen de Verzekeringsspool advies verstrekt. Dit kenniscentrum heeft een fundamentele rol binnen het risicobeheer van de Vennootschap door het geven van informatie en advies speciaal toegespitst op de verzekeringen.

In 2015 werd de zelfstandige directie Kredietrisicobeleid (KRB), het kenniscentrum van de modellering en analyse van de retailkredietrisico's, verder uitgebouwd en werd de visie bepaald, waarbij KRB evolueert van een product- en regulatoire focus naar een cliënt- en Argenta-model. Dit kenniscentrum heeft een fundamentele rol binnen het risicobeheer van de Argenta Groep door het geven van informatie en advies toegespitst op de retailkredietportefeuille, onder andere via het Kreco (Kredietrisicocomité retail).

Er werden belangrijke inspanningen gedaan om de rollen en verantwoordelijkheden in deze gespecialiseerde domeinen verder te omschrijven en te onderscheiden.

De directie Risk en Validatie:

- verzorgt de onafhankelijke tweedelijnscontrole;
- hanteert als basisprincipe: 'identificeren, meten, rapporteren en mitigeren' voor alle materiële risicofactoren, die vervolgens gekapitaliseerd worden in het ORSA voor de Verzekeringsspool en stuurt hiermee ook het (economisch) kapitaalbeheer;
- heeft een radarfunctie, namelijk de verdere proactieve identificatie van nog niet volledig geïdentificeerde risico's;
- vervult een belangrijke rol in het beleid en de validatie bij het modelleren van risico's;
- doet de nodige formele risicocontroles en speelt vanuit haar finaliteit een actieve rol op onder meer het Groepsrisicocomité en het Asset and Liability-comité / Verzekeringsrisicocomité;
- adviseert de directiecomités, de raden van bestuur en de risicocomités op een onafhankelijke manier over het risicobeheerproces binnen de Argenta Groep.

Risicomanagement is niet alleen een tweedelijnsfunctie, maar een organisatiebrede activiteit (*enterprise risk management* of 'ERM'). Het moet gealigneerd zijn met de businessstrategie en het moet effectief zijn.

Het maandelijks overkoepelende GRC (Groepsrisicocomité) heeft een alternerende agenda met de ene maand ICAAP (Argenta Spaarbank) / ORSA (Argenta Assuranties) i.e. economisch kapitaalonderwerpen, de volgende maand kredietrisico-onderwerpen (Kreco - Kredietrisicocomité) en vervolgens het operationeel risico (Orco - Operationeel risicocomité).

Validatie

Naast de tweedelijnscontrole is het valideren van de risicomodellen een van de kernactiviteiten van de directie Risk en Validatie. De toezichthouder verplicht financiële instellingen immers om de ontwikkelde risicomodellen te laten valideren door een onafhankelijke validator.

De Validatiecel heeft in 2015 onder meer de volgende activiteiten verricht voor de Vennootschap:

- opinie over de waarderingsmethodologie van de Nederlandse hypotheek onder Solvency II;
- validatie van de fair value berekeningen van de hypotheek uitgiften naar de Vennootschap.

Het risicoprofiel van de Vennootschap

In dit jaarverslag worden de activiteiten van de Verzekeringsspool besproken en in overeenstemming met de bepalingen in artikel 119, 5° van het Wetboek van Vennootschappen wordt hieronder een overzicht gegeven van de doelstellingen en het beleid omtrent de beheersing van de risico's.

Het beleid en de organisatiestructuur van de Vennootschap betreffende dit risicobeheer zijn zodanig opgezet dat de gekende risico's op afdoende manier worden gesignaleerd, geanalyseerd, gemeten, opgevolgd en beheerst.

Door haar activiteiten wordt de Vennootschap blootgesteld aan verschillende risico's. De voornaamste risico's waaraan de Verzekeringsspool is blootgesteld zijn de markt- en kredietrisico's. Andere belangrijke risico's zijn de evolutie van de economische activiteit in België en Nederland en de risico's die verbonden zijn aan de concentratie in de geografische spreiding van de bedrijfsactiviteiten.

Het risicobeheer voor de Vennootschap maakt hierbij ondermeer een onderscheid tussen de volgende categorieën van risico: het marktrisico, het liquiditeitsrisico, het kredietrisico, het operationeel risico, de verzekeringstechnische risico's en de overige risico's.

Het niet onder controle houden van deze risico's kan negatieve gevolgen hebben voor de financiële prestaties en reputatie van de Vennootschap.

Deze risico's worden voor heel de Argenta Groep op een uniforme manier beheerd, via het opgebouwde *RisicoAppetijtFramework* (RAF), de beleidslijnen en procedures.

4.1. Marktrisico

Het marktrisico is het risico dat de reële waarde of toekomstige kasstromen van een financieel instrument zullen schommelen als gevolg van veranderingen in marktprijzen. Binnen dit marktrisico zijn de volgende 4 risico's relevant: renterisico, spreadverwijdingsrisico, aandelenrisico en vastgoedrisico.

- Wijzigingen van de rentevoeten, rentecurves en rendementsschommelingen kunnen een onevenwicht veroorzaken tussen gegarandeerde rente in polissen en ontvangen rente voor de Verzekeringsspool.
- Zo ook is het niveau van de kredietspread of de volatiliteit ervan - zonder dat deze noodzakelijk wordt veroorzaakt door een verandering van de kredietwaardigheid van de emittent - bepalend voor het rendement en de economische waarde van de beleggings- en leningsportefeuille.
- De prestaties van de financiële markten kunnen ook de waarde van de beleggingsportefeuille doen schommelen.

Merk op dat Verzekeringsspool alleen actief is in de Benelux en geen andere beleggingen doet dan in euro, waardoor hij geen wisselkoersrisico loopt. Er wordt evenmin overwogen om posities in andere munten dan de euro in te nemen.

Renterisico

Het renterisico resulteert in de eerste plaats uit veranderende marktprijzen, onverwachte veranderingen in investeringsrendementen en veranderingen in correlatie met de interestvoeten tussen verschillende financiële instrumenten. Veranderingen in de rente beïnvloeden de winstdeling en de waarde van de beleggingen die door de Vennootschap werden gekocht.

De Vennootschap richt zich voornamelijk op eenvoudige beleggingen zoals overheidsobligaties, bancaire en niet-bancaire obligaties en hypothecaire leningen, waardoor het risico gemakkelijker kan worden beheerd.

De Vennootschap besteedt bij haar processen voor risicobeheersing veel aandacht aan een coherente interne organisatie, die haar in staat moet stellen haar activiteiten oordeelkundig, objectief en efficiënt uit te voeren en hieromtrent tijdig en volledig te rapporteren aan de bevoegde beleidsorganen. In de eerste plaats is dit het Asset and Liability-comité (hierna 'ALCO'). Het draagt specifieke verantwoordelijkheden bij de bewaking van het dagelijkse beheer van de financiële posities en rapporteert hierover aan het directiecomité. Het heeft als permanente opdracht om zowel de inkomensgevoeligheid van het netto-interestinkomen als de marktwaardegevoeligheid van het eigen vermogen binnen gestelde limieten te houden.

Bij de risicometing en beheersing wordt door het ALCO rekening gehouden met de diverse componenten van het renterisico die aanwezig zijn op de balans van de Argenta Groep waaronder het herprijsingsrisico (risico afkomstig van rente-mismatch tussen activa en passiva), het yield curve-risico (risico afkomstig van niet-parallelle beweging van de rentecurve), het optierisico (risico afkomstig van de impliciete en expliciete opties op de balans) en het basisrisico.

Dit laatste risico ontstaat onder meer door het gebruik van verschillende referte-indexen op basis waarvan de activa en passiva producten herprijsen, bijvoorbeeld Belgische hypotheek op basis van OLO referte-index. Binnen ALM worden deze risico's gemonitord en beheerd door middel van scenarioanalyse.

Het renterisico, zoals ieder ander risico, vereist een risicobuffer onder de vorm van eigen vermogen. De Vennootschap houdt in zijn ORSA (Own Risk Solvency Assessment) rekening met extra kapitaalvereisten voor renterisico.

De Vennootschap heeft dus risicobeheermethodes geïmplementeerd om het renterisico waaraan zij wordt blootgesteld te controleren. Op die manier worden alle materiële bronnen van renterisico geïdentificeerd.

Gevoeligheidsanalyse

De onderstaande vermogens- en inkomstengevoeligheid geeft de impact weer van een parallelle renteschok op het netto renteresultaat en op de overige componenten van het eigen vermogen.

De inkomstengevoeligheid betreft een impact van een parallelle renteschok op het netto renteresultaat over het 1e jaar, gegeven *flat rates* en nieuwe productie zoals voorzien in het businessplan.

Inkomstengevoeligheid renteresultaat	delta 2015	delta in % basisscenario	delta 2014	delta in % basisscenario
Rentestijging met 100 basispunten	522.717	1,44%	-1.865.717	-4,25%
Rentedaling met 100 basispunten	-290.396	-0,80%	458.589	1,04%

Een stijging van de rentevoeten met 100 basispunten zou het renteresultaat tijdens het eerste jaar lichtjes doen stijgen met 0,52 miljoen euro. Dit is een omgekeerde beweging tegenover vorig jaar waar een rentestijging een negatief resultaat voor gevolg had.

De onderstaande tabel geeft de impact weer van een parallelle renteschok op de economische waarde van de Vennootschap.

Economische waarde	delta 2015	delta in % NEV	delta 2014	delta in % NEV
Rentestijging met 100 basispunten	-10.971.046	-3,15%	-22.301.566	-7,31%
Rentedaling met 100 basispunten	-5.508.661	-1,58%	-565.782	-0,11%

De marktwaardegevoeligheid geeft de impact weer van een parallelle renteschok op het Nuttig Eigen Vermogen (= Solvency I-EV) van de Vennootschap.

Het renterisico ligt in een opwaartse renteschok. En zou de economische waarde doen dalen met 11 miljoen euro bij een opwaartse +1%-schok.

De neerwaartse schok is niet parallel vermits de rentecurve de eerste 10 jaar negatief is en hierop gefloord wordt.

De impact situeert zich voornamelijk op de lange termijn verplichtingen die blijven stijgen bij neerwaarts rentescenario terwijl er amper impact is op de marktwaarde van de activa.

In 2014 zou een stijging van de rentevoeten met 100 basispunten een negatieve impact van 22,3 miljoen euro of -7,31% hebben op de economische waarde. Een daling van de rentevoeten met 100 basispunten zou een negatieve impact hebben van 0,6 miljoen euro (-0,11%).

In 2015 zou een stijging van de rentevoeten met 100 basispunten een negatieve impact hebben van 10,9 miljoen euro of -3,15%. Een daling van de rentevoeten met 100 basispunten zou een negatieve impact hebben van 5,5 miljoen euro of -1,58 %.

Strategie voor risicovermindering

De Vennootschap voert een voorzichtig ALM-beleid dat streeft naar een maximale afstemming van het renteprofiel tussen de beleggingsportefeuille en de passiva verplichtingen waarbij wordt gestreefd naar een optimale dekking van het renterisico.

In onderstaand overzicht zijn (ter indicatie van de rentestructuren) de bestaande interestgaranties op de technische voorzieningen verbonden met de tak 21 producten terug te vinden.

	31/12/2014	31/12/2015
Meer dan 4,25% tot en met 4,99%	2%	1%
Meer dan 3,50% tot en met 4,25%	9%	6%
Meer dan 3,00% tot en met 3,50%	33%	17%
Meer dan 2,50% tot en met 3,00%	9%	15%
2,50% en lager	47%	61%
Totaal	100%	100%

Spreadverwijdingsrisico

Het rendement op de investeringsportefeuille wordt in belangrijke mate bepaald door de kredietspread die wordt ontvangen op de gemaakte investeringen. De evolutie en de schommelingen van de kredietspread zijn vaak marktgedreven en worden bepaald door andere factoren dan deze die verband houden met de kredietwaardigheid van de emittent.

Deze marktrisicofactoren introduceren spreadverwijdingsrisico en vormen naast het pure renterisico de belangrijkste driver van het activarendement en de economische waarde van de beleggingsportefeuille. Bovendien wordt de marktwaarde van de beleggingsportefeuille doorgerekend in de prudentiële kapitaalbasis van de verzekeraar (Solvency II).

Het voeren van een voorzichtig investeringsbeleid, het frequent opvolgen van de economische waardeschommelingen van de investeringsportefeuille en het meten van de gevoeligheid van wijzigingen in de kredietspread vormen dan ook belangrijke pijlers binnen een gezond portefeuillebeheer.

Het voeren van een gezond investeringsbeleid wordt gestuurd door een strikt investeringskader dat in functie van de kredietwaardigheid van de emittent de toegestane investeringsenveloppe en maximale looptijd bepaalt. Dit investeringsbeleid wordt geconcretiseerd door een doorgedreven analyse van de kredietsectoren en investeringsdossiers en een actieve screening van marktopportunities. De tactische sturing van de portefeuilleverdeling tussen de verschillende kredietsectoren gebeurt steeds met respect voor de regels zoals gedefinieerd binnen de Strategische AssetAllocatie.

De evolutie van de marktwaarde van de beleggingsportefeuille wordt opgevolgd binnen het Asset- and Liability comité. De berekening en opvolging van de kredietspreadsensitiviteit gebeurt binnen het ORSA-kader en wordt afgetoetst aan het RAF.

Aandelenrisico

Aandelen vormen vanuit het strategische allocatieperspectief een aanvulling op de bestaande obligatie- en leningportefeuilles en hebben tot doel het risicorendementsprofiel van de portefeuille verder te optimaliseren. Binnen een beperkt investeringskader en mits naleving van strikte investeringscriteria beschikt de Vennootschap over de mogelijkheid om aandelenposities op te nemen in hun beleggingsportefeuille.

Het prijsrisico wordt beheerst door de aandeleninvesteringen te onderwerpen aan een grondige analyse van de onderliggende fundamentals en door het beleggingsbeleid te kaderen binnen het goedgekeurde risicoappetijt en toegewezen limieten.

In 2013 werd de positie in Argenta Pensioenspaarfonds deelbewijzen volledig afgebouwd. Deze portefeuille werd in het kader van de herbelegging van het pensioensparen vervangen door directe posities in aandelen en obligaties.

De portefeuille individuele aandelen werd verder gespreid opgebouwd in 2014 en 2015.

Deze portefeuille werd beheerd binnen een strikt risicobeheerkader bestaande uit limieten op onder meer omvang, toegelaten sectoren, marktkapitalisatie en concentratie.

Meer details van deze portefeuille zijn terug te vinden bij toelichting 11.

Vastgoedrisico

De evolutie van de vastgoedprijzen heeft een invloed op de kredietverlening aan particulieren en beïnvloedt door het in onderpand geven van het vastgoed, mee het kredietrisico. De Vennootschap heeft hierbij een concentratie van hypothecaire particuliere kredieten in België en Nederland. Dit maakt de Vennootschap afhankelijk van de ontwikkelingen in de huizenmarkt.

De Vennootschap beschikt verder over een beperkte investeringsruimte waarbinnen (indirecte) vastgoedbeleggingen onder strikte voorwaarden, zowel met betrekking tot het type van beleggingen als tot de concentratierisico's, mogen opgenomen worden. Binnen dit limietenkader werden er dan ook een aantal kredietdossiers met vastgoedtegenpartijen op de balans genomen.

Bij toelichting 15 is meer informatie terug te vinden over deze beperkte portefeuille.

4.2. Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico is het risico dat onvoldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om te voldoen aan financiële verplichtingen wanneer deze vervallen. Dit kan het gevolg zijn van:

- een onverwachte verlenging van de uitstaande vorderingen, bijvoorbeeld door wanbetaling van een lening;
- het risico dat bij de Verzekeringspool de uitkeringsverplichtingen toenemen door een toename van schadegevallen of vervroegde opnames binnen de levensverzekeringstak, waardoor Argenta niet tegemoet kan komen aan zijn betalingsverplichtingen;
- het risico dat de nodige financieringstransacties niet kunnen uitgevoerd worden (of aan slechte voorwaarden);
- het risico dat activa alleen geliquideerd kunnen worden tegen een serieuze afwaardering, omdat er op de markt te weinig geïnteresseerde tegenpartijen zijn.

Het liquiditeitsrisico is dus het risico dat de Vennootschap niet beschikt over voldoende liquide middelen of deze niet kan aantrekken of vrijmaken tegen een aanvaardbare prijs om zo tegemoet te komen aan verwachte en onverwachte vraag naar contanten van polishouders en andere contractuele partijen. Het liquiditeitsrisico kan het gevolg zijn van zowel verzekeringstechnische als van marktrisico's.

Voor de verzekeringstechnische risico's hangt de liquiditeitssituatie nauw samen met de technische voorzieningen. De dekkingwaarden van de technische voorzieningen worden hierbij op kwartaalbasis gerapporteerd. Voor de verzekeringscontracten wordt het risico op vervroegde stopzetting (afkoop) als onderdeel van het onderschrijvingsrisico beschouwd (het onderschrijvingsrisico omvat alle risico's die verbonden zijn aan de aard van het onderschrijven van verzekeringsactiviteiten).

Het marktliquiditeitsrisico is het risico dat posities moeilijk of niet kunnen verkocht worden aan aanvaardbare marktprijzen. Daarnaast bestaat er het risico dat de nodige fundingacties niet kunnen uitgevoerd worden om voldoende middelen van buitenaf aan te trekken.

Het Asset and Liability-comité volgt de liquiditeitsratio's permanent op. Het beheerskader wordt duidelijk omschreven en gedetailleerd binnen de beleidslijn Thesaurie & ALM.

Voor het meten, opvolgen, controleren en rapporteren van het liquiditeitsrisico heeft de Vennootschap een aangepast managementinformatiesysteem (MIS), inclusief noodplan om zowel onder normale als uitzonderlijke omstandigheden het liquiditeitsbeheer op een adequate manier te kunnen uitvoeren.

Voor de verzekeringspool wordt een LCR (*Liquidity Coverage Ratio*) berekend met daarnaast een opvolging van de cumulatieve *maturity gap*.

De toekomstige liquiditeit wordt opgevolgd en beperkt door het cashflow profiel van de activa en de passiva per kwartaal tegenover elkaar af te zetten en acties (balanssturing, opzetten van een kredietlijn) te ondernemen als dit nodig zou zijn.

De bestaande gap tussen de portefeuille en de daar tegenoverstaande verzekeringscontracten is belangrijk en wordt stelselmatig opgevolgd. De opvolging is hierbij onderdeel van de periodieke liquiditeitsgapanalyse. Onder andere sturing van de balans via proactieve acties om de vrijkomende gelden uit de verzekeringscontracten bij de Vennootschap belegd te houden en het opzetten van kredietlijnen met financiële instellingen horen tot de beheersmaatregelen.

In de toelichtingen bij de respectievelijke activa en passivabestanden is informatie opgenomen betreffende de vervaldagen (maturiteit) van de respectievelijke financiële instrumenten.

De Vennootschap heeft geen convenanten afgesloten - afspraken gemaakt omtrent de liquiditeit met externe partijen - zodat deze materie voor haar niet relevant is in het kader van het liquiditeitsrisico.

4.3. Kredietrisico

Kredietrisico wordt omschreven als het risico dat een tegenpartij niet aan zijn betalingsverplichtingen kan voldoen. Dit kan het gevolg zijn van insolventie van een cliënt of tegenpartij. Dit risico ontstaat zowel bij de traditionele kredietverlening als bij beleggingsactiviteiten (overige rentedragende activa). Bij deze laatste zijn spreadverwijdingen en ratingverlagingen indicatoren voor kredietrisico.

Voor de Vennootschap zijn in essentie twee deelreinen van belang voor wat betreft kredietrisico: in beperkte mate de markt van de hypothecaire kredietverlening aan particulieren enerzijds en in belangrijke mate de beleggingsportefeuille anderzijds. Daarnaast is er ook nog het defaultrisico op de herverzekeraar.

Een verzwakking van de kredietkwaliteit van de ontleners en de tegenpartijen van de Verzekeringsspool, een algemene verslechtering van de Belgische, Nederlandse of internationale economische omstandigheden of een daling die wordt veroorzaakt door de systeemrisico's kunnen de invorderbaarheid van uitstaande leningen en de waarde van de activa van de Verzekeringsspool aantasten en een verhoging van de voorziening voor slechte en twijfelachtige leningen, en andere voorzieningen, nodig maken.

Het beheer van de kredietrisico's wordt geregeld door middel van passende en regelmatig geactualiseerde beleidslijnen (de beleidslijnen Kredietrisicobeleid retailkredieten en Thesaurie en ALM).

Alle entiteiten en afdelingen beschikken over adequate meetinstrumenten, richtlijnen en procedures om het kredietrisico te beheren. Dit omvat ook een volledig onafhankelijk goedkeuringsproces voor de toekenning van kredieten met vastgestelde limieten voor kredietwaardigheid, toezichtprocedures en globale indicatoren omtrent de kwaliteit van de retailkrediet-, de beleggingsportefeuille en de portefeuille leningen aan lokale en regionale besturen.

De governance wordt mee ondersteund binnen de werking van een aantal (overleg)comités, zoals het Ratingoverleg, het Investeringsoverleg, het Kredietrisicocomité, het Groepsrisicocomité en het Asset and Liability-comité.

Kredietverlening aan particulieren en beleggingsportefeuille

De Vennootschap heeft een afbouwende portefeuille kredieten aan particulieren in België op de balans staan (kredieten die vroeger via het zogenaamde CBHK-kanaal werden gerealiseerd). Vanaf 2013 worden er terug kredieten, namelijk Nederlandse hypothecaire leningen, op de balans genomen. Deze portefeuille werd verder uitgebreid in 2015 door gespreide aankopen van nieuwe leningen. Bij toelichting 12.2 is meer detail terug te vinden over beide portefeuilles.

De Vennootschap streeft een laag risicoprofiel na in zijn portefeuille hypothecaire leningen. Deze strategische optie wordt onder meer bevestigd in de krediet acceptatievoorwaarden en procedures bij het toestaan van de kredieten waarvan bedongen zekerheidsstellingen (in hoofdzaak hypothecaire inschrijvingen op panden) een van de basismodaliteiten is, samen met de strategische focus op kredietverlening aan retailcliënteel.

Deze portefeuilles maakt de Vennootschap gevoelig voor de ontwikkelingen in de huizenmarkt en de terugbetalingscapaciteit van de particuliere kredietnemer in België en Nederland.

Daarnaast heeft de Argenta Groep een gespreide beleggingsportefeuille van hoge kwaliteit met een concentratie in schuldinstrumenten van de Belgische overheid en is ze een portefeuille leningen aan lokale en regionale besturen aan het uitbouwen.

Kredietbeleid

Voor de Vennootschap zijn in essentie drie deelterreinen van belang voor wat betreft het kredietrisico: de markt van de hypothecaire kredietverlening aan particulieren (in België en in Nederland), de beleggingsportefeuille en de portefeuille leningen aan lokale en regionale besturen. Het kredietrisicomanagement focust zich dan ook op deze drie segmenten.

De Vennootschap slaagde ook in 2015 voortreffelijk in een verdere diversificatie binnen de beleggingsportefeuille met behoud van een hoge assetkwaliteit en er werd aandacht geschonken aan de uitbouw van kredietverlening aan en beleggingen in lokale en regionale besturen.

De gehanteerde risicoappetijt wordt weergegeven in het RAF. Voor de monitoring van het kredietrisico zowel bij de retailkredietportefeuilles als bij de beleggingsportefeuille komen in de RAF risico-indicatoren voor, gelinkt aan portefeuillekwaliteit en concentratierisico.

Het RAF werd in 2015 binnen de scope van de investeringsportefeuille uitgebreid met een indicator voor de monitoring van de leningen aan openbare entiteiten. Daarbij was ook in 2015 een voorzichtige beleggingspolitiek een permanente leidraad. Een dergelijke benadering wordt nog steeds als de efficiëntste eerste verdedigingslijn bij uitstek beschouwd.

Het beleggingskader blijft gefocust op een sterke kwaliteit van de tegenpartijen. Net zoals in 2014 werd in de loop van 2015 mee door het toedoen van het lage renteklimaat, nog verder op selectieve manier gediversifieerd naar beleggingen in ondernemingen, en sinds afgelopen jaar ook naar indirecte vastgoedbeleggingen. Er werd ook een uitbreiding doorgevoerd in posities in effecten of leningen op lokale besturen.

De toepassing van het beleggingsbeleid wordt in de concrete uitvoering mee ondersteund door het Investeringsoverleg, waarin vertegenwoordigers van het directiecomité, van TIM (*Treasury and Investment Management*) en Financieel Management (afdeling Kredietrisicoanalyse) in eerste lijn, en van Risk in tweede lijn, investeringsissues bespreken en beslissen.

In de beleggingsportefeuille kan het concentratierisico het kredietrisico beïnvloeden. Het concentratierisico kan ontstaan als gevolg van een grote totale positie bij individuele tegenpartijen, dan wel het een totale positie bij een aantal positief gecorreleerde tegenpartijen (dat wil zeggen partijen die onder gelijkaardige omstandigheden in gebreke blijven). Het vermijden van concentraties is een belangrijke factor in de kredietrisicostrategie van de Vennootschap.

Onderstaande tabel geeft een procentueel geografische uitsplitsing van de marktwaarde van de overheidsobligaties. De overheidsobligaties vertegenwoordigen eind 2015 respectievelijk 48,57 % van de voor verkoop beschikbare financiële activa (ten opzichte van 55,55 % per 31 december 2014). Uit onderstaand overzicht blijkt ook een dalende maar nog steeds grote blootstelling aan België (vestigingsplaats van de Vennootschap).

	31/12/2014	31/12/2015		31/12/2014	31/12/2015
België	62,9%	58,5%	Tsjechië	3,2%	3,4%
Italië	6,5%	7,9%	Polen	2,5%	2,9%
Slovenië	4,7%	5,5%	Spanje	1,5%	1,8%
Frankrijk	3,6%	4,3%	Litouwen	1,4%	1,7%
Slowakije	4,2%	3,1%	Andere	6,1%	7,6%
Ierland	3,4%	3,3%	Totaal	100,0%	100,0%

Onderstaande tabel geeft het ratingniveau weer van de betrokken portefeuille. Bijkomende informatie in verband met deze portefeuille is terug te vinden onder toelichting 11 Voor verkoop beschikbare financiële activa.

	31/12/2014	31/12/2015
Investment grade	96,5%	96,1%
Below investment grade	2,5%	2,9%
Non rated	1,0%	1,0%
Totaal	100,0%	100,0%

Bijzondere waardeverminderingen

Op individuele basis kunnen bepaalde bijzondere waardeverminderingen voor kredietverliezen worden aangelegd, wanneer een krediet als gefaald beschouwd wordt, wat betekent dat er objectieve aanwijzingen zijn dat de Vennootschap niet alle verschuldigde bedragen in overeenstemming met de contractuele voorwaarden zal kunnen innen. Het bedrag van de bijzondere waardevermindering is het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde.

De Vennootschap beoordeelt haar portefeuille voortdurend op het stuk van achterstallige betalingen. In de onderstaande tabellen wordt een overzicht gegeven van de financiële activa "leningen en vorderingen op andere cliënten" waarvoor er achterstallige bedragen zijn geconstateerd maar waar er geen op individuele basis bepaalde bijzondere waardeverminderingen zijn aangelegd. In onderstaande tabel wordt het totaalbedrag van de achterstanden weergegeven.

Per 31/12/2014	<= 90 dagen	90 dagen <> 180 dagen	180 dagen <> 1 jaar	> 1 jaar
Hypothecaire leningen	441.621	37.557	22.630	1.088
	441.621	37.557	22.630	1.088

Per 31/12/2015	<= 90 dagen	90 dagen <> 180 dagen	180 dagen <> 1 jaar	> 1 jaar
Hypothecaire leningen	335.623	61.823	43.448	47.058
	335.623	61.823	43.448	47.058

Er zijn enkel achterstallen bij de leningen en vorderingen / hypothecaire leningen. Bij de overige financiële activa zijn er geen achterstanden.

Op individuele basis bepaalde bijzondere waardeverminderingen

Het volgende overzicht geeft de betrokken waarden van de financiële activacategorieën (en respectievelijke klassen) weer waarvoor op individuele basis bepaalde bijzondere waardeverminderingen werden aangelegd. De totale portefeuilles en de betrokken waardeverminderingen zijn terug te vinden bij de toelichtingen 11 ('Voor verkoop beschikbare financiële activa') en 12 ('Leningen en vorderingen').

Per 31/12/2014	Boekwaarde op de balans	Waardeverminderingen individuele basis beoordeelde activa
Voor verkoop beschikbare activa		
Vastrentende effecten	2.025.229	114
Openbare instellingen	0	0
Kredietinstellingen	0	0
Overige leningen	2.025.229	114
Niet vastrentende effecten	11.389.786	2.847.739
Totaal voor verkoop beschikbare activa	13.415.015	2.847.853
Leningen en vorderingen		
Hypothecaire leningen	7.763.996	1.421.688
Totaal leningen en vorderingen	7.763.996	1.421.688
Per 31/12/2015		
	Boekwaarde op de balans	Waardeverminderingen individuele basis beoordeelde activa
Voor verkoop beschikbare activa		
Vastrentende effecten	7.781.303	2.271.165
Openbare instellingen	0	0
Kredietinstellingen	0	0
Overige leningen	7.781.303	2.271.165
Niet vastrentende effecten	12.223.313	2.675.546
Totaal voor verkoop beschikbare activa	20.004.616	4.946.711
Leningen en vorderingen		
Hypothecaire leningen	5.871.577	1.158.977
Totaal leningen en vorderingen	5.871.577	1.158.977

Onderstaande tabel geeft de mutatie weer van de op de balans staande individuele waardeverminderingen en de impact op de resultatenrekening.

	Beginsaldo 1/01/2014	Aangroei via P&L	Vrijgave via P&L	Eindsaldo 31/12/2014
Voor verkoop beschikbare activa				
Vastrentende effecten	0	114	0	114
Openbare instellingen	0	0	0	0
Kredietinstellingen	0	0	0	0
Overige leningen	0	114	0	114
Niet vastrentende effecten	2.174.847	1.034.574	-361.681	2.847.739
Totaal voor verkoop beschikbare activa	2.174.847	1.034.688	-361.681	2.847.854
Leningen en vorderingen				
Hypothecaire leningen	1.961.658	0	-539.970	1.421.688
Totaal leningen en vorderingen	1.961.658	0	-539.970	1.421.688
	Beginsaldo 1/01/2015	Aangroei via P&L	Vrijgave via P&L	Eindsaldo 31/12/2015
Voor verkoop beschikbare activa				
Vastrentende effecten	114	2.271.051	0	2.271.165
Openbare instellingen	0	0	0	0
Kredietinstellingen	0	0	0	0
Overige leningen	114	2.271.051	0	2.271.165
Niet vastrentende effecten	2.847.739	1.261.777	1.433.971	2.675.546
Totaal voor verkoop beschikbare activa	2.847.853	3.532.828	1.433.971	4.946.710
Leningen en vorderingen				
Hypothecaire leningen	1.421.688	1.156.559	1.419.270	1.158.977
Totaal leningen en vorderingen	1.421.688	1.156.559	1.419.270	1.158.977

Er zijn enkel waardeverminderingen voor de portefeuille "voor verkoop beschikbare activa" en de "leningen en vorderingen".

Op portefeuillebasis bepaalde bijzondere waardeverminderingen

Voor de hypothecaire kredietportefeuille worden ook collectieve IBNR-waardeverminderingen berekend en aangelegd.

Deze 'bestaande maar niet gerapporteerde' waardevermindering op leningen wordt verantwoord voor de hypothecaire vorderingen zonder default status en waarvoor geen bijzondere waardeverminderingen zijn aangelegd op individuele basis (*performing loans*).

Deze collectieve beoordeling van bijzondere waardeverminderingen bevat de toepassing van een *loss confirmation period*. Deze staat voor een tijdsinterval (in maanden uitgedrukt) tussen het moment dat de gebeurtenis die de oorzaak is van de bijzondere waardevermindering zich voorgedaan heeft (i.e. een *loss event*) en het moment dat deze geïdentificeerd wordt in de kredietrisicosystemen van de entiteit.

De toepassing van de *loss confirmation period* zorgt er zo voor dat bijzondere waardeverminderingen die zich al wel hebben voorgedaan maar nog niet als dusdanig zijn geïdentificeerd, ook worden meegenomen in de aangelegde waardeverminderingen.

Op basis van een *point-in-time* en PD (*probability of default*) worden de portefeuilles opgedeeld in risicoklassen en voor elke risicoklasse wordt nagegaan wat de kans is dat een krediet in deze klasse binnen een bepaalde periode in gebreke komt.

Per 31 december 2014 was er een IBNR-voorziening van 780.299 euro bij de Vennootschap. Per 31 december 2015 is de IBNR-voorziening gedaald tot 377.650 euro door de bovenvermelde aanpassing in de waarderingmethodologie en de bijkomende hypotheekportefeuille.

Zekerheden

Bij het toestaan van hypothecaire leningen worden altijd persoonlijke of zakelijke zekerheden gevraagd. Hoe lager de kredietwaardigheid van een kredietnemer, hoe meer waarborg die cliënt zal moeten geven. In het kader van het uitwinningbeleid komt het sporadisch voor dat bepaalde zekerheden verworven worden en op de balans terecht komen.

Voor deze zekerheden (in casu de panden waarop een hypothecaire inschrijving of volmacht gevestigd zijn) vinden individuele nieuwe schattingen plaats als de dossiers waaraan de zekerheden verbonden waren als gefaald (zie definitie van gefaald bij de bovenstaande beschrijving van de bijzondere waardeverminderingen) beschouwd worden. Alle zakelijke zekerheden worden periodiek via een statistische methode herschat.

Uitwinningbeleid

Als alle andere middelen zijn uitgeoefend om een krediet in falend financieel af te handelen, wordt er (waar er een pand aanwezig is) overgegaan tot een onderhandse of openbare verkoop.

In 2015 is er één gebouw aangekocht. De aangekochte gebouwen zijn terug te vinden bij de vastgoedbeleggingen (zie toelichting 15).

De conservatieve kredietpolitiek en het strikte omkaderingsbeleid hadden tot gevolg dat de kredietverliezen binnen de diverse activiteitsdomeinen van de Vennootschap laag waren in de voorbije jaren.

Forbearance

Eind 2014 werden op basis van de EBA-definitie van forbearance de nodige beleidsdocumenten uitgewerkt en werden er aanpassingen gedaan aan de interne kredietsystemen voor de betere registratie van de betrokken dossiers. Het gaat hier over herfinancieringen en verlengingen naar aanleiding van betalingsachterstanden.

De portefeuille Belgische hypotheekleningen is in afbouw waardoor er geen actieve acties meer ondernomen worden voor deze portefeuille. De bedragen onder 2014 hadden te maken met deze dossiers.

	31/12/2014	31/12/2015
Totaal exposures met forbearance-maatregelen	907.264	815.265
Performing exposures met forbearance-maatregelen	349.933	377.125
Non-performing exposures met forbearance-maatregelen	557.330	438.140
Gecumuleerde waardeverminderingen en provisions voor deze exposures	-7.774	-5.976
Ontvangen collateral voor exposures met forbearance-maatregelen	569.010	495.974

In 2015 waren er vijf dossiers die als "forbearance" kunnen worden geclassificeerd; drie CBHK-dossiers en twee Nederlandse hypotheekdossiers.

4.4. Verzekeringstechnische risico's

4.4.1. Overzicht van de verzekeringstechnische risico's

Het verzekeringstechnisch risico omvat enerzijds het onderschrijvingsrisico en anderzijds het falingsrisico van de herverzekeraar.

Het onderschrijvingsrisico omvat overkoepelend alle risico's die verbonden zijn aan de aard van het onderschrijven van verzekeringsactiviteiten. Het is het risico op het verlies van de toekomstige winsten en kapitaal, veroorzaakt door de afwijkingen van de werkelijke betalingen ten opzichte van de verwachte betalingen.

Op het gebied van schadeverzekeringen zijn de resultaten van de Vennootschap grotendeels afhankelijk van de mate waarin de werkelijke uitkeringen in overeenstemming zijn met de uitgangspunten die bij de prijsstelling van producten en bij het bepalen van de hoogte van de technische voorzieningen zijn gehanteerd.

Voor levensverzekeringen bestaat het verzekeringstechnische risico onder meer uit het risico op afwijkend afkoopgedrag, afwijkende uitkeringen (in geval van overlijden) en poliskosten.

Op het gebied van gezondheidsverzekeringen omvatten de risico's zowel deze aanwezig bij levens- als bij schadeverzekeringen.

De Vennootschap past een aantal procedures toe om het verzekeringstechnische risico te beheersen.

Zowel het acceptatie-, sanerings-, tarifierings- als reserveringsbeleid worden bepaald en aangepast door een voortdurende opvolging van de technische resultaten, het profiel van de portefeuille en de toereikendheid van de technische voorzieningen van de Verzekeringspool. Door het duidelijke aanvaardingsbeleid voor welomschreven doelgroepen wordt het acceptatierisico beperkt. Bij de ontwikkeling van een nieuw product wordt rekening gehouden met alle mogelijke risico's om het onderschrijvingsrisico te verkleinen. Aan de hand van een continue opvolging worden tijdig noodzakelijke maatregelen getroffen, zoals een eventuele tariefaanpassing.

De inkomens- en waarde stabiliteit van de producten wordt opgevolgd via de volgende RAF-indicatoren: *value new business* voor levensverzekeringen en *combined ratio* voor schade- en gezondheidsverzekeringen.

De toereikendheid van de reserves (LAT: *Liability Adequacy Test*) wordt getoetst conform de gelijknamige beleidslijn.

De regels voor het berekenen van de technische reserves zijn behoudend. Er wordt systematisch nagegaan of de reserves adequaat zijn. Als de reserves ontoereikend geacht worden, wordt meestal besloten aanvullende voorzieningen toe te wijzen en / of het beleid omtrent tarieven en risicoaanvaarding te wijzigen of andere acties te ondernemen.

De Verzekeringspool maakt ook gebruik van herverzekering om bepaalde risico's te beperken, de volatiliteit in de schadelast te mitigeren en de solvabiliteitsratio's te verbeteren. Het eigenbehoud en de limieten van de herverzekeringscontracten worden bepaald in functie van de acceptatiepolitiek en de risicoappetijt van Argenta en is vastgelegd in de beleidslijn Herverzekering. Deze beleidslijn beschrijft ook hoe het falingsrisico van de herverzekeraars beheerd wordt.

Het Verzekeringsrisicocomité volgt deze risico's permanent op. De Actuariële functie neemt regelmatig deel.

In 2015 werd verder gegaan met de implementatie van de nieuwe regelgeving Solvency II.

De belangrijkste verzekeringstechnische risico's zijn morbiditeitsrisico, risico uit hoofde van kosten en vrijvalrisico, sterfte- en langlevensrisico, premie- en reserverisico bij niet-leven en catastroferisico.

Sterfte- en langlevensrisico

Het sterfterisico is het risico op onverwachte stijging van de sterftetekansen. Dit risico wordt verminderd door grenzen aan het acceptatiebeleid te stellen, regelmatige evaluatie van de sterftetabellen en door herverzekering af te sluiten.

Het langlevensrisico (onverwachte stijging in overlevingskansen die resulteert in een verbeterde levensverwachting) wordt ondermeer beheerd door middel van regelmatige evaluatie van de sterftetabellen, de keuze van de tariefstructuur, een beperking van contractperiodes en het aanpassen van tarieven bij hernieuwing van de polis.

Het sterfte- en langlevensrisico wordt bij de Vennootschap als één subrisico beschouwd. Het grootste deel van het sterfterisico is er ten gevolge van de schuldsaldoverzekering.

Morbiditeitsrisico

Het morbiditeitsrisico is het risico op onverwachte verhoging van de morbiditeitscijfers en van de medische inflatie.

De Vennootschap heeft een aanzienlijke individuele hospitalisatieportefeuille en houdt bij het bepalen van het risico rekening met de ervaringen met vergelijkbare gevallen en historische trends, zoals de grootte van de portefeuille, schade-uitkeringen en schade-inflatie.

De kapitaalkost van het ziekterisico kan verder dalen door de verdere omschakeling van een één- naar een meerpersoonskamer en maximale indexering van de premie.

Risico uit hoofde van kosten

De ontwikkeling en prijszetting van verzekeringspolissen is mee gebaseerd op hypothesen over de kosten van het verkopen, verwerken van polissen en het beheren van de schades totdat deze polissen vervallen of uitkeren en over het verwachte behoud. Het risico van een andere feitelijke ontwikkeling en de eventuele gevolgen daarvan worden bij ondermeer de productontwikkeling in kaart gebracht.

Het kostenrisico kan toenemen door onder andere een groter aandeel langlopende contracten, gewijzigde hypothesen zoals enerzijds de toename van de recurrente kost per verzekerde of per polis en anderzijds een stijging van de kosteninflatie. Kostenbeheersing is dan ook een belangrijke factor in het beheren van dit risico.

Vrijvalrisico

Het vrijvalrisico is het risico dat de reële uitval (gedeeltelijke en volledige afkoop of opzeg en reductie) hoger of lager is dan verwacht ten gevolge van individuele of massale gebeurtenissen.

De Vennootschap loopt risico wanneer het aantal polisafkopen toeneemt omdat het voor de Vennootschap niet altijd mogelijk is om de afsluitkosten bij de verkoop van een product volledig terug te verdienen en/of omdat de winsten in toekomstige premies wegvallen. Anderzijds bezit de Vennootschap ook producten waarvoor het risico zich voordoet bij een lager dan verwacht aantal afkopen. Voor de Vennootschap is het massaal vrijvalrisico het grootst.

Dit risico wordt verminderd door de aanwezigheid van drempels, zoals de afkoopvergoeding, het toepassen van de *market value adjustment* en eventuele fiscale afhoudingen. Voor schadeverzekeringen is dit risico verwaarloosbaar.

Premie- en reserverisico

Premierisico wordt veroorzaakt door afwijkingen in moment waarop een schade zich voordoet, in schadegrootte en in aantal schades. Premierisico wordt veroorzaakt door nieuwe contracten (inclusief vernieuwingen) en nog niet verlopen risico's in bestaande contracten. Premierisico omvat ook het risico dat premiereserves ontoereikend zijn.

Reserverisico ontstaat door afwijkingen in het ontwikkelingspatroon van een reeds voorgevallen schade en in grootte van de schade.

Dit risico wordt beheerd door onder meer de opvolging van de rentabiliteit en van het portefeuilleprofiel, door periodieke toereikendheidstoetsen (conform de beleidslijn) en acceptatie- en reserveringspolitiek.

Catastroferisico

Het catastroferisico is grotendeels te wijten aan natuurrampen of door mensen veroorzaakte rampen. Een deel van dit risico wordt getemperd door het afsluiten van herverzekeringen.

Voor levensverzekeringen omvat dit risico ook het risico op verhoogde sterfte als gevolg van een pandemie.

Voornamelijk schadeverzekeringen zijn onderhevig aan dit risico. Bij leven is voornamelijk bij de schuldsaldo-verzekeringen dit risico aanwezig.

4.4.2. Herverzekeringen

De Vennootschap maakt conform de beleidslijn Herverzekering gebruik van herverzekering om bepaalde verzekeringstechnische risico's te beperken. Zij is herverzekerd voor de volgende takken:

Niet-leven Aras

- Brand schade *excess of loss* per risico en per gebeurtenis of event (catastroferisico);
- Aansprakelijkheid schade *excess of loss* per risico: BA, verzekering bestuurder auto en verzekering inzittenden auto, BA Gebouwen en BA Privé Leven;
- Brand en Omnium Auto *annual aggregate excess of loss* per event (catastroferisico).

Voor gezondheid wordt geen herverzekering afgesloten.

Leven Aras en ALN:

- Leven sommen excedent: risico overlijden individueel

De onderstaande tabel biedt een overzicht van de herverzekeringspremies die per tak aan de herverzekeraars zijn betaald per jaareinde:

	31/12/2014	31/12/2015
Brand	1.298.238	1.315.103
Motor	1.378.027	1.260.464
Familiale	139.385	127.484
Leven	2.753.372	1.850.276
Totaal	5.569.022	4.553.327

4.4.3. Schadereserveringen

Het aanleggen van schadereserveringen bij Schade & Gezondheid is een kernproces voor een verzekeringsonderneming. De operationele schadereserves wegen sterk op de rentabiliteit van elke verzekeringsonderneming. In schadetakken kunnen slechts enkele zware dossiers de rentabiliteit van een hele portefeuille ondermijnen. Vandaar het belang van een operationeel reserveringsbeleid (dat opgenomen werd in een aparte beleidslijn).

Bij de Vennootschap wordt een onderscheid gemaakt tussen de frequentiedossiers met kleinere schadebedragen onder de 125.000 euro en de zware schadedossiers boven deze grens:

- Het beleid voor de frequentiedossiers situeert zich upfront, in de jaarlijkse bepaling door de afdeling actuariaat van de standaard openingsreserves, op basis van de historische loss schadelast. Dit is een 'best' schatting van de gemiddelde schadelast. De snelheid en de inbouw in de informaticasystemen (bij het openen van een dossier worden automatisch de reserveringsbedragen aangelegd) zijn hier doorslaggevend.
- Het beleid voor de zware schadedossiers (dossier met een totale kostprijs boven de 125.000 euro) vereist een benadering op maat. Door een proces van bestendige evaluatie van de tussenkomst van de verzekeringsonderneming en dankzij een analyse van de toepassing van het verzekeringcontract, de toepassing van de conventies, uitsluitingen, benadering van de schade, de aansprakelijkheid, alle mechanismes van verdeling van aansprakelijkheid, de aftrek van de vrijstelling en de toevoeging van de kosten worden deze in kaart gebracht.

De basis is hier een faire schatting van de zware dossiers (op basis van alle bovenvermelde elementen) plus een risicomarge, gelet op potentiële zware schommelingen. Door een zo nauwkeurige benadering, met een frequente herziening, zullen de schommelingen opwaarts en neerwaarts zo beperkt mogelijk blijven.

- De kern van de operationele richtlijnen die dit beleid uitvoeren bevindt zich in het snel detecteren en afzonderen van die zware schadedossiers in de massa van de frequentiedossiers.

De uitdaging bestaat erin om de frequentieschades in een snelle behandeling te behouden zonder dat de reservering de doorlooptijd ervan overbelast, maar ook om de zware dossiers snel te identificeren, te behandelen en correct te reserveren.

Vandaar het belang voor de Vennootschap om een zeer nauwkeurig beleid te voeren in de reservering van de schadedossiers. Bij opening, maar ook bij het behandelen van die bovengenoemde zware dossiers.

Ontwikkeling schadereserves

Onderstaande tabel illustreert de schadedriehoek en bevat de evolutie van de totale schadelast per voorvalsjaar, waarbij de schadelast gelijk is aan de som van de betalingen en schadereserves waarvan de recuperaties en recuperatiereserves worden afgetrokken.

Zowel de betalingen als de recuperaties zijn cumulatief. Het gaat dus over uitkeringen vanaf 1 januari van het voorvalsjaar tot en met het laatste afwikkelingsjaar.

De indeling van een schadedriehoek is als volgt: horizontaal staan de afwikkelingsjaren, verticaal de voorvalsjaren en diagonaal de boekjaren. Het aantal jaren is afhankelijk van de beschikbare historiek van de productlijn in kwestie. Hoe verder de schades zijn ontwikkeld, hoe betrouwbaarder de waardering van de schadelast.

De onderstaande tabel toont de bruto bewegingen voor herverzekering en IBNR in de schadeafwikkelingsdriehoek.

	< 2002	2002-2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Raming aan het einde van het voorvalsjaar	0	257	55	55	46	44	49	53	57	74	77
1 jaar later	0	258	53	52	42	46	47	52	58	78	0
2 jaar later	0	253	51	51	44	44	45	51	57	0	0
3 jaar later	0	249	48	52	43	43	44	49	0	0	0
4 jaar later	0	244	49	50	43	43	44	0	0	0	0
5 jaar later	0	242	49	50	43	42	0	0	0	0	0
6 jaar later	0	235	49	49	43	0	0	0	0	0	0
7 jaar later	0	235	48	49	0	0	0	0	0	0	0
8 jaar later	0	234	48	0	0	0	0	0	0	0	0
9 jaar en later	0	228	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Huidige raming	228	228	48	49	43	42	44	49	57	78	77
Cumulatieve betalingen	220	217	47	46	40	41	41	44	46	56	30
Huidige voorzieningen	8	11	1	3	3	2	3	5	11	22	46

4.4.4. Bewegingsanalyse technische voorzieningen

In onderstaande tabel werd een analyse opgenomen van de technische voorzieningen leven (tak 21 contracten) voor de Vennootschap. Het overzicht van de totale technische voorzieningen leven is terug te vinden onder toelichting 17.

	31/12/2014	31/12/2015
Bewegingsanalyse technische voorzieningen (tak 21)		
Beginsaldo technische voorzieningen tak 21	2.126.128.274	2.329.996.227
Stortingen	516.260.234	219.154.974
Afkopen, overlijden, einde termijn, rentes	-314.630.154	-283.758.148
Interestkost	62.251.832	56.001.330
Toekenning winstdeelname	1.616.984	2.121.645
Overige wijzigingen	-61.630.943	-92.804.486
Eindsaldo technische voorzieningen tak 21	2.329.996.226	2.230.711.542
Andere	0	0
Aanvullende voorzieningen leven	16.131.917	20.960.449
Totaal	2.346.128.143	2.251.671.991

Voor de tak 23 contracten die worden opgenomen onder de financiële verplichtingen tegen reële waarde met waardeverminderingen in de winst- en verliesrekeningen geeft dit volgend beeld:

	31/12/2014	31/12/2015
Bewegingsanalyse technische voorzieningen (tak 23)		
Beginsaldo technische voorzieningen tak 23	840.484.273	1.181.134.714
Stortingen	316.245.929	492.277.451
Afkopen en overlijdens	-80.135.803	-84.692.759
Waardeschommelingen	61.780.945	9.094.520
Overige wijzigingen	42.759.370	72.298.466
Eindsaldo technische voorzieningen tak 23	1.181.134.714	1.670.112.392
Andere	0	0
Totaal	1.181.134.714	1.670.112.392

Bijkomende toelichtingen over tak 23 zijn terug te vinden onder toelichting 10.

4.4.5. Toereikendheidstoetsen

De regels voor het berekenen van de technische reserves zijn conservatief. Er wordt op basis van de LAT uit de beleidslijn Toereikendheid reserves systematisch nagegaan of de reserves adequaat zijn. Als de reserves als ontoereikend beoordeeld worden, wordt de oorzaak ervan geëvalueerd en in overeenstemming met de waarderingsregels verwerkt. De toewijzing van aanvullende voorzieningen en/of een wijziging van het beleid op het gebied van tarieven en risico aanvaarding kunnen mogelijke acties zijn.

Met uitzondering van de aangelegde voorzieningen voor lopende risico's werden er bij deze testen geen tekorten geïdentificeerd die aanleiding zouden geven tot bijkomende verzekeringsverplichtingen.

Levensverzekeringen

De voorzieningen worden contract per contract bepaald in overeenstemming met een prudente, retrospectieve actuariële methode op basis van tariefparameters. Deze voorzieningen omvatten voor België ook de aanvullende voorziening, die aangelegd wordt voor contracten met een gewaarborgde interestvoet die meer dan 10 basispunten hoger is dan 80% van de gemiddelde rentevoet over de laatste vijf jaar van de OLO's op 10 jaar. De voorziening voor nog uit te betalen bedragen wordt vastgesteld op basis van de contractuele verplichting uit hoofde van de contracten.

De Vennootschap toetst jaarlijks de toereikendheid van de voorzieningen op een deterministische manier conform de beleidslijn Toereikendheid reserves. In deze toets wordt rekening gehouden met de actuele schattingen van de contractuele en gerelateerde kasstromen, zoals administratiekosten.

Deze *'best estimate'* voorziening wordt verhoogd met een risicomarge voor niet indekbare verzekeringsrisico's. Naast de beste schatting worden ook sensitiviteiten gerekend. Hieruit blijkt dat de *'best estimate'* het meest gevoelig is voor aannames met betrekking tot de administratiekosten en de beleggingsopbrengsten. Voor de portefeuille van zuivere overlijdensverzekeringen is de voorziening ook gevoelig voor de aannames betreffende het sterfterisico.

Gezondheidsverzekeringen

Voor de vergrijzingreserves (hospitalisatieverzekering) worden, gelijkaardig met leven aparte, en uitgebreide LAT-toetsen uitgevoerd. Schadereserves worden getoetst op een analoge manier als deze van de schadeverzekeringen.

Schadeverzekeringen

De voorzieningen voor schadegevallen worden schadegeval per schadegeval bepaald. De premiereserves worden ook contract per contract berekend.

De berekening van voorzieningen voor zowel interne als externe schaderegelingskosten werd eind 2014 aangepast.

De Vennootschap toetst jaarlijks de toereikendheid van de voorzieningen op een deterministische wijze conform de beleidslijn Toereikendheid reserves. In deze toets wordt rekening gehouden met de actuele schattingen van de contractuele en gerelateerde kasstromen, zoals administratiekosten, schaderegelingskosten,... Deze *'best estimate'* voorziening wordt verhoogd met een risicomarge voor niet-hedgebare verzekeringsrisico's. Naast de beste schatting worden ook sensitiviteiten gerekend. Hieruit blijkt dat de *'best estimate'* premiereserve het meest gevoelig is voor aannames met betrekking tot de administratiekosten.

4.5. Operationeel risico

Alle ondernemingen die activiteiten uitoefenen, hebben te maken met een operationeel risico. Verzekerings-ondernemingen vormen daarop geen uitzondering

De activiteiten van de Vennootschap zijn afhankelijk van het vermogen om een erg groot aantal transacties efficiënt, nauwkeurig en in overeenstemming met de beleidslijnen en de wet- en regelgeving te verwerken. Operationele risico's en verliezen treden op als gevolg van tekortschietende of falende interne processen (zoals processen die niet afgestemd zijn op de wettelijke voorschriften), mensen (zoals fraude, fouten van werknemers) en systemen (zoals systeemuitval) of als gevolg van externe gebeurtenissen (zoals natuurrampen, cybercriminaliteit of defecten van externe systemen, zoals die van de leveranciers of tegenpartijen van de Vennootschap). De impact kan bestaan uit financiële en / of reputatieschade. Ook het juridisch en compliancerisico vallen hieronder.

De Vennootschap heeft een relatief beperkt aantal producten en diensten, wat het operationeel risico beperkt kan houden. Hoewel de Vennootschap maatregelen heeft genomen om de risico's te beheersen en eventuele verliezen te beperken en daarnaast aanzienlijke middelen uittrekt voor de ontwikkeling van efficiënte procedures en de opleiding van personeel, is het niet mogelijk procedures te implementeren waarmee Argenta al deze operationele risico's op een efficiënte manier volledig kan uitsluiten. Echter binnen het kader van het algemene risicoappetijt worden ook operationele risico's op een structurele manier beheerd.

Het Orco (Operationeel Risicocomité) vergadert trimestrieel binnen het GRC (Groepsrisicocomité) met aandacht voor de *key risk indicators*, de RCSA's (*Risk & Control Self Assessment*) en de operationele verliezen.

Jaarlijks wordt een uitgebreid interne controlejaarsverslag opgesteld dat overgemaakt wordt aan het Auditcomité, de raad van bestuur en de NBB. In dit verslag worden de aanwezige beheersmaatregelen beoordeeld op hun adequaatheid en hun effectiviteit.

Algemeen wordt aangenomen dat operationele risico's in de bedrijven gaandeweg toenemen, en ook vanwege de toezichthouder stijgt de aandacht voor deze vorm van risico's. Dit is onder meer toe te schrijven aan de

snel wijzigende technologische omgeving, de uitbreiding van de regelgeving, de toenemende complexiteit en vermenigvuldiging van producten en ook de algemene trend van het uitbesteden van niet-kernactiviteiten. Argenta is zich uiteraard bewust van deze evolutie en heeft in 2015 beslissingen genomen die de aandacht voor operationeel risicobeheer binnen Argenta verder vergroten. Dit heeft zich onder meer vertaald in:

- Een verhoogde structurele aandacht van het Audit- en het Risicocomité van Argenta voor operationele risico's.
- De oprichting van een specifieke directie (Operationeel risicobeheer) met specifieke focus op operationele risico's.
- Naar aanleiding van een externe doorlichting, die heeft plaatsgevonden in 2015 met als resultaat een aantal observaties en verbetervoorstellen, werd een korte- en een middellangetermijnactieplan opgesteld.
- Een continue verbetering in 2015 van het operationeel risicobeheer, onder andere door het opleiden en sensibiliseren van de eerstelijnsverantwoordelijken wat betreft de specifieke taken die zij moeten uitvoeren in het kader van *Operational Risk Management* ('ORM') en het opdrijven van *Risk Control Self Assessments*.
- Het proces omtrent de Business Impact Analyses ('BIA') werd geoptimaliseerd in 2015. Hierna werd bij elke directie een BIA gefaciliteerd door het ORM-team, waarbij alle kritieke processen, applicaties, functie en interacties werden herbepaald.
- Het verder concretiseren van de risicoappetijt van de Argenta Groep met aanpassing van de specifieke sublimieten voor de scenario's naargelang het perspectief (99,9 %, 95 % en 80 %).
- De aanwerving van een ORM-manager die zich, naast het operationeel risicobeheer, ook specifiek de rol van *Information Security Officer* binnen de Argenta Groep zal invullen en daarbij in zal staan voor het informatiebeveiligingsbeleid.

Het operationeel risicobeleid in 2015

In 2015 werd er een grondige analyse van het *Operational Risk Management* (ORM) framework van de Argenta Groep uitgevoerd door een externe partij.

Hun observaties en voorstellen werden verder verwerkt in een korte- en langetermijnactieplan. Er werd een nieuwe directie specifiek voor ORM opgericht en naast een directeur werd ook een ORM-manager aan het ORM team toegevoegd. Er werd ook een grote sensibiliseringsactie ondernomen door ORM, waarbij er bij elke directie werd langsgestaan om hen verder op te leiden en intensief te ondersteunen bij hun ORM-taken.

Naast de dagelijkse opvolgings- en ondersteuningstaken (bijvoorbeeld het faciliteren van RCSA's (*Risk & Control Self Assessment*), de opmaak van het jaarverslag voor interne controle, de opvolging van *Business Continuity*-plannen en uitwijktesten, ...) werd onder andere gewerkt aan het kennismanagement (door de opstelling van procedures en handleidingen, geven van individuele en groepsopleidingen), het uitwerken van een nieuwe RCSA-methodiek, het herbekijken van de sublimieten van de ORM-risicoappetijt, het heruitwerken van het proces van het Jaarverslag Interne Controle, de verdere uitwerking van de KRI (*Key Risk Indicators*) dashboard en de opname van een overkoepelende KRI in het kwalitatief RAF (*RisicoAppetijtFramework*).

Op het gebied van BCM (*Business Continuity Management*) werden de volledige cyclus van *Business Impact Analyse* (BIA), *Business Continuity Plan* (BCP) en uitwijktesten doorlopen. Daarnaast werd er een crisissimulatie met het CMT (*Crisis Management Team*) buiten de uren georganiseerd en werd een sectorbrede crisissimulatie meegedaan door het ORM-team (*Market Wide Exercise 2015* geleid door de NBB). Verder werd in samenwerking met de *Availability and Continuity Manager* een presentatie verzorgd betreffende de BCM materie tijdens de ICT-personeelsvergadering.

In het kader van informatiebeveiliging werden er bijlagen voor de gedragscode Informatiebeveiliging geactualiseerd. De risicoscoring binnen het audituniversum gebeurt op basis van parameters, waaronder de maturiteit van de interne controle en de al dan niet aanwezigheid van RSCA's.

4.6. Andere risico's

Zonder exhaustief te willen zijn, werden onder deze paragraaf nog enkele andere risico's opgenomen. In 2015 is verder geïnvesteerd in een hernieuwd groepswid *risk assessment* van alle identificeerbare risico's in het kader van ORSA.

4.6.1. Strategisch risico

Het strategisch risico waaraan de Vennootschap blootgesteld is, is het risico op beïnvloeding van de huidige en toekomstige winsten en kapitaal door slechte beleidsbeslissingen, slechte implementatie van beslissingen of gebrek aan aanpasbaarheid (*responsiveness*) aan veranderende marktomstandigheden (zowel commercieel als financieel).

Om de strategische doelen zoals bepaald in de bedrijfsstrategie te bereiken, stelt de Argenta Groep middelen ter beschikking. Het gaat onder meer om communicatiekanalen, systemen, mensen, netwerken, managerstijd en -capaciteiten. De strategische doelen worden bepaald door het directiecomité, goedgekeurd door de raad van bestuur en periodiek opgevolgd.

De uiteindelijke realisatie van de bedrijfsstrategie hangt af van de passendheid van de ter beschikking gestelde middelen en de manier waarop deze middelen worden aangewend.

4.6.2. Businessrisico

Het businessrisico is het risico waarbij de huidige en toekomstige winsten en kapitaal beïnvloed worden door veranderingen in businessvolumes of door veranderingen in marges en kosten. Beide worden veroorzaakt door veranderende externe marktomstandigheden en de onmogelijkheid om er als organisatie op in te spelen. Ook een slechte diversificatie van de winsten (*earnings*) of de onmogelijkheid om een voldoende en degelijk niveau van winstgevendheid te bewaren, wordt onder dit risico opgenomen. De inkomensgevoeligheidsindicator binnen het RAF incorporeert al het businessrisico op de *non maturity*-deposito's door een extra risico toeslag te rekenen.

Om het businessrisico waaraan de Argenta Groep blootgesteld is zo goed als mogelijk op te vangen, heeft het bedrijf naast zijn klassieke activiteiten, een strategische keuze gemaakt voor de verkoop van producten die *fee income* genereren. Deze vierde activiteitenpijler, Beleggen, moet naast de pijlers Sparen en betalen, Lenen en Verzekeren een grotere diversificatie van de gegenereerde winst tot stand brengen. Belangrijk hierbij is ook de aandacht die er geschonken wordt aan de cross-selling om zoveel mogelijk cliënten in meerdere pijlers te werven.

Om de winstbijdrage per product te bepalen, baseert de Verzekeringspool zich bij de prijszetting van de producten op *profit testing*.

4.6.3. Reputatierisico

De Argenta Groep loopt voortdurend een risico op schade (verlies) door het verslechteren van de reputatie of standing die veroorzaakt wordt door een negatieve perceptie van het imago van de organisatie bij cliënten, tegenpartijen, aandeelhouders en / of regulerende instanties.

Het is een *second order risk*, een risico dat voortvloeit uit een ander risico, maar dat wel een eigen impact heeft. De Argenta Groep beschouwt dit risico als een verticaal risico, met andere woorden een risico dat alle andere risico's doorkruist. Door het opvolgen en beheren van de andere risico's wordt het reputatierisico ook beheerd.

4.6.4. Externe dienstverleners

De Vennootschap is blootgesteld aan het risico dat overeenkomsten met belangrijke externe dienstverleners beëindigd worden. Een dergelijke beëindiging kan leiden tot discontinuïteit of vertraging van belangrijke bedrijfsprocessen waartegen de Argenta Groep zich zo veel mogelijk indekt door middel van een adequaat bedrijfscontinuïteitsbeleid en transitiebepalingen in de betreffende overeenkomsten.

In 2015 heeft de Argenta Groep haar bedrijfscontinuïteitsbeleid verder verbeterd, wat onder andere blijkt uit de vernieuwde Sourcing-beleidslijn. De beleidslijn geeft de visie, de spelregels en het kader weer voor sourcing (uitbesteding). Daarnaast worden in de beleidslijn de verantwoordelijkheden en relaties met de bestaande (kritieke) leveranciers verder uitgediept en benoemd. Dit zorgt voor een verbetering van het toezicht op alle externe dienstverleners.

4.6.5. Regulatorisch risico

Het regulatorisch risico betreft de risico's die verbonden zijn aan wijzigingen in de wet- of regelgeving. Op alle plaatsen waar de Vennootschap actief is, is het onderworpen aan de wetten, voorschriften, administratieve maatregelen en beleidsvoorschriften over financiële dienstverlening.

Wijzigingen op het vlak van het toezicht en de regelgeving kunnen de activiteiten, aangeboden producten en diensten en de waarde van de activa van de Argenta Groep aantasten. Hoewel de Argenta Groep nauw samenwerkt met de toezichthouders en voortdurend toeziet op de situatie en toekomstige wijzigingen van de regelgeving, kunnen het fiscaal beleid en andere beleidsterreinen onvoorspelbaar zijn en vallen zij niet onder zijn controle.

De eigenvermogensvereisten van verzekeringsondernemingen en de Solvency II-normen zijn momenteel het voorwerp van wetgevende ontwikkelingen en hebben een impact op de Verzekeringsspool.

In 2015 was er op regelmatige basis overleg met de betrokken toezichthouders waarbij ondermeer het ORSA (*Own Risk Self Assessment*) besproken werd.

5. Solvabiliteit en kapitaalbeheer

5.1. Kapitaalbeheer

De dynamische groei van de financiële markten en toekomstige wetgevende wijzigingen hebben veranderingen teweeggebracht en zullen er nog teweegbrengen in de businessomgeving van de Vennootschap. Deze uitdagingen vereisen adequate mensen, processen en systemen voor de beperking en doelgerichte controle van de risicopositie van de Vennootschap.

De Vennootschap heeft altijd een politiek van autofinanciering gevolgd. Om een kapitaalniveau te behouden dat voldoende ruimte laat om te groeien en om de financiële en operationele risico's te kunnen dragen, beoogt de Vennootschap de mogelijke noden aan kapitaal te kunnen voldoen met (a) gereserveerde winst (b) kapitaalverhogingen en (c) achtergestelde leningen.

Het proces ter beheersing van het kapitaal start van de vraag of er voldoende eigen vermogen aanwezig is en zal zijn. Daartoe stelt de Vennootschap een kapitaalplan op dat rekening houdt met de activiteiten vandaag en in de toekomst, de impliciete en expliciete risico's daaraan verbonden en de evolutie van het kapitaal dat zal dienen als buffer voor die risico's.

Dit plan concretiseert zich in de volgende onderdelen:

- In het businessplan wordt de strategie vertaald in producten en activiteiten die de volgende vijf jaar (inclusief het huidige jaar) zullen worden aangeboden en gevoerd.
- In het businessplan worden de wettelijke solvabiliteitsvereisten opgenomen en afgetoetst.
- Het vereiste economisch kapitaal wordt gerekend. Later kan een inschatting van het economisch kapitaal in het businessplan opgenomen worden.
- Het vereiste economisch kapitaal en het beschikbare economisch kapitaal zullen worden vergeleken.
- Acties worden ondernomen als de solvabiliteitsvereisten negatief geëvalueerd worden of (later) als het beschikbaar economisch kapitaal te laag is in vergelijking met het vereiste economisch kapitaal.

De acties die voor de beheersing van het kapitaalrisico genomen kunnen worden zijn enerzijds het verminderen van het vereiste economisch kapitaal (dus van de overige risico's) en anderzijds het versterken van de kapitaalbasis.

Het totaal eigen vermogen volgens IFRS bedroeg 576.355.021 euro per 31 december 2015, een daling ten opzichte van de 586.750.818 euro per 31 december 2014.

Het totaal voor de solvabiliteit nuttig eigen vermogen (onder toepassing van Solvency I) bedroeg 323.643.210 euro per 31 december 2014 en is in 2015 gestegen tot een totaal van 367.085.543 euro.

In onderstaande tabel is de reconciliatie van het boekhoudkundig eigen vermogen naar het nuttig eigen vermogen terug te vinden.

Samenstelling nuttig eigen vermogen	31/12/2014	31/12/2015
- Eigen vermogen toewijsbaar aan aandeelhouders	586.744.563	576.355.021
- Minderheidsbelangen	6.255	0
Totaal IFRS eigen vermogen	586.750.818	576.355.021
Aanvullende bestanddelen		
- Achtergestelde verplichtingen	0	0
Prudentiële filters		
- Immateriële vaste activa	-3.193.107	-3.070.811
- Voorzieningen voor equalisatie en catastrofe	-315.395	-679.699
- Dividend via winstverdeling	-20.125.000	0
- Herwaarderingsreserve voor verkoop beschikbare activa	-239.474.106	-205.518.968
Solvabiliteitsbestanddelen	323.643.210	367.085.543

Per 31 december 2014 bedroeg het eigen vermogen volgens de IFRS normen 586.744.563 euro. Om tot het nuttig eigen vermogen van 323.643.210 euro te komen, worden de immateriële vaste activa, de voorziening voor egalisatie en catastrofe, het voorziene dividend via de winstverdeling en de herwaarderingsreserve voor verkoop beschikbare activa afgetrokken.

Vertrekkend van een eigen vermogen van 576.355.021 euro per 31 december 2015 komt men na aftrek van de immateriële vaste activa, de voorziening voor egalisatie en catastrofe en de herwaarderingsreserve voor verkoop beschikbare activa, tot een nuttig eigen vermogen van 367.085.543 euro.

De belangrijkste elementen die de stijging tussen het nuttig eigen vermogen van eind 2014 naar eind 2015 verklaren, zijn de toevoeging van de winst van het boekjaar minus het uitgekeerd tussentijds dividend in oktober 2015.

ORSA (Own Risk & Solvency Assessment)

De Vennootschap moet de Solvency II-richtlijn implementeren waarbij naast kwantitatieve berekeningen (pijler 1) en rapporteringsverplichtingen (pijler 3) ook aandacht besteed wordt aan het kwalitatieve luik (pijler 2), met ondermeer het uitvoeren van een ORSA om prospectief de kapitaal toereikendheid (VaR 99,50%) op elk moment met betrekking tot het eigen risicoprofiel aan te tonen.

In 2015 is - zoals hierboven al vermeld - verder geïnvesteerd in de economische kapitaalmodellen van ORSA. Samen met de economische kapitaalberekeningen op basis van simulatiemodellen bieden ze de Vennootschap een integraal beeld van alle materiële risico's. De resultaten spelen een belangrijke rol in de inkomens- en waardebesturingsmodellen.

5.2. Regelgeving en solvabiliteit

Als verzekeringsonderneming is de Vennootschap onderworpen aan prudentieel toezicht. In België is de Vennootschap onderworpen aan het toezicht van de NBB. Argenta Life Nederland is onderworpen aan het toezicht van De Nederlandsche Bank (DNB).

Alle entiteiten van de Verzekeringspool moeten voldoen aan de richtlijnen van de diverse toezichthoudende instellingen in de landen waar zij actief zijn.

Volgens deze Solvency-richtlijnen moeten verzekeringsinstellingen een minimaal eigen vermogen (solvabiliteit van 100%) aanhouden. In 2014 en 2015 was het totaal gereguleerde nuttig eigen vermogen van alle entiteiten van de Vennootschap groter dan de vereisten, zodat de Vennootschap volledig voldeed aan alle eigenvermogenvereisten.

In onderstaande tabel werd de solvabiliteitsmarge weergegeven die (onder Solvency I) 197,1% bedroeg per 31 december 2014 en per 31 december 2015 gestegen is naar 223,9%.

	31/12/2014	31/12/2015
Solvabiliteitsbestanddelen	323.643.210	367.085.543
Solvabiliteitsvereisten	164.215.707	163.934.606
Solvabiliteitoverschot	159.427.503	203.150.937
Solvabiliteitsratio	197,1%	223,9%

De eerder vermelde Solvency II richtlijn is een Europees geharmoniseerd, prudentieel toezichtstelsysteem dat sterk risico georiënteerd is en beoogt:

- een harmonisatie van het toezicht op de verzekeringsactiviteiten binnen de Europese Unie met als doel de kapitaalvereisten van verzekeringsondernemingen beter af te stemmen op hun risicoprofiel;
- een bescherming van de consumenten tegen mogelijke solvabiliteitsproblemen bij verzekeringsondernemingen, door het risico dat verzekeringsondernemingen lopen in kaart te brengen;
- een beter inzicht in de financiële positie van verzekeringsondernemingen met een kleinere kans op solvabiliteitsproblemen aangezien het op economische principes is gebaseerd;
- een meer volledig beeld voor de toezichthouders van de werkelijke positie van de verzekeringsondernemingen, omdat in tegenstelling tot Solvency I alle relevante risico's moeten worden meegenomen. Dit wordt ook wel de 'totale balans'-benadering genoemd, waarbij verplichtingen en middelen aan marktwaarde worden gewaardeerd.

6. Bezoldiging van de bestuurders

Hieronder worden de samenstelling van de raden van bestuur en de betaalde vergoedingen aan de betrokken bestuurders weergegeven.

6.1. Samenstelling van de raden van bestuur

De raden van bestuur van de Vennootschap en de overige vennootschappen van de Argenta Groep zijn structureel op een vergelijkbare manier samengesteld.

Zij omvatten steeds:

- de leden van het directiecomité van de betrokken vennootschap (hierna de uitvoerende bestuurders);
- een aantal onafhankelijke bestuurders;
- een aantal bestuurders die de aandeelhouders vertegenwoordigen (samen met de onafhankelijke bestuurders, hierna de niet-uitvoerende bestuurders).

Het aantal bestuurders is voor iedere raad van bestuur bij voorkeur niet groter dan vijftien.

Leden van de raad van bestuur zijn uitsluitend natuurlijke personen. Tot de algemene vergadering van 29 april 2016 maken nog een beperkt aantal bestuurders via een rechtspersoon deel uit van de raad.

De mandaten van de bestuurders hebben in beginsel een duurtijd van zes jaar en zijn hernieuwbaar.

Voor bestuurders geldt een leeftijdsgrens:

- uitvoerende bestuurders zijn van rechtswege ontslagnemend wanneer zij de volle leeftijd van 65 jaar bereiken;
- niet-uitvoerende bestuurders zijn van rechtswege ontslagnemend wanneer zij de volle leeftijd van 70 jaar bereiken;
- bestuurders die de leeftijdsgrens bereiken, kunnen hun mandaat blijven uitoefenen tot in hun opvolging is voorzien.

De raad kan in individuele gevallen afwijkingen op deze regel toestaan.

De raden van bestuur zijn zo samengesteld dat geen van de drie erin te onderscheiden groepen (de bestuurders die de aandeelhouders vertegenwoordigen, de onafhankelijke bestuurders en de bestuursleden van het directiecomité) de meerderheid hebben. De meerderheid in de raden van bestuur wordt altijd gevormd door niet-uitvoerende bestuurders.

Onafhankelijke bestuurders worden benoemd met het oog op het aantrekken van competenties in de kernactiviteiten van de Argenta Groep, namelijk bankieren en verzekeren. Onafhankelijke bestuurders moeten op basis van hun vroegere of huidige activiteit van een ruime ervaring in minstens een van deze kerndomeinen blijik geven. Zij moeten voldoen aan alle vereisten zoals bepaald in artikel 526ter van het Wetboek van vennootschappen.

De raden van bestuur van de Vennootschap, de Argenta Groep en Argenta Spaarbank tellen een aantal onafhankelijke bestuurders, waarbij minstens één onafhankelijke bestuurder van de Vennootschap niet zetelt in de raad van Argenta Spaarbank, en omgekeerd. De onafhankelijke bestuurders van de Vennootschap en Argenta Spaarbank kunnen, maar zijn niet noodzakelijk lid van de raad van bestuur van de Vennootschap.

De governancevoorschriften over de onafhankelijke bestuurders beogen bij het bestuur van de diverse vennootschappen van de Argenta Groep een passend evenwicht te verzekeren tussen de behartiging van het groepsbelang en de behartiging van de belangen (van de stakeholders) van de individuele vennootschappen die van de Groep deel uitmaken.

Met het oog op een passende vertegenwoordiging van Argen-Co, de coöperatieve vennootschap van kantoorhouders en cliënten van Argenta, die een kapitaaldeelname van 13,49 % in de Argenta Groep aanhoudt, werd op 14 oktober 2015 mevrouw Cynthia Van Hulle aangesteld als bestuurder van de Vennootschap, van Argenta Groep en van Argenta Spaarbank. Mevrouw Van Hulle zetelt sinds 28 september 2015 als onafhankelijk bestuurder in de raad van bestuur van Argen-Co.

De taakverdeling tussen de raden van bestuur en de wisselwerking met de verschillende comités is gedocumenteerd in het Memorandum Internal Governance.

Het Handvest 'Geschiktheid Sleutelfunctionarissen', dat is opgesteld voor de Argenta Groep, inclusief de buitenlandse dochtermaatschappijen ALN en Argenta Asset Management, beschrijft de governance en het gestructureerd kader dat Argenta heeft opgezet om de geschiktheid van de sleutelfunctionarissen te verzekeren.

Met geschiktheid wordt bedoeld dat de betrokken persoon deskundig en professioneel betrouwbaar (fit & proper) is, zoals nader omschreven in de Circulaire van de NBB van 17 juni 2013 over de standaarden van 'deskundigheid' en 'professionele betrouwbaarheid' voor de leden van het directiecomité, bestuurders, verantwoordelijken van onafhankelijke controlefuncties en effectieve leiders van financiële instellingen.

Sleutelfunctionarissen zijn bestuurders of commissarissen, leden van het directiecomité, effectieve leiders en verantwoordelijken van de interne controlefuncties (interne auditfunctie, risicobeheerfunctie, compliancefunctie en actuariële functie), conform de bovenstaande circulaire van de NBB.

Naast de beoordeling van de geschiktheid van de individuele bestuurders op basis van de genoemde geschiktheidscriteria evalueert de raad ook periodiek zijn werking, zijn performantie en de performantie van de individuele bestuurders.

In 2015 vond een omvattende, en extern gefaciliteerde evaluatie van de werking van het directiecomité plaats. Een nieuwe en omvattende evaluatie van de werking en de performantie van de volledige raad zal plaatsvinden in 2016, in opvolging van deze die plaatsvond in 2013.

Iedere bestuurder wordt aangemoedigd om zijn persoonlijke en professionele activiteiten zodanig te organiseren dat hij of zij belangenconflicten met de Argenta Groep vermijdt (in lijn met artikel 523 van het Wetboek van vennootschappen). De raden van bestuur van de vennootschappen van de Argenta Groep hebben in hun reglement van interne orde een beleid vastgesteld, met inbegrip van organisatorische en administratieve regelingen, inclusief het bijhouden van gegevens over de toepassing ervan. Het bevat ook procedures om belangenconflicten te identificeren, te voorkomen of, als het redelijkerwijze niet mogelijk is, ze te beheren zonder schade voor de belangen van de cliënten.

Hieronder wordt de samenstelling van de raden van bestuur van de vennootschappen uit de Verzekeringsspool weergegeven.

- Raad van bestuur ALN: J. Heller en E. Es
- Raad van bestuur Aras: J. Cerfontaine (voorzitter), Advaro BVBA (2), E. Walkiers, G. Ameloot, J. Heller, MC Pletinckx, Raco BVBA (1), W. Van Pottelberge, D. Van Dessel, C Van Hulle, A. Coppens en G. Wauters.

(1) met als vaste vertegenwoordiger B. Van Rompuy

(2) met als vaste vertegenwoordiger D. Van Rompuy

6.2. Bedrag van de vergoedingen van de leiding

De bezoldiging van de uitvoerende en niet-uitvoerende bestuurders van de vennootschappen van de Argenta Groep wordt vastgesteld door de respectievelijke raden van bestuur, op voorstel van het remuneratiecomité. Ze wordt ter bekrachtiging voorgelegd aan de algemene vergadering van de respectievelijke vennootschappen.

Bezoldiging van de niet-uitvoerende bestuurders

De bezoldiging van de niet-uitvoerende leden van de raden van bestuur van de vennootschappen van de Argenta Groep bestaat uitsluitend uit een door de respectievelijke algemene vergaderingen vastgestelde vaste bezoldiging. Ze is dezelfde voor alle onafhankelijke bestuurders en bestuurders die de aandeelhouders vertegenwoordigen.

Voor de deelname aan bijzondere comités die worden opgericht in de schoot van de raad van bestuur (het Audit-, Risk- en Compliancecomité en het Remuneratiecomité) ontvangen de niet-uitvoerende bestuurders een bijkomende vergoeding per bijgewoonde bijeenkomst. Deze vergoeding is dezelfde voor alle leden van een dergelijk comité. De voorzitter ontvangt een hogere vergoeding.

De voorzitter van de respectievelijke raden van bestuur is een bestuurder die de familiale aandeelhouder vertegenwoordigt. Hij heeft een vaste bezoldiging die verschilt van de vergoeding van de andere niet-uitvoerende bestuurders.

Bezoldiging van de uitvoerende bestuurders

De uitvoerende bestuurders genieten een vaste jaarlijkse vergoeding. Ze ontvangen geen enkele vorm van variabele vergoeding. De vergoeding omvat geen elementen die kunnen aanzetten tot het nastreven van kortetermijndoelstellingen die niet stroken met de objectieven van de Argenta Groep op langere termijn.

De vergoeding beantwoordt aan wat werd bepaald in het Reglement van de CBFA van 8 februari 2011 over het beloningsbeleid van financiële instellingen, en ook aan de bepalingen van de Bankwet. De vergoeding is dezelfde voor alle leden van de directiecomités, met uitzondering van de voorzitter.

Naast de vaste jaarvergoeding genieten de uitvoerende bestuurders ook van de voordelen van drie groepsolissen: de vorming van een pensioenkapitaal, een verzekering tegen arbeidsongeschiktheid en een hospitalisatieverzekering.

De samenstelling van en de taakverdeling binnen de directiecomités van de drie kernvennootschappen van de Argenta Groep (de Vennootschap, Argenta Groep en Argenta Spaarbank) is in hoge mate geïntegreerd.

De navolgende rapportering verstrekt een toelichting bij de vergoeding van de uitvoerende bestuurders van de Argenta Groep, ongeacht de identiteit van de vennootschap die de vergoeding effectief betaalde.

In 2015 bedroeg het basissalaris van de heer Johan Heller (CEO van de Argenta Groep en voorzitter van de directiecomités van de Vennootschap, Argenta Spaarbank en Argenta Groep) 449.200 euro inclusief leasingwagen 398.400 euro in 2014). De bijdrage voor de groepspolissen aanvullend pensioen en arbeidsongeschiktheid bedroeg 71.904 euro (55.875 euro in 2014).

In 2015 bedroeg de totale directe bezoldiging van de uitvoerende bestuurders / directiecomitéleden van de Argenta Groep, exclusief die van de CEO, 1.505.684 euro (1.768.800 euro in 2014).

De bijdrage voor de groepspolissen aanvullend pensioen en arbeidsongeschiktheid voor de directiecomitéleden, exclusief die van de CEO, bedroeg 241.532 euro (140.799 euro in 2014).

De mediaan van het basissalaris binnen de Vennootschap in 2015 bedraagt 50.396 euro. De mediaan van de loonstijging ten opzichte van 2014 bedraagt 2,3 %.

Er werden in 2015 opzegvergoedingen aan leden van het directiecomité uitbetaald voor een totaal bedrag van 474.525 euro (935.840 euro in 2014).

De uitvoerende bestuurders genieten contractueel een beëindigingsvergoeding die, behoudens bij herroeping van het mandaat omwille van een zware fout, gelijk is aan een vergoeding van 18 maanden. Het bedrag van deze vergoeding wordt bepaald op basis van de jaarlijkse brutovergoeding en berekend over de 24 maanden voorafgaand aan de beslissing tot beëindiging van de overeenkomst of berekend over de volledige periode van het mandaat mocht dit korter zijn dan 24 maanden.

De termijn van 18 maanden wordt herleid tot (i) 12 maanden als de beëindiging plaatsvindt nadat de bestuurder de leeftijd van 58 jaar heeft bereikt, maar voordat hij de leeftijd van 61 jaar heeft bereikt; (ii) 9 maanden als de beëindiging plaatsvindt nadat de bestuurder de leeftijd van 61 jaar heeft bereikt, maar voordat hij de leeftijd van 63 jaar heeft bereikt; en (iii) 6 maanden als de beëindiging plaatsvindt nadat de bestuurder de leeftijd van 63 jaar heeft bereikt, maar voordat hij de leeftijd van 65 jaar heeft bereikt.

7. Vergoeding van de commissaris

De controle op de financiële toestand en op de jaarrekening van de Vennootschap is opgedragen aan de commissaris Deloitte Bedrijfsrevisoren BV o.v.v.e. CVBA vertegenwoordigd door de heer Bernard De Meulemeester.

De door Deloitte ontvangen vergoedingen (inclusief btw) voor de Vennootschap en haar dochtervennootschappen kunnen worden onderverdeeld (conform art. 134 van het wetboek Vennootschappen) naar:

- vergoedingen voor controleopdrachten (hieronder zijn begrepen de vergoedingen voor het controleren van de statutaire en geconsolideerde jaarrekening(en) en overige rapporteringen): 165.112 euro in 2014 en 149.435 euro in 2015.
- vergoedingen voor andere opdrachten: 73.525 euro in 2014 en 197.663 in 2015 voor actuariële dienstverlening met betrekking tot Solvency II, de medische index, opleiding, fiscaal advies, controle met betrekking tot geldverstrekkers verantwoording en bijkomende controlewerkzaamheden.

De vergoedingen aan de commissaris en de met de commissaris verbonden entiteiten worden op geconsolideerd niveau opgevolgd door het Auditcomité. Bijkomende controlewerkzaamheden en adviesopdrachten worden goedgekeurd door het auditcomité overeenkomstig artikel 133 § 6 van het Wetboek van Vennootschappen wanneer deze het totaal bedrag van de vergoeding van het auditmandaat overschrijden.

8. Transacties met verbonden partijen

De Vennootschap gaat bij haar bedrijfsvoering regelmatig transacties aan met verbonden partijen. De transacties hebben voornamelijk betrekking op leningen, deposito's en verzekeringscontracten. Deze werden uitgevoerd tegen de commerciële en marktcondities die gehanteerd worden voor niet verbonden partijen ('*at arm's length*').

In de onderstaande tabellen staat een overzicht van de financiële reikwijdte van de activiteiten die werden aangegaan met de verbonden partijen.

Balans 2014	moeder- maatschappij	managers op sleutelposities	andere verbonden partijen
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	0	0	13.956.600
Leningen en vorderingen op kredietinstellingen	551.094	0	333.670.288
Totaal activa	551.094	0	347.626.888
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	893.363	0	18.332.701
Technische voorzieningen uit hoofde van verzekeringscontracten	0	307.012	95.074
Totaal verplichtingen en eigen vermogen	893.363	307.012	18.427.775

Balans 2015	moedermaatschappij	managers op sleutelposities	andere verbonden partijen
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	0	0	6.851.500
Leningen en vorderingen op kredietinstellingen	0	0	331.889.024
Andere activa	0	0	40.261.645
Totaal activa	0	0	379.002.169
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	140.595	0	19.332.211
Technische voorzieningen uit hoofde van verzekeringscontracten	0	413.030	96.512
Totaal verplichtingen en eigen vermogen	140.595	413.030	19.428.723

Zoals al toegelicht, is de beleidsholding BVg de moedermaatschappij van de Vennootschap.

Bij de kolom 'managers op sleutelposities' zijn de gegevens opgenomen van de uitvoerende en niet-uitvoerende bestuurders en de nauwe verwanten van de bestuurders die natuurlijke persoon zijn.

De nauwe verwanten van een natuurlijke persoon zijn die verwanten van wie kan worden verwacht dat ze invloed kunnen uitoefenen op de natuurlijke persoon (betreft onder andere de huisgenoot en (inwonende) kinderen van de natuurlijke persoon).

Onder de 'andere verbonden partijen' worden de gegevens opgenomen van de zustermaatschappijen van de Vennootschap.

Winst- en verliesrekening 2014	moedermaatschappij	andere verbonden partijen
Bruto premies	0	6.590.549
Wijziging in de niet-verdiende premies	0	191
Rentebaten	0	-2.723.058
Rentelasten	0	-3.372
Netto baten uit provisies en vergoedingen	0	3.171.841
Bruto schadelasten en wijziging technische voorzieningen	0	0
Ander exploitatieresultaat	-3.354.142	-19.462.422
Algemene en administratieve uitgaven	0	0

Winst- en verliesrekening 2015	moedermaatschappij	andere verbonden partijen
Bruto premies	0	5.762.925
Wijziging in de niet-verdiende premies	0	187
Rentebaten	0	-163.952
Rentelasten	0	80.726
Netto baten uit provisies en vergoedingen	0	5.894.718
Ander exploitatieresultaat	2.040.306	21.995.862
Algemene en administratieve uitgaven	0	275.946

Meer duiding over de vergoedingen van de bestuurders (ondermeer lange- en kortetermijnvergoedingen) is terug te vinden bij toelichting 6.

9. Operationele segmenten

Een operationeel segment is een onderdeel van de Vennootschap dat bedrijfsactiviteiten uitoefent waaruit opbrengsten kunnen worden verdiend en waarbij kosten kunnen worden gemaakt, waarvan onder andere de bedrijfsresultaten respectievelijk prestaties regelmatig afzonderlijk worden beoordeeld door het management en waarover afzonderlijke financiële informatie beschikbaar is.

In volgende tabellen is de resultaat-segmentverdeling leven en niet-leven terug te vinden.

	Niet-Leven	Leven	Algemeen	Eliminaties	31/12/2014
Financiële, verzekerings en exploitatiebaten en -lasten	26.658.223	58.097.160	0	-175.263	84.580.120
Netto verdiende premies	112.678.295	530.366.319	0	0	643.044.614
Bruto premies	117.809.830	533.119.691	0	0	650.929.521
Wijziging in de niet-verdiende premies	-2.315.885	0	0	0	-2.315.885
Afgegeven herverzekeringspremies	-2.815.650	-2.753.372	0	0	-5.569.022
Netto rentebaten	9.882.331	99.417.444	0	322.889	109.622.664
Rentebaten	9.884.918	113.092.574	0	322.889	123.300.381
Rentelasten	-2.587	-13.675.130	0	0	-13.677.717
Dividenden	310.230	1.844.155	0	0	2.154.385
Netto baten uit provisies en vergoedingen	-51.230	13.102.197	0	-489.830	12.561.137
Gerealiseerde winsten en verliezen op voor verkoop beschikbare financiële activa	1.315.801	5.370.129	0	0	6.685.930
Netto schadelasten en wijziging technische voorzieningen	-86.196.276	-580.725.696	0	0	-666.921.972
Bruto schadelasten en wijziging technische voorzieningen	-90.307.247	-583.981.238	0	0	-674.288.485
Aandeel herverzekeraar in de schadelasten en wijziging technische voorzieningen	4.110.971	3.255.542	0	0	7.366.513
Gerealiseerde winsten en verliezen op verkoop van vaste activa	18.502	0	0	0	18.502
Ander exploitatieresultaat	-11.299.430	-11.277.388	0	-8.322	-22.585.140
Administratiekosten	-6.657.880	-14.150.572	0	0	-20.808.452
Personeelsuitgaven	-2.758.923	-3.252.754	0	0	-6.011.677
Algemene en administratieve uitgaven	-3.898.957	-10.897.818	0	0	-14.796.775
Afschrijvingen	-969.603	-910.572	0	-263.562	-2.143.737
Materiële vaste activa voor eigen gebruik	0	-18.358	0	216	-18.142
Vastgoedbeleggingen	-3.029	0	0	0	-3.029
Immateriële activa	-966.574	-892.214	0	-263.778	-2.122.566
Bijzondere waardeverminderingen	8.533	171.680	-672.893	0	-492.680
Voor verkoop beschikbare financiële activa	0	21.856	-672.893	0	-651.037
Leningen en vorderingen	8.533	149.824	0	0	158.357
Resultaat voor belastingen	19.039.273	43.207.696	-672.893	-438.825	61.135.251
Winstbelastingen	-1.444.385	11.039	-13.629.176	0	-15.062.522
Nettoresultaat	17.594.888	43.218.735	-14.302.069	-438.825	46.072.729
Nettoresultaat toewijsbaar aan de aandeelhouders	17.594.888	43.218.735	-14.302.069	-439.152	46.073.056
Nettoresultaat minderheidsbelangen				-327	-327

	Niet-Leven	Leven	Algemeen	Eliminaties	31/12/2015
Financiële, verzekerings en exploitatiebaten en -lasten	28.420.893	76.306.916	0	-152.047	104.575.762
Netto verdiende premies	117.085.067	231.097.637	0	0	348.182.704
Bruto premies	121.904.973	232.947.913	0	0	354.852.886
Wijziging in de niet-verdiende premies	-2.116.855	0	0	0	-2.116.855
Afgegeven herverzekeringspremies	-2.703.051	-1.850.276	0	0	-4.553.327
Netto rentebaten	8.939.230	96.403.722	0	0	105.342.952
Rentebaten	8.939.659	130.526.374	0	0	139.466.033
Rentelasten	-429	-34.122.652	0	0	-34.123.081
Dividenden	341.439	2.794.797	0	0	3.136.236
Netto baten uit provisies en vergoedingen	-269.652	20.001.559	0	0	19.731.907
Gerealiseerde winsten en verliezen op voor verkoop beschikbare financiële activa	1.160.338	17.652.135	0	0	18.812.473
Netto schadelasten en wijziging technische voorzieningen	-87.018.777	-279.775.372	0	-152.047	-366.946.196
Bruto schadelasten en wijziging technische voorzieningen	-92.390.107	-281.377.894	0	-152.047	-373.920.048
Aandeel herverzekeraar in de schadelasten en wijziging technische voorzieningen	5.371.330	1.602.522	0	0	6.973.852
Gerealiseerde winsten en verliezen op verkoop van vaste activa	0	0	0	0	0
Ander exploitatieresultaat	-11.816.752	-11.867.562	0	0	-23.684.314
Administratiekosten	-6.404.099	-15.096.676	0	0	-21.500.775
Personeelsuitgaven	-2.389.930	-3.095.821	0	0	-5.485.751
Algemene en administratieve uitgaven	-4.014.169	-12.000.855	0	0	-16.015.024
Afschrijvingen	-641.039	-1.073.082	0	-241.256	-1.955.377
Materiële vaste activa voor eigen gebruik	0	-17.202	0	0	-17.202
Vastgoedbeleggingen	-3.845	0	0	0	-3.845
Immateriële activa	-637.194	-1.055.880	0	-241.256	-1.934.330
Bijzondere waardeverminderingen	5.028	88.919	-1.553.591	0	-1.459.644
Voor verkoop beschikbare financiële activa	0	-545.267	-1.553.591	0	-2.098.858
Leningen en vorderingen	5.028	634.186	0	0	639.214
Resultaat voor belastingen	21.380.784	60.226.077	-1.553.591	-393.303	79.659.967
Winstbelastingen	-479.327	1.085.430	-24.759.184	38.011	-24.115.070
Nettoresultaat	20.901.457	61.311.507	-26.312.776	-355.292	55.544.896
Nettoresultaat toewijsbaar aan de aandeelhouders	20.901.457	61.311.507	-26.312.776	-355.292	55.544.896
Nettoresultaat minderheidsbelangen	0	0	0	0	0

Bij toelichting 1 'Algemene informatie' werd de structuur van de Vennootschap uitgelegd.

De operationele segmentering in de IFRS-jaarrekening is gebaseerd op geografische gebieden waarin de Verzekeringspool actief is. Dit wordt stelselmatig verder weerspiegeld in de organisatiebasis door het bestaan van de Vennootschap in België en Argenta Life Nederland (ALN) in Nederland.

De Vennootschap is de enige maatschappij die zowel een leven als niet-leven-segment commercialiseert. ALN is actief in het leven segment.

De Verzekeringsspool levert haar diensten aan onder de noemer “Verzekeringsmaatschappijen” wat tot nader order in de interne rapportering als één operationeel segment wordt behandeld.

Alle transacties tussen de segmenten gebeuren *‘at arm’s length’*.

De belangrijkste resultaatgebonden boekingen bij de consolidatie van de entiteiten en tussen de operationele segmenten bestaan uit de activering van de medische kosten in ALN (die niet aanvaard wordt in de consolidatie van de Verzekeringsspool).

Informatie over producten en diensten

Deze geconsolideerde IFRS-rapportering gaat over de Verzekeringsspool, die volledig onder de noemer ‘Verzekeringsmaatschappijen’ valt en die in de overkoepelende interne rapportering als één operationeel segment wordt behandeld.

Verzekeringsmaatschappijen bieden verzekeringstechnische diensten aan particulieren, zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen binnen de takken Leven en Niet-leven.

Toelichtingen met betrekking tot de geconsolideerde balans

10. Financiële activa en verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening

Financiële activa en verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde via de winst- en verliesrekening betreffen bij de Vennootschap beleggingen in verrichtingen verbonden aan een beleggingsfonds van de groep activiteiten 'Leven' en waarbij het beleggingsrisico niet gedragen wordt door de onderneming (zogenaamde tak 23 beleggingen).

	31/12/2014	31/12/2015
Financiële activa gewaardeerd aan marktwaarde met waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	1.181.134.714	1.670.112.392
Financiële verplichtingen gewaardeerd aan marktwaarde met waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	1.181.134.714	1.670.112.392

Onderstaande tabel geeft een indicatie van de samenstelling van de onderliggende activa van de tak 23 producten.

	31/12/2014	31/12/2015
Samenstelling activa	1.181.134.714	1.670.112.392
Beleggingsfondsen	1.158.478.932	1.659.478.065
Kasbons	18.418.574	9.215.736
Liquide middelen	4.237.209	1.418.591
Overige	0	0

11. Voor verkoop beschikbare financiële activa

Onder deze rubriek wordt het grootste gedeelte van de effectenportefeuille (vastrentende en niet vastrentende effecten) van de Vennootschap opgenomen.

In toelichting 23 is meer informatie terug te vinden met betrekking tot de hiërarchie van de gebruikte externe reële waarden.

	31/12/2014	31/12/2015
Totale voor verkoop beschikbare financiële activa	3.121.002.028	2.919.380.271
Vastrentende effecten	3.036.107.795	2.823.160.824
Openbare instellingen	1.733.660.262	1.417.997.845
Kredietinstellingen	623.757.366	648.951.385
Overige leningen	678.690.167	756.211.594
Niet-vastrentende effecten	84.894.233	96.219.447
Vastrentende effecten	3.036.107.795	2.823.160.824
Geografische uitsplitsing	3.036.107.795	2.823.160.824
België	1.240.132.885	1.044.567.006
Europese Monetaire Unie	1.504.703.317	1.433.957.369
Rest van de wereld	291.271.593	344.636.449
Indeling naar effecten met vaste of variabele rentevoet	3.036.107.795	2.823.160.824
Variabel	248.109.004	363.704.208
Vast	2.787.998.791	2.443.421.647
Onbepaald	0	16.034.969
Indeling naar resterende looptijd volgens vervaldatum	3.036.107.795	2.823.160.824
tot 1 jaar	287.989.794	159.246.449
meer dan 1 jaar tot 2 jaar	140.531.397	233.167.313
meer dan 2 jaar tot 3 jaar	256.179.206	148.445.803
meer dan 3 jaar tot 4 jaar	196.744.393	401.669.973
meer dan 4 jaar tot 5 jaar	413.968.515	414.524.606
meer dan 5 jaar	1.740.694.490	1.466.106.680
Volgens het vroegste van renteherzieningsdatum of vervaldatum	3.036.107.795	2.823.160.824
tot 1 jaar	536.098.798	507.961.358
meer dan 1 jaar tot 2 jaar	140.531.397	198.616.686
meer dan 2 jaar tot 3 jaar	226.627.476	122.300.976
meer dan 3 jaar tot 4 jaar	183.802.610	259.811.656
meer dan 4 jaar tot 5 jaar	271.018.113	324.405.216
meer dan 5 jaar	1.678.029.401	1.410.064.932
Bruto portefeuille	3.036.107.681	2.820.889.659
Bijzondere waardeverminderingen	114	2.271.165
Netto portefeuille	3.036.107.795	2.823.160.824
Effectieve rentevoet van de portefeuille per 31/12	1,5%	2,9%

Overzicht van de portefeuille totale voor verkoop beschikbare financiële activa

Boekjaar 2014	geamortiseerde kostprijs	prorata interessen	ongerealiseerde resultaten	bijzondere waardever- minderingen	reële waarden
Vastrentende effecten	2.635.035.360	56.006.074	345.066.475	-114	3.036.107.795
Openbare besturen	1.458.019.318	35.569.300	240.071.645	0	1.733.660.263
Kredietinstellingen	563.554.808	9.033.183	51.169.375	0	623.757.366
Overige leningen	613.461.234	11.403.591	53.825.455	-114	678.690.166
Niet-vastrentende effecten	74.282.770	0	13.459.202	-2.847.739	84.894.233
Totaal	2.709.318.130	56.006.074	358.525.677	-2.847.853	3.121.002.028

Boekjaar 2015	geamortiseerde kostprijs	prorata interessen	ongerealiseerde resultaten	bijzondere waardever- minderingen	reële waarden
Vastrentende effecten	2.497.223.417	41.867.681	286.340.891	-2.271.165	2.823.160.824
Openbare besturen	1.185.776.077	21.787.891	210.433.877	0	1.417.997.845
Kredietinstellingen	601.451.523	8.804.153	38.695.709	0	648.951.385
Overige leningen	709.995.817	11.275.637	37.211.305	-2.271.165	756.211.594
Niet-vastrentende effecten	80.832.579	0	18.062.414	-2.675.546	96.219.447
Totaal	2.578.055.996	41.867.681	304.403.305	-4.946.711	2.919.380.271

12. Leningen en vorderingen

12.1. Leningen en vorderingen op kredietinstellingen

De leningen en vorderingen op kredietinstellingen zijn als volgt samengesteld:

	31/12/2014	31/12/2015
Totaal leningen en vorderingen op kredietinstellingen	410.146.389	420.551.188
Geografische uitsplitsing	410.146.389	420.551.188
België	137.520.342	107.192.076
Europese Monetaire Unie	272.626.047	313.359.112
Indeling naar restlooptijd	410.146.389	420.551.188
tot 1 jaar	134.958.834	107.220.763
meer dan 1 jaar tot 2 jaar	0	0
meer dan 2 jaar tot 5 jaar	706.000	1.414.861
meer dan 5 jaar tot 10 jaar	5.185.777	7.218.075
meer dan 10 jaar	269.295.778	304.697.489
Indeling naar type	410.146.389	420.551.188
Zichtrekeningen	137.520.342	107.192.076
Termijnrekeningen	0	0
Hypotheke	272.626.047	313.359.112
Waarvan geldmiddelen en kasequivalenten	108.520.342	107.192.076
Effectieve rentevoet van de portefeuille per 31/12	2,9%	2,1%

De post hypotheke betreft een vordering van de entiteit ALN op kredieten die op de balans van Argenta Spaarbank staan. ALN investeert de ontvangen spaarwaarden (die gekoppeld zijn aan kredieten) immers in de betrokken kredieten bij zusterentiteit Argenta Spaarbank.

12.2. Leningen en vorderingen op andere cliënten

De leningen en vorderingen op andere cliënten zijn als volgt samengesteld:

	31/12/2014	31/12/2015
Geografische uitsplitsing	814.632.731	876.777.999
België	290.368.421	264.315.447
Andere EMU landen	524.264.310	612.462.552
Indeling naar restlooptijd	814.632.731	876.777.999
tot 1 jaar	3.972.394	3.967.906
meer dan 1 jaar tot 2 jaar	527.485	948.030
meer dan 2 jaar tot 5 jaar	2.742.135	2.635.288
meer dan 5 jaar tot 10 jaar	24.404.139	24.276.846
meer dan 10 jaar	782.986.577	844.949.929
Portefeuille voor bijzondere waardeverminderingen	816.834.715	878.314.623
Individuele en collectieve bepaalde waardeverminderingen	-2.201.984	-1.536.624
Portefeuille na bijzondere waardeverminderingen	814.632.731	876.777.999
Indeling naar krediettype	814.632.731	876.777.999
Hypothecaire leningen	660.950.514	717.855.251
Overige leningen (ondermeer aan lokale besturen)	153.682.217	158.922.748
Effectieve rentevoet van de portefeuille per 31/12	4,2%	4,1%

Bij de hypotheekleningen zijn er in 'contracten besloten derivaten'. De kenmerken en risico's van de betrokken besloten derivaten sluiten nauw aan bij die van het basiscontract waardoor de derivaten niet worden afgezonderd.

13. Tot einde looptijd aangehouden financiële activa

De portefeuille tot einde looptijd aangehouden is als volgt:

	31/12/2014	31/12/2015
Tot einde looptijd aangehouden financiële activa	165.556.764	187.701.904
Vastrentende effecten	165.556.764	187.701.904
Openbare instellingen	155.378.795	177.523.682
Kredietinstellingen	0	0
Overige leningen	10.177.970	10.178.222
Niet-vastrentende effecten	0	0
Geografische uitsplitsing	165.556.764	187.701.904
België	93.871.622	116.013.953
Europese Monetaire Unie	71.685.142	71.687.951
Indeling naar effecten met vaste of variabele rentevoet	165.556.764	187.701.904
Vast	165.556.764	187.701.904
Indeling naar resterende looptijd volgens vervaldatum:	165.556.764	187.701.904
meer dan 5 jaar tot 10 jaar	158.879.477	173.846.104
meer dan 2 jaar tot 5 jaar	6.677.287	13.855.800
Volgens het vroegste van renteherzieningsdatum of vervaldatum	165.556.764	187.701.904
meer dan 5 jaar tot 10 jaar	158.879.477	173.846.104
meer dan 2 jaar tot 5 jaar	6.677.287	13.855.800
Bruto portefeuille	165.556.764	187.701.904
Bijzondere waardeverminderingen	0	0
Netto portefeuille	165.556.764	187.701.904
Effectieve rentevoet van de portefeuille per 31/12	3,1%	2,7%

Boekjaar 2014	geamortiseerde kostprijs	prorata interessen	bijzondere waardever- minderingen	IFRS boekwaarde
Vastrentende effecten	163.935.115	1.621.650	0	165.556.765
Openbare besturen	153.939.866	1.438.929	0	155.378.795
Vennootschappen	9.995.249	182.721	0	10.177.970
Totaal	163.935.115	1.621.650	0	165.556.765

Boekjaar 2015	geamortiseerde kostprijs	prorata interessen	bijzondere waardever- minderingen	IFRS boekwaarde
Vastrentende effecten	185.957.660	1.744.244	0	187.701.904
Openbare besturen	175.961.659	1.562.023	0	177.523.682
Vennootschappen	9.996.001	182.221	0	10.178.222
Totaal	185.957.660	1.744.244	0	187.701.904

14. Materiële vaste activa

Het betreft een beperkte activapost die investeringen in hardware, kunst en rollend materieel bevat. De materiële activa zijn per 31 december als volgt:

	2014	2015
Openingsbalans per 1/1	123.095	66.931
- investeringen	833	0
- afschrijvingen	-18.142	-17.202
- vervreemdingen/buitengebruikstellingen	-38.639	0
- overige mutaties	-216	0
Eindbalans per 31/12	66.931	49.729

15. Vastgoedbeleggingen

De portefeuille vastgoedbeleggingen (na opname met toepassing van het kostprijsmodel) zijn per 31 december als volgt:

	31/12/2014	31/12/2015
Gebouwen, terreinen, uitrusting	0	0
Vastgoedbeleggingen	625.659	672.164
Totaal	625.659	672.164

	2014	2015
Openingsbalans per 1/1	803.449	625.659
- investeringen	0	50.350
- vervreemdingen/buitengebruikstellingen	-174.761	0
- afschrijvingen	-3.029	-3.845
- overige mutaties	0	0
Eindbalans per 31/12	625.659	672.164

De verwachte reële waarde van de vastgoedbeleggingen is aanzienlijk groter dan de boekwaarde. De waardebepaling is hierbij sterk afhankelijk van de ontwikkeling van een groter vastgoedproject dat stelselmatig verder zal worden opgevolgd.

16. Andere immateriële activa

Per 31 december bestonden de andere immateriële activa (die volgens het kostprijsmodel worden verwerkt) uit geactiveerde kosten van IT-ontwikkelingsprojecten.

	2014	2015
Openingsbalans per 1/1	3.624.008	3.193.107
- investeringen	235.358	1.339.839
- afschrijvingen	-2.122.566	-1.934.330
- overdrachten	1.321.066	0
- overige mutaties	135.241	472.195
Eindbalans per 31/12	3.193.107	3.070.811

17. Deel van de herverzekeraars in de technische voorzieningen en de technische voorzieningen uit hoofde van verzekeringscontracten

De technische activa en verplichtingen uit herverzekerings- en verzekeringsverrichtingen zijn per 31 december als volgt samengesteld. Onder het luik risicomanagement werd het verzekerings- en herverzekeringsbeleid uitgebreider toegelicht.

	31/12/2014	31/12/2015
Deel herverzekeraars in technische voorzieningen	3.274.617	6.923.681
Aandeel herverzekeraars in levensverzekeringscontracten	1.467.801	573.195
Aandeel herverzekeraars in niet levensverzekeringscontracten	1.806.816	6.350.486
	31/12/2014	31/12/2015
Verplichtingen uit hoofde van verzekeringscontracten	2.556.605.744	2.480.038.417
Voorzieningen niet-leven	195.064.777	212.421.173
Premiereserves	25.778.680	27.895.535
Schadereserves	109.743.588	128.994.787
Andere technische reserves	59.542.509	55.530.851
Voorzieningen leven	2.361.540.967	2.267.617.244
Wiskundige reserves	2.346.128.144	2.251.671.991
Schadereserves	11.262.772	10.620.553
Reserves winstdeling	4.150.051	5.324.700

18. Belastingvorderingen en verplichtingen

De belastingpositie kan (per saldo) als volgt worden samengevat:

	31/12/2014	31/12/2015
Actuele belastingverplichtingen	5.774.336	5.540.328
Uitgestelde belastingverplichtingen	107.175.633	89.246.040
Totaal belastingverplichtingen	112.949.969	94.786.368

De uitgestelde belastingen vinden hun oorsprong in volgende elementen:

Uitgestelde belastingen per type van tijdelijk verschil	31/12/2014	31/12/2015
Belastingvordering op technische voorzieningen	-7.484.621	-8.645.438
Belastingvordering in verband met overige kleine posten	-4.149.905	-322.178
Belastingverplichting bij voor verkoop beschikbare activa	117.248.281	96.596.774
Belastingverplichting bij waardering tegen geamortiseerde kostprijs	1.561.878	1.616.882
Totaal uitgestelde belastingen	107.175.633	89.246.040

Onderstaande tabel bevat een roll forward van de belastingen.

	Voor verkoop beschikbare financiële activa	Waardering tegen geamorti- seerde kostprijs	Technische voorzieningen	Overige elementen	Totaal
Uitgestelde belastingen 01/01/2014	-72.919.407	-1.208.921	7.890.968	108.555	-66.128.805
Wijziging herwaarderingsreserve	-44.328.874	0	0	0	-44.328.874
Wijziging via winst en verlies rekening	0	-352.957	-406.346	4.041.350	3.282.047
Uitgestelde belastingen 31/12/2014	-117.248.282	-1.561.878	7.484.622	4.149.905	-107.175.633
Wijziging herwaarderingsreserve	20.064.913	0	0	0	20.064.913
Wijziging via winst en verlies rekening	586.594	-55.004	1.160.817	-3.827.727	-2.135.320
Uitgestelde belastingen 31/12/2015	-96.596.775	-1.616.882	8.645.439	322.178	-89.246.040

19. Andere activa

De andere activa zijn als volgt samengesteld:

	31/12/2014	31/12/2015
Te ontvangen rechtstreekse verzekeringsverrichtingen	4.996.523	3.551.383
Te ontvangen herverzekeringsverrichtingen	612.132	146.676
Vooruitbetaalde kosten	708.852	939.354
Te ontvangen overige	2.771.592	1.907.428
Geldebewegingen	0	5.758.000
Andere activa met betrekking tot de activiteit leven	9.478.704	45.630.200
Andere activa met betrekking tot de activiteit niet-leven	15.452.473	23.374.496
Andere activa met betrekking tot herverzekering	0	0
Totaal	34.020.276	81.307.537

Onder 'Te ontvangen overige' staan de bedragen die te ontvangen zijn vanuit de posten rekening courant, taksen, leveranciers, huur en voorschotten leven.

20. Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs

Samenvattend (zie verwijzingen bij de lijnen)	31/12/2014	31/12/2015
Schulden ten opzichte van kredietinstellingen (zie 20.1)	346.543.540	348.633.134
Achtergestelde verplichtingen (zie 20.2)	0	0
Beleggingscontracten (zie 20.3)	906.907.727	955.375.944
Totaal	1.253.451.267	1.304.009.078

20.1 Schulden ten opzichte van kredietinstellingen

De schulden zijn als volgt samengesteld:

	31/12/2014	31/12/2015
Geografische uitsplitsing	346.543.540	348.633.134
België	0	443.239
Nederland	346.543.540	348.189.895
Indeling naar restlooptijd	346.543.540	348.633.134
tot 1 jaar	334.739.337	341.060.218
van 1 tot 5 jaar	7.073.933	1.191.001
meer dan 10 jaar	4.730.271	6.381.915
Indeling naar type	346.543.540	348.633.134
Spaarwaarden hypotheek	11.804.203	7.572.915
Repo	295.301.071	322.329.989
Rekening courant	39.438.266	18.730.230

Per einde 2014 had de Vennootschap drie repo's op haar balans staan die in oktober en november werden aangegaan met een eindvervaldag in januari (81 miljoen), maart (124 miljoen) en november 2015 (90 miljoen).

Bij deze repo's werden OLO's als collateral gegeven voor een nominaal bedrag van 250.000.000 euro. Deze effecten hadden per einde 2014 een marktwaarde van 298.398.988 euro. Per eind 2015 heeft Aras negen repo's op haar balans staan voor een totaal van 322 miljoen euro.

20.2 Achtergestelde verplichtingen

Onder de rubriek van de achtergestelde verplichtingen staan de vervallen nog niet terugbetaalde of opgevraagde bedragen betreffende deze achtergestelde lening. Momenteel is deze rubriek niet in gebruik.

20.3 Beleggingscontracten verbonden met verzekeringsactiviteiten

De verplichtingen zijn als volgt samengesteld:

	31/12/2014	31/12/2015
Geografische uitsplitsing	906.907.727	955.375.944
België	633.120.221	641.734.332
Nederland	273.787.506	313.641.612
Indeling naar restlooptijd	906.907.727	955.375.944
tot 1 jaar	6.902.755	18.244.723
meer dan 1 jaar tot 2 jaar	14.021.808	7.576.815
meer dan 2 jaar tot 5 jaar	529.771.775	575.440.604
meer dan 5 jaar tot 10 jaar	89.640.512	49.416.312
meer dan 10 jaar	266.570.876	304.697.489
Indeling naar type	906.907.727	955.375.944
Beleggingscontracten verbonden met verzekeringsovereenkomsten	906.907.727	955.375.944
Effectieve rentevoet van de portefeuille per 31/12	3,5%	3,5%

De bovenstaande bedragen vertegenwoordigen de reserves die boekhoudkundig verwerkt werden conform de principes van IAS 39.

21. Voorzieningen

Er zijn per 31 december 2015 geen voorzieningen die voldoen aan de IFRS definitie van voorzieningen.

Argenta heeft een pensioenplan van het type vaste bijdragen, gefinancierd via een groepsverzekering waarbij de verzekeraar een minimum rendement garandeert. De bijdragen worden volledig ten laste genomen door Argenta. Krachtens artikel 24 van de Wet van 28.04.2003 betreffende de Aanvullende Pensioenen (de zogenaamde "de WAP") moet de werkgever een gemiddeld minimumrendement garanderen voor dergelijke plannen.

Voor pensioentoezeggingen van het type vaste bijdragen bedroeg de rendementsgarantie ten laste van de werkgever met betrekking tot de werkgeversbijdragen tot 31.12.2015 3,25%. De rendementsgarantie werd recent gewijzigd door de Wet van 18.12.2015 (B.S. 24.12.2015) : voor de bijdragen gestort vanaf 1.1.2016 geldt een variabele rendementsgarantie, gekoppeld aan het rendement van de OLO op 10 jaar, die minimaal 1,75% en maximaal 3,75% bedraagt. De gecumuleerde bijdragen per 31.12.2015 blijven echter onderhevig aan de 3,25% minimumrendementsgarantie tot de datum van uitdiensttreding van de deelnemers aan het pensioenplan van Argenta.

Rekening houdend met uitredingskansen gebaseerd op Argenta's ervaring werd per deelnemer het verschil geschat tussen de minimale te garanderen kapitalen door Argenta op basis van de WAP en de reeds verzekerde kapitalen gegarandeerd door de verzekeraar per 31.12.2015. Aangezien de actuele waarde van de positieve verschillen minder bedroegen dan de activa in de financieringsfondsen werd geen bijkomende kost en verplichting geboekt. De onderliggende actualisatievoet bedroeg 2,25% rekening houdend met de duration van de verplichtingen.

Tevens kan opgemerkt worden dat op basis van de intrinsieke waarde methode toegepast per 31.12.2014 (i.e. voor de wijziging in de wetgeving) er eveneens geen tekort was per 31.12.2015, i.e. de som van de wiskundige reserves bedroeg 3.962.837 euro (3.725.751 euro per 31.12.2014).

22. Andere verplichtingen

De andere verplichtingen zijn per 31 december als volgt samengesteld:

	31/12/2014	31/12/2015
Sociale lasten	898.996	885.999
Andere verplichtingen met betrekking tot de activiteit leven	472.657	314.271
Andere verplichtingen met betrekking tot de activiteit niet-leven	0	882
Taksen en bijdragen	3.932.758	1.386.476
Toe te rekenen kosten	0	0
Technische schulden	17.935.020	23.595.975
Deposito's herverzekeraar	666.067	624.450
Andere verplichtingen	18.855.205	14.438.347
Totaal	42.760.703	41.246.400

23. Reële waarde van financiële instrumenten

23.1 Niet tegen reële waarde opgenomen financiële instrumenten

Onderstaande informatie moet met de nodige voorzichtigheid geïnterpreteerd worden.

De opgenomen reële waarden zijn op basis van interne berekeningen een schatting van de waarde. Deze kunnen echter dag per dag schommelen ten gevolge van de gebruikte parameters zoals rentevoeten en kredietwaardigheid van de tegenpartij. Het is ook niet de bedoeling om de reële waarde onmiddellijk te realiseren. Als gevolg daarvan vertegenwoordigt deze waarde niet de wezenlijke waarde voor de Vennootschap als *'going concern'*.

De schatting van de reële waarde van financiële instrumenten gewaardeerd tegen historische kostprijs vereist het gebruik van technieken, modellen, hypothesen en veronderstellingen die verschillen van bank tot bank. Het vergelijken van de reële waarden van verschillende instellingen is dan ook niet zinvol.

De reële waarde of *fair value* is de prijs die ontvangen/betaald zou worden bij het verkopen van een actief of het transfereren van een schuld in een *'orderly'* transactie tussen marktparticipanten op de rapporteringdatum.

De Vennootschap gebruikt de onderstaande volgorde voor het bepalen van de reële waarde van financiële instrumenten: eerst de genoteerde prijzen in een actieve markt en daarna het gebruik van waarderingstechnieken.

De reële waarde die getoond wordt, is de volledige reële waarde inclusief opgelopen rente, vermits deze ook onder de respectievelijke rubrieken verwerkt werden.

De berekening van de reële waarde van financiële instrumenten, waarvan de reële waarden niet extern worden bekomen, kan als volgt worden samengevat:

- (1) bij schuldinstrumenten op korte termijn of onmiddellijk opvraagbaar (onder andere zichtrekeningen, spaarrekeningen) benadert de reële waarde de boekwaarde; en

- (2) bij andere instrumenten wordt gebruik gemaakt van de contante waardeberekening (*Discounted Cash Flow*-methode) waarbij het disconteringspercentage gebaseerd is op een referentierente met een marktconforme marge.

Bij deze laatste constante waardeberekening (DCF-methode) wordt ondermeer rekening gehouden met een kapitaalkost en een kredietkost. De gebruikte rentecurves zijn analoog als deze die gebruikt werden bij de sensitiviteitsanalyse van het renterisico (zie riskedeelte 4.1). De sensitiviteit van de marktwaarden van de level 3-waarden zit vervat in de daar vermelde bekomen "economische waarden"-berekening (het betreft hier wel de impact van alle levels).

De bekomen marktwaarden moeten ook steeds volgens de reële waardehiërarchie van IFRS 13 weergegeven worden. Het level (niveau) van de reële waarde is hierbij afhankelijk van het type van input dat gebruikt wordt voor de waardering van de financiële instrumenten.

Bij level 1 betreft het genoteerde (onaangepaste) prijzen in actieve markten (extern beschikbare en observeerbaar reële waarden van financiële instrumenten op liquide markten).

Level 2 bevat alle reële waarden die op basis van observeerbare (of niet-observeerbare parameters (input) waarvan de impact niet significant is) met behulp van modellen direct of indirect kunnen worden verkregen.

Ten slotte worden de reële waarden die berekend worden op basis van niet-observeerbare parameters (input) en waarvan de impact significant is, onder level 3 gerubriceerd.

In de volgende tabel zijn de boekwaarde en de reële waarde weergegeven van de financiële activa en financiële verplichtingen, die op de geconsolideerde balans niet tegen hun reële waarde zijn gewaardeerd.

Zij bevat niet de reële waarde van niet-financiële instrumenten als materiële vaste activa en overige immateriële activa.

	31/12/2014		31/12/2015	
	boekwaarde	reële waarde	boekwaarde	reële waarde
Leningen en vorderingen	1.224.779.119	1.325.994.937	1.297.329.187	1.373.079.547
Leningen en vorderingen op kredietinstellingen	410.146.389	388.313.453	420.551.188	385.525.807
Zichtrekeningen	137.520.342	137.520.342	107.192.076	107.192.076
Termijnrekeningen	0	0	0	0
Hypotheken	272.626.047	250.793.111	313.359.112	278.333.731
Leningen en vorderingen op andere cliënten	814.632.731	937.681.484	876.777.999	987.553.740
Hypothecaire leningen	660.950.514	753.982.636	717.855.251	812.916.255
Overige leningen	153.682.217	183.698.848	158.922.748	174.637.485
Financiële verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs	1.253.451.267	1.334.450.156	1.304.009.078	1.358.991.283
Schulden op kredietinstellingen	346.543.540	346.543.540	348.633.134	348.633.134
Achtergestelde schulden	0	0	0	0
Andere verplichtingen	906.907.727	987.906.616	955.375.944	1.010.358.149
Tot einde looptijd aangehouden	165.556.764	183.332.534	187.701.904	202.179.761
Tot einde looptijd aangehouden	165.556.764	183.332.534	187.701.904	202.179.761

Conform de IFRS 13-norm moet er een level toegekend worden aan alle marktwaarden. Aan de behouden boekwaarden (die de marktwaarde benadert omdat het instrumenten op korte termijn zijn) wordt een level 2 toegekend, de andere berekende marktwaarden krijgen een level 3 toegekend.

In bovenstaande tabel zijn de level 2-waarden te herkennen aan het feit dat de bedragen in de voorlaatste kolom (boekwaarde) de waarde in de laatste kolom benadert (reële waarde). Dit is het geval voor de zichtrekeningen en de schulden op kredietinstellingen.

In de onderstaande tabel werden de *fair value* waarden van de vermelde IFRS-classificaties schematisch voorgesteld volgens de level-hiërarchie.

Gegevens per 31/12/2015	level 1	level 2	level 3	Totaal
Leningen en vorderingen op kredietinstellingen	0	107.192.076	278.333.731	385.525.807
Leningen en vorderingen op andere cliënten	0	0	987.553.740	987.553.740
Financiële verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs	0	348.633.134	1.010.358.149	1.358.991.283
Tot einde looptijd aangehouden	10.309.688	146.954.883	44.915.190	202.179.761

Gegevens per 31/12/2014	level 1	level 2	level 3	Totaal
Leningen en vorderingen op kredietinstellingen	0	137.520.342	250.793.111	388.313.453
Leningen en vorderingen op andere cliënten	0	0	937.681.484	937.681.484
Financiële verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs	0	346.543.540	987.906.616	1.334.450.156
Tot einde looptijd aangehouden	13.969.173	130.298.665	39.064.696	183.332.534

23.2. Tegen reële waarde opgenomen financiële instrumenten

In de volgende tabellen wordt de reële waarde weergegeven van de financiële instrumenten die op de balans tegen hun reële waarde zijn opgenomen.

De betrokken instrumenten worden in de tabellen volgens de reële waarde-hiërarchie van IFRS 13 weergegeven. Het level (niveau) van de reële waarde is hierbij mee afhankelijk van het type van input dat gebruikt wordt voor de waardering van de financiële instrumenten.

Bij level 1 betreft het genoteerde (onaangepaste) prijzen in actieve markten (extern beschikbare en observeerbaar reële waarden van financiële instrumenten op liquide markten).

Level 2 bevat alle reële waarden die op basis van observeerbare parameters (input) met behulp van modellen direct of indirect kunnen worden bekomen.

Ten slotte worden de reële waarden die berekend worden op niet-observeerbare parameters (input), onder level 3 gerubriceerd.

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de level hiërarchie van de tegen reële waarde opgenomen financiële activa en verplichtingen.

Gegevens per 31/12/2014	level 1	level 2	level 3	Totaal
Aan reële waarde opgenomen activa	4.002.309.851	266.816.424	33.010.467	4.301.193.484
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	1.162.716.140	18.418.574	0	1.181.134.714
Voor verkoop beschikbare activa	2.839.593.711	248.397.850	33.010.467	3.121.002.028
Vastrentende effecten	2.755.642.736	248.397.850	32.067.209	3.036.107.795
Niet-vastrentende effecten	83.950.975	0	943.258	84.894.233
Aan reële waarde opgenomen verplichtingen	1.162.716.140	18.418.574	0	1.181.134.714
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	1.162.716.140	18.418.574	0	1.181.134.714

Gegevens per 31/12/2015	level 1	level 2	level 3	Totaal
Aan reële waarde opgenomen activa	4.313.438.436	241.848.406	34.205.821	4.589.492.663
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	1.660.896.656	9.215.736	0	1.670.112.392
Voor verkoop beschikbare activa	2.652.541.780	232.632.670	34.205.821	2.919.380.271
Vastrentende effecten	2.557.335.369	232.632.670	33.192.785	2.823.160.824
Niet-vastrentende effecten	95.206.411	0	1.013.036	96.219.447
Aan reële waarde opgenomen verplichtingen	1.660.896.656	9.215.736	0	1.670.112.392
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	1.660.896.656	9.215.736	0	1.670.112.392

Bij de "voor verkoop beschikbare" portefeuille zijn er sporadisch wijzigingen tussen level 1 en level 2 ten gevolge van wijzigingen (bv. meer providers) bij de marktwaarden. Deze wijzigingen in level worden dan conform het uitgebouwde beleid gedocumenteerd.

De onderstaande tabel geeft de reconciliatie weer van de level 3 reële waarden tussen 1 januari 2014 en 31 december 2015. Het betreft hier effecten waarvan de reële waarden extern bekomen werden maar waarbij de parameters waarop deze gebaseerd zijn, niet observeerbaar zijn.

Vastrentende effecten	
Begin per 01/01/2014	9.101.808
Aankopen	5.322.550
Verkopen	0
Mutaties naar andere levels	18.336.209
Andere mutaties	249.900
Eindtotaal per 31/12/2014	33.010.467
Aankopen	5.833.765
Verkopen	0
Eindvervaldag	-4.144.828
Mutaties van andere levels	0
Andere mutaties	-493.583
Eindtotaal per 31/12/2015	34.205.821

Mogelijke level wijzigingen bij de "voor verkoop beschikbare activa" hebben geen impact op de P&L. De delta marktwaarden komen immers in het 'other comprehensive income' terecht in het eigen vermogen.

Toelichtingen bij de geconsolideerde winst- en verliesrekening

24. Netto verdiende premies

De verdeling van het premie-inkomen is als volgt:

	31/12/2014	31/12/2015
Bruto premies	650.929.521	354.852.886
Bruto premie-inkomen niet-leven	117.809.830	232.947.913
Bruto premie-inkomen leven	533.119.691	121.904.973
Wijziging in de niet-verdiende premies niet-leven	-2.315.885	-2.116.855
Afgegeven herverzekeringspremies	-5.569.022	-4.553.327
Afgegeven herverzekeringspremies niet-leven	-2.815.650	-2.703.051
Afgegeven herverzekeringspremies leven	-2.753.372	-1.850.276
Totaal	643.044.614	348.182.704

Hieronder wordt een overzicht gegeven van de opbouw van de bruto verzekeringspremies "niet-leven" gedurende het boekjaar.

	31/12/2014	31/12/2015
Ongevallen en ziekte	40.085.845	36.905.567
Motor	40.491.714	43.618.080
Brand	28.208.173	31.278.563
Familiale	3.933.526	4.339.871
Rechtsbijstand	5.090.572	5.762.892
Totaal niet-leven	117.809.830	121.904.973

Tot nu hebben de dochters geen "niet-leven" activiteiten zodat het hier enkel gegevens van de Vennootschap zijn.

25. Netto rentebaten

De verdeling van de baten is als volgt:

	31/12/2014	31/12/2015
Rentebaten	123.300.381	139.466.033
Voor verkoop beschikbare activa	85.223.905	90.800.341
Leningen en vorderingen op kredietinstellingen	11.241.404	13.484.880
Leningen en vorderingen op andere cliënten	26.835.072	35.180.812
Rentelasten	-13.677.717	-34.123.081
Deposito's kredietinstellingen	-14.913	-33.606.591
Deposito's andere dan kredietinstellingen	-13.642.536	-468.466
Achtergestelde verplichtingen	-20.268	-48.024
Netto rentebaten	109.622.664	105.342.952

De rentelasten met betrekking tot de gegarandeerde interesten op de verzekeringscontracten worden opgenomen in de rubriek bruto schadelasten en wijzigingen in de technische voorzieningen.

26. Dividenden

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de ontvangen dividenden:

	31/12/2014	31/12/2015
Voor verkoop beschikbare activa	2.154.385	3.136.236
Totaal	2.154.385	3.136.236

27. Netto baten uit provisies en vergoedingen

De onderstaande tabel geeft een specificatie van de netto baten uit provisies en vergoedingen:

	31/12/2014	31/12/2015
Baten uit provisies en vergoedingen	13.825.602	24.351.884
Ontvangen beheersvergoedingen	13.614.997	22.938.916
Overige posten	210.605	1.412.968
Lasten uit provisies en vergoedingen	-1.264.464	-4.619.977
Acquisitiekosten	-346.803	-2.827.855
Overige posten	-917.661	-1.792.122
Netto baten uit provisies en vergoedingen	12.561.138	19.731.907

De ontvangen beheersvergoedingen zijn gelinkt aan de groeiende tak 23 portefeuille. De acquisitiekosten hebben in hoofdzaak betrekking op het verwerven van de portefeuille Nederlandse hypotheek.

28. Gerealiseerde winsten en verliezen op voor verkoop beschikbare financiële activa

Het gerealiseerde resultaat met betrekking tot de voor verkoop beschikbare financiële activa wordt als volgt opgebouwd:

	31/12/2014	31/12/2015
Totaal gerealiseerde winsten	7.211.001	20.390.985
Meerwaarde vastrentende effecten	4.907.805	11.237.575
Meerwaarde op niet-vastrentende effecten	2.303.196	9.153.410
Totaal gerealiseerde verliezen	-525.071	-1.578.512
Minderwaarde vastrentende effecten	-23.313	-91.510
Minderwaarde op niet-vastrentende effecten	-501.758	-1.487.002
Netto gerealiseerd resultaat	6.685.930	18.812.473

29. Netto schadelasten en wijziging technische voorzieningen

De opbouw van de schadelasten en uitkeringen per 31 december is als volgt:

	31/12/2014	31/12/2015
Bruto schadelast en wijziging technische voorzieningen	-674.288.485	-373.920.048
Niet-leven	-90.307.247	-92.390.107
Leven	-583.981.238	-281.529.941
Aandeel herverzekeraar in de schadelasten en wijziging technische voorzieningen	7.366.513	6.973.852
Niet-leven	4.110.971	5.371.330
Leven	3.255.542	1.602.522
Netto schadelasten en uitkeringen	-666.921.972	-366.946.196

De wijziging in de niet-verdiende premies (activiteit niet-leven) worden niet opgenomen in deze rubriek. Deze maken deel uit van de netto-verdiende premies.

30. Gerealiseerde winsten en verliezen op verkoop van vaste activa

De gerealiseerde resultaten met betrekking tot de verkoop van vaste activa kan als volgt gedetailleerd worden:

	31/12/2014	31/12/2015
Verkoop van vastgoedbeleggingen	18.502	0
Totaal resultaat	18.502	0

31. Ander exploitatieresultaat

Het ander exploitatieresultaat bestaat uit volgende componenten:

	31/12/2014	31/12/2015
Exploitatielasten	-24.041.125	-24.778.439
m.b.t. kostendeling groepsmaatschappijen	-22.816.565	-24.065.582
m.b.t. verzekeringstechnische verrichtingen	-1.204.674	-707.982
Overige lasten	-19.886	-4.875
Exploitiatiebaten	1.455.985	1.094.125
m.b.t. kostendeling groepsmaatschappijen	0	0
m.b.t. verzekeringstechnische verrichtingen	1.455.985	1.094.125
Overige baten	0	0
Totaal ander exploitatieresultaat	-22.585.140	-23.684.314

De kostendeling groepsmaatschappijen heeft betrekking op de doorrekening van kosten van en naar "niet door de Vennootschap geconsolideerde entiteiten" van de Argenta Groep (in casu BVg zelf) en de Bankpool.

32. Administratiekosten

De personeelskosten bestaan uit volgende componenten:

	31/12/2014	31/12/2015
Totaal personeelsuitgaven	-6.011.677	-5.485.751
Bezoldigingen	-3.961.605	-3.702.601
Sociale lasten	-1.286.495	-1.216.887
Pensioenlasten	-516.158	-404.046
Op aandelen gebaseerde betalingen	0	0
Andere personeelsuitgaven	-247.419	-162.217
Gemiddeld personeelsaantal	93,7	86,5
Directieleden	4,8	4,8
Bedienden	88,9	81,7
Arbeiders	0	0

De Vennootschap heeft enkel pensioenverplichtingen op basis van toegezegde bijdrageregelingen. In België wordt een minimumrendement voorzien bij de groepsverzekeringen, dat door de respectievelijke verzekeringsmaatschappij(en) wordt gewaarborgd.

Er werd voor de toestand 31 december 2015 een beoordeling gedaan door de externe verzekeraar van de toereikendheid van de technische reserves van de groepsverzekering. Op basis van deze beoordeling werd er in 2015 geen bijkomende verplichting en kost geboekt.

De algemene en administratieve uitgaven en exploitatielasten worden als volgt gespecificeerd:

	31/12/2014	31/12/2015
Totaal algemene en administratieve uitgaven	-14.796.775	-16.015.024
Marketingkosten	-99.898	-114.660
Honoraria en IT-uitgaven	-5.678.099	-5.099.865
Huurgelden	-72.177	-35.138
Bijdragen overheid	-5.440.955	-1.444.970
Overige bijdragen	-1.750.667	-2.569.042
Andere algemene en administratieve uitgaven	-1.754.979	-6.751.349

Onder de post 'Andere algemene en administratieve uitgaven' zijn ondermeer begrepen: telefoonkosten, portkosten, bureelbenodigdheden, bijdragen beroepsverenigingen, administratiekosten vanuit verzekerings-technische verrichtingen en reiskosten.

33. Bijzondere waardeverminderingen

De wijzigingen in de bijzondere waardeverminderingen en de uitstaande waardeverminderingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Bijzondere waardevermindervingsverliezen op activa die niet worden gewaardeerd tegen reële waarde in de winst- en verliesrekening (op individuele en collectieve basis bepaald)	31/12/2014	31/12/2015
Voor verkoop beschikbare activa	-651.037	-2.098.858
Leningen en vorderingen	158.357	639.214
Totaal bijzondere waardeverminderingen	-492.680	-1.459.644

Evolutie van de waardeverminderingen van de leningen en vorderingen en de impact ervan op het resultaat.

	beginsaldo 31/12/2013	aangroei via P&L	vrijgave via P&L	eindsaldo 31/12/2014	recuperaties via P&L	rechtstreek- se afboekingen	collectieve voorziening	totale impact op P&L
Hypothecaire leningen	1.961.658	1.418.676	-1.958.647	1.421.688	-5.530	-73.783	460.926	-158.357
Totaal	1.961.658	1.418.676	-1.958.647	1.421.688	-5.530	-73.783	460.926	-158.357

	beginsaldo 31/12/2014	aangroei via P&L	vrijgave via P&L	eindsaldo 31/12/2015	recuperaties via P&L	rechtstreek- se afboekingen	collectieve voorziening	totale impact op P&L
Hypothecaire leningen	1.421.688	1.156.582	-1.419.292	1.158.977	-4.557	30.703	-402.649	-639.214
Totaal	1.421.688	1.156.582	-1.419.292	1.158.977	-4.557	30.703	-402.649	-639.214

Per saldo was er in 2014 een negatieve impact op het resultaat van 158.357 euro en in 2015 werd er een waardevermindering van 639.214 euro bij de "Leningen en vorderingen" geboekt.

Uitstaande waardeverminderingen op activa die niet worden gewaardeerd tegen reële waarde in de winst- en verliesrekening (op individuele en collectieve basis bepaald)	31/12/2014	31/12/2015
Voor verkoop beschikbare activa (vastrentende effecten)	-2.847.967	-4.946.711
Vastrentende effecten	-114	-2.271.165
Niet-vastrentende effecten	-2.847.853	-2.675.546
Leningen en vorderingen	-1.421.688	-1.158.977
Hypothecaire leningen	-1.421.688	-1.158.977
Totaal uitstaande waardeverminderingen	-4.269.655	-6.105.688

34. Winstbelastingen

De details van de huidige en uitgestelde winstbelastingen zijn hieronder weergegeven.

Aansluiting wettelijk en effectief belastingtarief	31/12/2014	31/12/2015
Actuele belastinglasten op het boekjaar	-17.823.706	-25.309.806
Actuele belastinglasten met betrekking tot voorgaande periodes	3.205.231	-396.037
Uitgestelde belastingen - tijdelijke verschillen	-797.004	1.645.777
Uitgestelde belastingen - amortised cost-berekeningen	352.957	-55.044
Totaal belastingen	-15.062.522	-24.115.070
Aansluiting wettelijk en effectief belastingtarief		
Winst voor belastingen	61.135.251	79.697.979
Wettelijk belastingtarief	33,99%	33,99%
Berekende winstbelastingen tegen wettelijk tarief	20.779.872	27.089.343
Verschillen in belastingtarieven in andere landen	-48.630	-267.844
Verschillen t.g.v. niet-belastbare baten	-41.293	-73.328
Verschillen t.g.v. lasten die niet fiscaal aftrekbaar zijn	-2.003.275	-2.988.936
Verschillen t.g.v. fiscale verliezen	0	0
Verschillen t.g.v. voorzieningen voorgaande periodes	-2.115.681	261.425
Andere stijging (daling) van de wettelijke belasting	90.769	406.288
Notionele interestaftrek	-1.599.242	-311.878
Totaal winstbelasting	15.062.522	24.115.070
Effectief belastingtarief	24,64%	30,26%

35. Buitenbalansverplichtingen

De Vennootschap heeft per einde 2014 repo's afgesloten met andere financiële instellingen waarbij zij OLO's voor een nominale waarde van 250 miljoen euro in waarborg had gegeven. In 2015 lag het waarborgbedrag iets hoger en bedroeg het 258 miljoen euro.

Per 31 december 2014 waren er ontvangen zakelijke zekerheden van 1.339.948 euro van de herverzekeraars. Per einde 2015 bedroegen deze 6.163.005 euro.

De hypothecaire inschrijvingen stegen – gelijklopend aan de stijgende hypotheekportefeuille - van 819.355.527 euro in 2014 naar 902.909.448 euro in 2015.

Per einde 2014 was er een *bond lending* voor 4.525.712 euro. Per einde 2015 bedroeg dit saldo 3.266.799 euro.

36. Voorwaardelijke verplichtingen

De Vennootschap is gedaagde met betrekking tot een aantal geschillen binnen het kader van de normale bedrijfsuitoefening.

De Vennootschap treft voorzieningen voor dergelijke zaken wanneer, naar het oordeel van het management en na overleg met zijn juridische adviseurs, het waarschijnlijk is dat de Vennootschap betalingen zal moeten doen en het te betalen bedrag met voldoende betrouwbaarheid kan worden geschat.

Met betrekking tot verdere claims en juridische procedures tegen de Vennootschap waarvan het management op de hoogte is (en waarvoor, overeenkomstig de hiervoor beschreven principes, geen voorziening is getroffen), is het management, na het inwinnen van professioneel advies, van oordeel dat deze claims geen kans van slagen hebben, dan wel dat de Vennootschap zich met succes tegen de claims kan verdedigen of dat de uitkomst van deze zaken naar verwachting niet zal resulteren in een significant verlies in de resultatenrekening.

37. Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben na de balansdatum verder geen materiële gebeurtenissen plaatsgevonden die nodig maken tot een bijstelling van de geconsolideerde jaarrekening van de Vennootschap per 31 december 2015.

Op 22 maart 2016 heeft de raad van bestuur de jaarrekening beoordeeld en zijn goedkeuring gegeven voor publicatie. De jaarrekening zal aan de algemene vergadering van aandeelhouders worden voorgelegd op 29 april 2016.

Antwerpen, 22 maart 2016

Bijkomende inlichtingen

De IFRS-jaarrekening van de Vennootschap verschijnt in het Nederlands en het Engels. Vragen in verband met de verspreiding van deze verslagen mogen gericht worden aan:

Argenta Bank- en Verzekeringsgroep nv

Belgiëlei 49-53
 B-2018 Antwerpen
 Tel: + 32 3 285 51 92
 Fax: + 32 3 285 56 61
 pers@argenta.be

Klachtenbeheer

Bij een klacht of bemerking met betrekking tot de dienstverlening van de Argenta Groep, vragen wij u om in eerste instantie contact op te nemen met de kantoorhouder van het kantoor waarbij u cliënt bent. De kantoorhouders staan altijd paraat en proberen al het nodige te doen om uw probleem te verhelpen. Als deze bemiddeling u niet tevreden stelt, kunt u zich in tweede instantie richten tot de dienst Klachtenbeheer van de Argenta Groep, zowel voor wat betreft de activiteiten van de Bankpool als activiteiten van de Verzekeringspool.

Klachtenbeheer

Belgiëlei 49-53
 B-2018 Antwerpen
 Tel: + 32 3 285 56 45
 Fax: + 32 3 285 55 28
 klachtenbeheer@argenta.be